

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

**Μουσική εκπαίδευση για άτομα με
προβλήματα όρασης:**
*Η προσαρμογή του Sibelius speaking,
στα ελληνικά Windows*

Τσακιρίδης Δημήτρης

A.M.: 47/05

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Επιβλέπων Καθηγητής: Πολύβιος Ανδρούτσος
Συνεργαζόμενο μέλος Δ.Ε.Π.: π. Νεκτάριος Πάρης

Θεσσαλονίκη

Ιούνιος 2008

Copyright © Τσακιρίδης Δημήτρης 2008

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας δεν υποδηλώνει απαραίτητως και την αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

Εισαγωγή.....	5
---------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1.1. Ο Λούι Μπράιγ.....	6
-------------------------	---

1.2. Πίνακας με το σύστημα γραφής Braille.....	8
--	---

1.3. Περιγραφή του μουσικού συστήματος Braille και οι διαφορές του από τη γραφή των βλεπόντων.....	11
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στο εξωτερικό και η σύγκριση της με την ελληνική πραγματικότητα.....	14
--	----

2.1. Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στο εξωτερικό.....	14
---	----

2.2. Σύγκριση όλων των παραπάνω με την ελληνική πραγματικότητα.....	18
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3. Τα μειονεκτήματα της τεχνολογίας και η γραφή Braille.....	20
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4. Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στην Ελλάδα.....	22
---	----

4.1. Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στην Αθήνα.....	22
--	----

4.2. Η εξέλιξη της Βυζαντινής μουσικής στο χώρο των τυφλών.....	26
---	----

4.3. Μέθοδοι μελέτης διαφόρων μαθημάτων μουσικής.....	29
---	----

4.4. Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στη Θεσσαλονίκη.....	35
---	----

4.5. Πολιτιστικές δραστηριότητες στη Σχολή τυφλών Θεσσαλονίκης.....	39
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5. Μουσικές δραστηριότητες των τυφλών, σε Ελλάδα και εξωτερικό.....	42
---	----

5.1. Φάρος Τυφλών Ελλάδος.....	42
--------------------------------	----

5.2. Πανελλήνιος σύνδεσμος Τυφλών.....	43
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

6. Ιστορική εξέλιξη των 2 σχολών τυφλών Αθήνας και Θεσσαλονίκης.....	45
--	----

6.1. Κέντρο Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών Καλλιθέας, Αθήνα.....	45
--	----

6.2. Σχολή Τυφλών Βορείου Ελλάδος Ο Ήλιος.....	47
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

7. Η προσαρμογή του Sibelius speaking στα ελληνικά Windows.....	52
---	----

7.1. Περιγραφή του Script Sibelius speaking.....	52
--	----

7.2. Πορεία και εξέλιξη του Sibelius speaking και η προσαρμογή του στα ελληνικά Windows.....	52
---	----

7.3. Σχετικές ιστοσελίδες.....	55
--------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

8. Εγχειρίδιο χρήσης του Sibelius speaking.....	56
---	----

8.1. Απαραίτητες ρυθμίσεις του υπολογιστή, πριν την εγκατάσταση του Sibelius speaking.....	56
---	----

8.2. Εγκατάσταση του Sibelius speaking.....	84
---	----

8.3. Πρώτη επαφή με το Sibelius speaking.....	95
---	----

8.4. Χρήσιμες συντομεύσεις του Sibelius speaking.....	112
---	-----

Βιβλιογραφία.....	142
--------------------------	------------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	143
-----------------------	------------

Ευχαριστήριο σημείωμα.....	148
----------------------------	-----

Εισαγωγή

Στο κείμενο που ακολουθεί, περιγράφεται με κάθε λεπτομέρεια η εξέλιξη της μουσικής εκπαίδευσης των τυφλών στην Ελλάδα αλλά και σε χώρες του εξωτερικού σε σύγκριση με την Ελλάδα, καθώς επίσης και οι δραστηριότητες τυφλών μουσικών σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Επίσης παρατίθενται και σημαντικά ιστορικά στοιχεία για τους εκπαιδευτικούς φορείς των τυφλών, του Κέντρου Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών στην Αθήνα (Κ.Ε.Α.Τ.), του Ιδρύματος Προστασίας Και Αποκατάστασης Τυφλών Βορείου Ελλάδος Ο Ήλιος και του Φάρου Τυφλών Καλλιθέας.

Πριν περιγραφεί οποιουδήποτε είδους μουσική εκπαίδευση, θα παρατεθούν η ιστορική εξέλιξη και ανάπτυξη της γραφής Braille, ορισμένα στοιχεία για το Λουδοβίκο Μπραϊγ, τον άνθρωπο που δημιούργησε τη γραφή των τυφλών, αλλάζοντας τα δεδομένα στην εξέλιξη, επιμόρφωση και κατάρτιση τους παγκοσμίως.

Επίσης θα αναλυθεί το μουσικό σύστημα γραφής Braille, το οποίο σε γενικές γραμμές, είναι κοινό για όλον τον κόσμο, τονίζοντας περισσότερο τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στη γραφή Braille και στη γνωστή γραφή των βλεπόντων.

Παρατίθεται επιπλέον, το εγχειρίδιο χρήσης του Sibelius speaking, καθώς επίσης και η προσαρμογή του στα ελληνικά Windows.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1.1. Ο Λουί Μπράιγ

Ο Λουί Μπράιγ (1809– 1852) γεννήθηκε στο χωριό Κουπρβέ, έξω από το Παρίσι. Είχε την ατυχία να χάσει τα μάτια του από τα πρώτα τρία χρόνια της ζωής του, ύστερα από έναν τραυματισμό στο κεφάλι.

Όταν έγινε 10 χρόνων, οι γονείς του τον έστειλαν στο Βασιλικό Ινστιτούτο των Τυφλών, στο Παρίσι, όπου εκπαιδεύονταν τα τυφλά παιδιά. Αλλά ο Λουδοβίκος κάθε καλοκαίρι πήγαινε στο σπίτι και συζητούσε με τον πατέρα του για το Ινστιτούτο, όπου όχι μονάχα δεν τους μάθαιναν, παρά στοιχειώδη πράγματα, αλλά κι οι συνθήκες της ζωής δεν ήταν καθόλου καλές.

Ωστόσο εξακολουθούσε να πηγαίνει στο Ινστιτούτο. Επειδή, όμως, το σύστημα διδασκαλίας με τα λιγοστά βιβλία για τυφλούς που διέθετε το Ινστιτούτο δεν ήταν το κατάλληλο, σκέφτηκε πως θα μπορούσε να υπάρχει ένα άλλο σύστημα ανάγνωσης κι όχι εκείνο του Ανουί με τους χοντρούς χαρακτήρες, που δεν μπορούν να διαβαστούν γρήγορα. Σαν ενίσχυση σ' αυτή τη σκέψη του, ήρθε κι ένας συνθηματικός κώδικας, που χρησιμοποιούσε ο στρατός για τη νυχτερινή υπηρεσία.

Πέντε ολόκληρα χρόνια χρειάστηκαν στον Μπράιγ για να κάνει την εφεύρεση του, δηλαδή για να φτιάξει το ειδικό αλφάβητο για τυφλούς, από το 1831 ως το 1836. Στο μεταξύ είχε διοριστεί καθηγητής στο ίδιο το Ινστιτούτο και μαζί με τα μαθήματα έκανε και χειροτεχνία στους μαθητές του. Το ειδικό αλφάβητο για τυφλούς που έφτιαξε ο Μπράιγ είναι μια αντικατάσταση του γραμματικού αλφαβήτου με ανάγλυφες στιγμές που με διάφορους συνδυασμούς, αποδίνουν ένα κείμενο. Ο τυφλός μπορεί μ' αυτό το σύστημα να διαβάζει ψηλαφώντας τις στιγμές με το δάκτυλο και μάλιστα όταν έχει εξασκηθεί, η ανάγνωση γίνεται αρκετά γρήγορα. Δηλαδή έχουμε ανάγνωση με την αφή. Όταν στα 1836 ο Μπράιγ παρουσίασε τη

μέθοδο του έτοιμη, τυπωμένη, και διάβασε μερικά από τα κείμενα της, όχι μονάχα μπροστά στους συναδέλφους του, καθηγητές του Ινστιτούτου, αλλά και σε ξένους καθηγητές που δίδασκαν σε σχολεία τυφλών, άλλοι φανέρωσαν την ικανοποίησή τους, ενώ άλλοι υποστήριξαν πως το σύστημα ήταν κουραστικό και όχι αποδοτικό. Η Γαλλική Ακαδημία, αντί να βραβεύσει την εφεύρεση του Μπράιγ και ν' αποφασίσει τη διάδοσή της, αποφάνθηκε πως δεν ήταν τόση ανάγκη να μορφώνονται οι τυφλοί και πως μια επαγγελματική διδασκαλία τους ήταν αρκετή.

Η απάντηση αυτή της Ακαδημίας απογοήτευσε τον Μπράιγ, κι εκείνη την εποχή είχε χειροτερέψει κι η αρρώστια του που τον είχε βρει στα 27 του χρόνια: η φυματίωση. Ο Μπράιγ, ωστόσο, εξακολούθησε τις προσπάθειές του και πέρα από το ειδικό αλφάβητο βρήκε τον τρόπο να διδάσκονται οι τυφλοί και μουσική. Προχώρησε ακόμη και σε ένα άλλο σύστημα που μ' αυτό οι τυφλοί μπορούσαν να μάθουν αριθμητική και να λύνουν προβλήματα. Η αφοσίωση του στους ομοιοπαθείς του ήταν μεγάλη και θυσιάζόταν για να μπορεί να τους κάνει τη ζωή πιο ευχάριστη, ενώ από το κράτος έβρισκε πάντα αντίδραση, μέχρι που, λίγο καιρό πριν πεθάνει, το σύστημα του αναγνωρίστηκε όχι μονάχα από το γαλλικό κράτος, αλλά και από άλλα, έγινε παγκόσμιο και σήμερα έχει επικρατήσει ακόμη και για τη διδασκαλία επιστημονικών μαθημάτων.

Ο Μπράιγ εφεύρε ακόμη μια γραφομηχανή για τυφλούς που μ' αυτή μπορούν να γράφουν διατυπώνοντας τις ιδέες τους και τις σκέψεις τους σαν να έγραφαν όπως εκείνοι που έχουν τα μάτια τους. Έτσι ο Μπράιγ έγινε ο ευεργέτης των τυφλών και χάρισε στη μοναξιά της ζωής τους ένα σύντροφο πολύτιμο, το βιβλίο, και ταυτόχρονα τη μουσική. Πέθανε στα 1852. Εκατό περίπου χρόνια μετά τον θάνατο του, του έστησαν ανδριάντα στη γενέτειρά του.¹

¹ Πηγή πληροφοριών: <http://dim-eid-keat.att.sch.gr/yliko/braillebio.html>

1.2. Πίνακας με το σύστημα γραφής Braille

Στο σημείο αυτό, παρατίθεται ως δείγμα σε φωτοτυπημένο έγγραφο, το ελληνικό και λατινικό αλφάβητο Braille, καθώς επίσης, οι αριθμοί και οι δίφθογγοι. Το σύστημα γραφής Braille, δεν έχει αναγνωριστεί στη χώρα μας ως επίσημη γλώσσα των τυφλών, ωστόσο σύντομα επίκεινται η αναγνώριση του από την πολιτεία και την ελληνική νομοθεσία.

BRAILLE

a	b	c	e	e	f	g	h	i	k
p	u	v	x	l	n	o	o	r	u
y	x	y	w						
ul	el	cl	el	au	eu	fu	ku		
εως /	τοκμ	απο / ενα	κίππα	:	5	!	-	εισαγωγικά	
()	αριθμοί	Αριθμοί	+	-	x	:	=	
1	2	3	4	5	6				
7	8	9	0	.	?				

Εισαγωγικά
 Χαρακτήρες
 Ηλεκτρονική

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
u	v	w	x	y	z	αβγδεζηθικλμ			

1.3. Περιγραφή του μουσικού συστήματος Braille και οι διαφορές του από τη γραφή των βλεπόντων

Στο σημείο αυτό περιγράφεται το μουσικό σύστημα γραφής Braille, για την ευρωπαϊκή και τη Βυζαντινή μουσική. Επίσης αναλύονται ορισμένες διαφορές που προκύπτουν, ως προς τη δομή της μουσικής γραφής των τυφλών σε σχέση με τους βλέποντες, δηλαδή το τι είδους μουσικά σύμβολα χρησιμοποιούνται από τους τυφλούς και πώς παριστάνονται σε μια παρτιτούρα, καθώς επίσης το πώς χρησιμοποιείται το πεντάγραμμο και σε ποιες περιπτώσεις.

Στη μουσική γραφή των τυφλών δε χρησιμοποιείται το πεντάγραμμο, διότι η γραφή Braille είναι ογκώδης, τα γράμματα και τα σύμβολα έχουν πάντα το ίδιο μέγεθος και δεν υπάρχει δυνατότητα αλλαγής μεγέθους. Κατά συνέπεια μια σελίδα βλεπόντων A4, ανάλογα με το εάν είναι πυκνογραμμένη ή αραιογραμμένη, αντιστοιχεί σε περίπου 2 με 3 σελίδες Braille.

Επιπλέον, πολλά παλιά βιβλία, λόγω των τότε συστημάτων τύπωσης, τυπώνονταν μόνο στη μια όψη της σελίδας. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και όταν κάποιος γράφει στην ειδική γραφομηχανή Braille, διότι δεν υπάρχει η δυνατότητα να γράψει κανείς και στις 2 όψεις του χαρτιού.

Έτσι λοιπόν, για τη γραφή ενός βιβλίου Braille, απαιτείται αρκετό υλικό σε χαρτί και μεγάλος όγκος. Για παράδειγμα, ένα βιβλίο βλεπόντων 300 σελίδων, θα χρειαστεί περίπου 800 με 900 σελίδες Braille και θα τυπωθεί περίπου σε 13 με 15 τόμους.

Όσον αφορά τη μουσική, ένας βλέπωντας μπορεί να χωρέσει σε ένα φύλλο A4, 4 ή και παραπάνω πεντάγραμμο, ενώ ένας τυφλός, μόνο ένα πεντάγραμμο με τις βοηθητικές του γραμμές, πάνω και κάτω.

Ωστόσο, ένα άτομο με πρόβλημα όρασης μαθαίνει να χρησιμοποιεί το πεντάγραμμο, τόσο για τη συνεννόηση του με τους βλέποντες, όσο και για την καταγραφή παρτιτούρας μέσω υπολογιστή, χρησιμοποιώντας μουσικά προγράμματα όπως το Sibelius, το Finale κ.λπ.

Για να καθοριστεί το τονικό ύψος, χρησιμοποιούνται ειδικά σύμβολα, που ονομάζονται γνώμονες. Υπάρχουν συνολικά 8 γνώμονες, όσες δηλαδή είναι και οι οκτάβες ενός κανονικού πιάνου.

Για παράδειγμα, η νότα Μι, η οποία βρίσκεται στην πρώτη γραμμή του κλειδιού του Σολ 2^η γραμμή, βρίσκεται στον τέταρτο γνώμονα, ενώ η νότα Φα της πέμπτης γραμμής, βρίσκεται στον πέμπτο γνώμονα.

Η νότα Λα, η οποία βρίσκεται στην πρώτη βοηθητική γραμμή πάνω από το πεντάγραμμο βρίσκεται στον πέμπτο γνώμονα, ενώ η νότα Μι στην Τρίτη βοηθητική γραμμή πάνω από το πεντάγραμμο, βρίσκεται στον έκτο γνώμονα.

Η νότα Φα, της τρίτης βοηθητικής γραμμής κάτω από το πεντάγραμμο, βρίσκεται στον τρίτο γνώμονα, ενώ η νότα Ντο, της πρώτης βοηθητικής γραμμής, βρίσκεται στον τέταρτο γνώμονα.

Κλειδί του Φα 4^η γραμμή:

Η νότα Σολ της πρώτης γραμμής, βρίσκεται στο δεύτερο γνώμονα, ενώ η νότα Λα της πέμπτης γραμμής, βρίσκεται στον τρίτο γνώμονα.

Η νότα Ντο της πρώτης βοηθητικής γραμμής πάνω από το πεντάγραμμο, βρίσκεται στον τέταρτο γνώμονα, ενώ στον ίδιο γνώμονα βρίσκεται και η νότα Σολ, της τρίτης βοηθητικής γραμμής.

Η νότα Μι, της τρίτης βοηθητικής γραμμής κάτω από το πεντάγραμμο, βρίσκεται στο δεύτερο γνώμονα, ενώ η νότα Λα, της πρώτης βοηθητικής γραμμής, βρίσκεται στον πρώτο γνώμονα.

Για τα σύμβολα Διπλή γραμμή, τέλος κομματιού, κορώνα, χρησιμοποιούνται επίσης ειδικά σύμβολα, ενώ για το χωρισμό των μέτρων, υπάρχει διάστημα, μετά το τέλος του κάθε μέτρου.

Οι νότες, οι παύσεις και οι αλλοιώσεις, βγαίνουν από τα σύμβολα που χρησιμοποιούνται για το ελληνικό αλφάβητο Braille, από τους αριθμούς και τους διφθόγγους. Όσον αφορά τους διφθόγγους, η διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στη γραφή Braille και στη γραφή των βλεπόντων, είναι ότι οι δίφθογοι έχουν δικό τους ξεχωριστό σύμβολο ο καθένας, σε αντίθεση με τη γραφή των βλεπόντων, όπου χρησιμοποιούνται πάντοτε 2 γράμματα.

Μια άλλη σημαντική διαφορά ως προς τη μουσική γραφή, είναι η παράσταση των μουσικών φθόγγων και η δομή μιας παρτιτούρας στη γραφή Braille. Επειδή οι τυφλοί δε χρησιμοποιούν πεντάγραμμο, οι παρτιτούρες γράφονται όπως ένα κείμενο. Ο βλέπωντας, ανάλογα με το πού θα τοποθετήσει τη βουλίτσα πάνω στο πεντάγραμμο, αυτόματα αυτή παίρνει και όνομα φθόγγου. Ενώ στη γραφή Braille, η κάθε νότα έχει δικό της ξεχωριστό σύμβολο. Επιπλέον, διαφορετικά σύμβολα χρησιμοποιούνται για κάθε αξία της μουσικής.

Άρα λοιπόν, συμπεραίνεται ότι θα πρέπει κανείς για να μάθει να χρησιμοποιεί το μουσικό σύστημα γραφής Braille, θα πρέπει πρώτα να μάθει να χειρίζεται σωστά και να εξασκήσει το ελληνικό και λατινικό αλφάβητο, τους αριθμούς και τους διφθόγγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στο εξωτερικό και η σύγκριση της με την ελληνική πραγματικότητα

Στο σημείο αυτό και πριν αναλυθεί οτιδήποτε για τη μουσική εκπαίδευση των τυφλών στην Ελλάδα, παρατίθενται σημαντικές πληροφορίες, για το τι γίνεται σε διάφορες χώρες του εξωτερικού, σχετικά με τη μουσική εκπαίδευση.

2.1. Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στο εξωτερικό

Εδώ θα αναλυθεί, το τι ακριβώς συμβαίνει με τη μουσική εκπαίδευση των τυφλών σε διάφορες χώρες του εξωτερικού, όπως π.χ. στις Η.Π.Α. στην Αυστραλία, την Αγγλία κ.λ.π.

Ξεκινώντας λοιπόν από τη μουσική εκπαίδευση των τυφλών στις Η.Π.Α. και συγκεκριμένα στη Νέα Υόρκη, διαπιστώνεται ότι το κράτος παρέχει όλα τα τεχνικά βοηθήματα δωρεάν για κάθε τυφλό μουσικό. Υπάρχουν πολλά ωδεία και διάφορες μουσικές σχολές, ωστόσο, σύμφωνα και με τη μαρτυρία του John Sanfilippo, υπάρχει μόνο μία μουσική σχολή που φοιτούν τυφλοί.

Επίσης, όπως εξηγεί ο John Sanfilippo, τα μουσικά τους βιβλία είναι όλα στη γραφή Braille και ότι για τα μαθήματα φωνητικής και χορωδίας, χρησιμοποιούν παρτιτούρες Braille, τις οποίες τυπώνουν οι ίδιοι, με συστήματα Dazy και μέσω μουσικών προγραμμάτων. Επίσης χρησιμοποιούν CD recorders.

Όσον αφορά το ρεπερτόριο των χορωδιών τους, απλώς τραγουδάνε όλα τα είδη της μουσικής τους. Ως χοράρχες, δουλεύουν μόνο βλέποντες καθηγητές.

Όπως επίσης περιγράφει ο John Sanfilippo, η μελέτη της μουσικής γίνεται μόνο από βιβλία Braille, τόσο με τη βοήθεια Braille display, ή με τη μέθοδο Dazy.

Τι γίνεται επίσης με τα Studio ηχογράφησης;

Ο John Sanfilippo περιγράφει ότι υπάρχουν πάρα πολλοί μουσικοί με πρόβλημα όρασης στις Ηνωμένες πολιτείες, οι οποίοι διαθέτουν δικά τους Studio ηχογράφησης, τα οποία και εξοπλίζουν με ηλεκτρονικούς υπολογιστές με συστήματα ομιλίας, ειδικά αρχεία και plug ins υποστήριξης μουσικών προγραμμάτων για χρήση από τυφλούς, αρχεία υποστήριξης Scripts, ώστε το σύστημα ομιλίας να αναγνωρίζει τις μουσικές εφαρμογές, αλλά το σπουδαιότερο από όλα είναι ότι στα Studio αυτά υπάρχουν οι ειδικοί Braillog εκτυπωτές, οι πινακίδες αφής Braille display και ειδικά συστήματα ηχογράφησης. Βέβαια, σε ένα studio ηχογράφησης, συμπεριλαμβάνονται και συστήματα dazy.

Οι ρυθμίσεις της κονσόλας, των μικροφώνων και μεγαφώνων, καθώς επίσης και οτιδήποτε χρειάζεται για τον ήχο, όλα γίνονται μέσω του υπολογιστή και αυτό διότι υπάρχει το σύστημα ομιλίας.

Στο σημείο αυτό, παρατίθενται στοιχεία για το τι γίνεται και στις άλλες χώρες: Στην Αγγλία και συγκεκριμένα στο Λονδίνο, υπάρχουν μουσικές σχολές και ωδεία όπου σπουδάζουν τυφλοί, μάλιστα φημίζεται ότι η Αγγλία δίνει την καλύτερη φροντίδα στα άτομα με αναπηρίες, μετά από τη Σουηδία.

Σύμφωνα με τη μαρτυρία του George Bel, ενός από τους Diler του προγράμματος ομιλίας Jaws στην Αγγλία, υπάρχουν πολλοί τυφλοί που διαθέτουν δικά τους studio ηχογράφησης και επιπλέον, υπάρχουν τυφλοί που απασχολούνται σε επαγγελματικά studio.

Όλα τα τεχνικά βοηθήματα παρέχονται στους τυφλούς δωρεάν και η οργάνωση των τυφλών, είναι αυτή που φροντίζει για όλα αυτά. Το σωματείο των τυφλών του Λονδίνου και οι σχολές τυφλών, φροντίζουν για την καλύτερη εκπαίδευση και διαβίωση των τυφλών. Όπως και στις Ηνωμένες πολιτείες, έτσι και

στο Λονδίνο όλα τα μουσικά βιβλία είναι τυπωμένα στη γραφή Braille και επιπλέον χρησιμοποιούν και εδώ, συστήματα Dazy και διάφορα άλλα τεχνικά βοηθήματα.

Όσον αφορά διάφορες άλλες χώρες, για παράδειγμα στη Γερμανία, την Ολλανδία, τη Σουηδία και τη Φιλανδία, οι οργανώσεις των τυφλών είναι αρκετά δυνατές, το κράτος παρέχει κάθε δυνατή βοήθεια και έτσι η εκπαίδευση και κατάρτιση των τυφλών, είναι πλούσια και αρκετή. Τα τυφλά άτομα διδάσκονται πιάνο, βιολί, κιθάρα και διάφορα άλλα όργανα, ενώ η μουσική παιδεία τους είναι φοβερά καλλιεργημένη, αφού διδάσκονται σχεδόν όλα τα είδη της μουσικής.

Ως ενδεικτικό παράδειγμα αναφέρεται παρακάτω η Σουηδία:

Στη Σουηδία, την πρώτη χώρα στην Ευρώπη σε θέμα πρόνοιας και αντιμετώπισης των αναπήρων, σύμφωνα και με τη μαρτυρία του Γεώργιου Μητρόπουλου, ο οποίος πριν από 4 χρόνια επισκέφτηκε μια έκθεση τεχνικών βοηθημάτων στη Σουηδία, αναφέρει 2 σπουδαία τεχνικά βοηθήματα μουσικής, τα οποία κανείς δε μπορεί να φανταστεί εδώ στην Ελλάδα.

Οι σουηδοί λοιπόν, έχουν τη δυνατότητα να μετατρέπουν μέσω σκάνερ, μια παρτιτούρα Braille απευθείας σε κανονικό πεντάγραμμο και το αντίστροφο, μέσω μιας ειδικής εφαρμογής που εγκαθιστούν στον υπολογιστή. Επίσης, την ώρα που σκανάρουν την παρτιτούρα, ταυτόχρονα ακούνε και το κομμάτι να παίζει μέσω του υπολογιστή. Επιπλέον εάν έχουν μια παρτιτούρα σε γραφή βλεπόντων, την εκτυπώνουν απευθείας σε γραφή Braille, μέσω του Braillog εκτυπωτή.

Μια άλλη σπουδαία εφαρμογή, είναι ένα ειδικό σύστημα σαν κασετόφωνο, το οποίο ηχογραφεί την ώρα που παίζει κάποιος ένα οποιοδήποτε όργανο και αυτό που ηχογραφείται, εμφανίζεται σε οθόνη σε μεγεθυμένη μορφή και στην πινακίδα αφής Braille display. Έτσι λοιπόν, την ώρα που κάποιος μελετάει ένα κομμάτι π.χ. στο πιάνο, ή στο Φλάουτο, μπορεί να διαβάσει αυτό που μελετάει.

Σύμφωνα με τη μαρτυρία των σουηδών, στην παραπάνω εφαρμογή, εάν προσαρμοστεί μια καλή κάρτα ήχου, θα δοθεί η δυνατότητα να ηχογραφηθεί ολόκληρη ορχήστρα και να φτιαχτεί σύνθετη παρτιτούρα Braille. Ωστόσο κάτι τέτοιο είναι πολύ περίπλοκο, εκτός και αν μέχρι σήμερα, έχει βρεθεί τρόπος και για αυτό.

Στο σημείο αυτό παρατίθενται σημαντικές πληροφορίες για το τι γίνεται στην Αυστραλία και συγκεκριμένα στο Sydney:

Όπως περιγράφει ο Ross mcGregor, ξεκίνησε μόνος του να λειτουργεί ένα δικό του επαγγελματικό studio ηχογράφησης το 1975 και μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 90, απασχολούσε μόνο τυφλά άτομα. Χρησιμοποίησε για πρώτη φορά όπως εξηγεί, ένα 14κάναλο αναλογικό κασετόφωνο Mci. Επίσης χρησιμοποίησε μια μεγάλη κονσόλα μίξης, συνδέοντας την με το κασετόφωνο, φτιαγμένη από την Αγγλία.

Όπως εξηγεί, ενώ χρησιμοποιούσε όλα τα απαραίτητα εφόδια, λόγω της παλιάς τεχνολογίας του προκαλούσε πρόβλημα στην ηχογράφηση και έτσι σιγά-σιγά, αποφάσισε να στραφεί στις νέες τεχνολογίες.

Στην Αυστραλία, υπάρχουν πολλά studio ηχογράφησης όπου δουλεύουν τυφλοί, οι οποίοι χρησιμοποιούν υπολογιστές, στους οποίους έχουν εγκαταστήσει το πρόγραμμα Sonar και δουλεύουν με τον αναγνώστη οθόνης Jaws.

Συνεχίζει ο Ross McGregor λέγοντας ότι είναι ο μοναδικός άνθρωπος στην Αυστραλία, ο οποίος χρησιμοποιεί το πρόγραμμα cubase και αυτό επειδή χρησιμοποιεί άλλον αναγνώστη οθόνης, το Window eyes. Όπως υποστηρίζει, το Window eyes είναι ένα πολύ καλό και εξυπηρετικό πρόγραμμα ομιλίας, κατά τη γνώμη του Ross MCGregor.

Όπως υποστηρίζει, με όλες τις παραπάνω προϋποθέσεις, είναι πολύ εύκολο και απαιτεί λίγα χρήματα, εάν ένας τυφλός επιθυμεί να φτιάξει δικό του studio ηχογράφησης.

Υπάρχει μια οργάνωση των τυφλών στην Αυστραλία, η οποία ονομάζεται Vision Australia. Μάλιστα, υπάρχει και μια άλλη οργάνωση, η οποία βοηθάει όλους τους τυφλούς στην Αυστραλία, σχετικά με τις μουσικές σπουδές. Η οργάνωση αυτή καλείται Music camp.

2.2. Σύγκριση όλων των παραπάνω με την ελληνική πραγματικότητα:

Εάν συγκρίνει κανείς όλα τα παραπάνω με το τι συμβαίνει στην Ελλάδα, συγκριτικά δηλαδή με τις άλλες χώρες στο εξωτερικό, διαπιστώνει ότι η Ελλάδα χρειάζεται να κάνει μεγάλα βήματα για να φτάσει σε αυτό το επίπεδο.

Οι οργανώσεις των τυφλών στην Ελλάδα, δεν έχουν την κατάλληλη δύναμη και άνεση, ώστε να βοηθήσουν στην καλύτερη και αποτελεσματική παροχή τεχνικών βοηθημάτων και εκπαιδευτικού υλικού. Επιπλέον, τα πανεπιστήμια και τα σχολεία, δε διαθέτουν το κατάλληλο εξειδικευμένο προσωπικό σε θέματα τυφλότητας αλλά και αναπηριών γενικότερα, ούτε και την κατάλληλη προσβασιμότητα για τυφλούς.

Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα, είναι ότι σε καμία Δημόσια Βιβλιοθήκη δε θα βρει ένας τυφλός βιβλία σε γραφή Braille, ή σε ηλεκτρονική μορφή, παρά μόνον στις βιβλιοθήκες στις σχολές τυφλών Αθήνας και Θεσσαλονίκης, στο Φάρο Τυφλών Ελλάδος όπου υπάρχει βιβλιοθήκη και κασετοθήκη, αλλά και στις βιβλιοθήκες του Πανελληνίου συνδέσμου τυφλών, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Επιπλέον, παρ' όλο που υπάρχουν τυπογραφεία στους χώρους των τυφλών, δεν υπάρχει ωστόσο το κατάλληλο εξειδικευμένο προσωπικό πάνω στη μουσική,

ώστε να τυπώνονται μουσικά βιβλία και συγκεκριμένα, δεν υπάρχει ο κατάλληλος εξοπλισμός, ώστε να μετατρέπονται από τη γραφή των βλεπόντων, στη γραφή Braille και σε ηλεκτρονική μορφή.

Ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα που έχουν να αντιμετωπίσουν οι έλληνες τυφλοί, είναι ότι το ελληνικό κράτος δε δίνει ούτε μία επιδότηση για τα τεχνικά βοηθήματα και ο κάθε τυφλός καλείται να πληρώσει από τη τσέπη του, ώστε να μπορέσει να καλύψει τις καθημερινές του ανάγκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Τα μειονεκτήματα της τεχνολογίας και η γραφή Braille

Στο σημείο αυτό τονίζονται ορισμένα μειονεκτήματα της σύγχρονης τεχνολογίας, διότι όσα καλά και να προσφέρει, δεν θα πρέπει να θεοποιείται, ούτε και να τρέφει κανείς αυταπάτες ότι λύθηκαν όλα του τα προβλήματα από τη μια μέρα στην άλλη.

Είναι γνωστό ότι όλα τα προγράμματα OCR, δηλαδή αυτά που σκανάρουν κείμενα και τα μετατρέπουν σε ψηφιακή μορφή, συχνά κάνουν λάθη και παραλείπουν στοιχεία. Το ίδιο συμβαίνει και με τα προγράμματα ηχογράφησης, ή με τα προγράμματα αναγνώρισης φωνής, δηλαδή συχνά παρερμηνεύουν εντολές, ή και ολόκληρες φράσεις. Άρα λοιπόν, ακόμα και με τόσα σύγχρονα μέσα που έχει κάποιος στη διάθεση του, τα πράγματα δεν είναι και τόσο ρόδινα. Αυτό σημαίνει ότι εάν κάποιος σκανάρει ένα βιβλίο, είτε απλό κείμενο, είτε μουσικό, είτε μια απλή παρτιτούρα, θα πρέπει πάντα να έχει έναν βλέποντα δίπλα του, ο οποίος θα επεξεργαστεί το ψηφιοποιημένο κείμενο και θα κάνει τις απαραίτητες διορθώσεις.

Άρα λοιπόν τονίζεται ότι εάν κάποιος τυφλός δε γνωρίζει τη γραφή Braille, είναι ουσιαστικά αναλφάβητος. Γι' αυτό λοιπόν, δεν πρέπει ποτέ να εγκαταλειφτεί το Braille, διότι αποτελεί το χαρτί και το μολύβι ενός τυφλού. Αναρωτιέται κανείς:

Ποιος βλέποντας ο οποίος γνωρίζει τις νέες τεχνολογίες, έχει πετάξει στην άκρη το σημειωματάριο του, το στυλό του, ή γενικότερα το γνωστό αλφάβητο των βλέπόντων? Μάλιστα πριν από μερικά χρόνια στις Ηνωμένες πολιτείες, ξεσηκώθηκε το κίνημα των τυφλών, διότι ήθελαν να τους καταργήσουν από τα σχολεία τη γραφή Braille. Αυτό φυσικά θα ήταν ένα καίριο πλήγμα στο κίνημα των αμερικανών, γι' αυτό έδρασαν δυναμικά και μαζικά, ώστε να μην περάσει αυτή η ανόητη όπως χαρακτηρίζεται απόφαση ορισμένων ματαιόδοξων ανθρώπων.

Μερικά πλεονεκτήματα της γραφής Braille, έναντι της σύγχρονης τεχνολογίας:

Ένα βασικό πλεονέκτημα που έχει η γραφή Braille έναντι της νέας τεχνολογίας, είναι ότι διδάσκει ορθογραφία, διδάσκει τον τρόπο με τον οποίο θα φτιαχτεί η δομή ενός κειμένου, δηλαδή δημιουργία παραγράφων, δημιουργία διαλόγων, πινάκων και στυλών, κ.λ.π.

Ένα άλλο βασικό πλεονέκτημα της γραφής Braille, είναι ότι μπορεί κανείς να κρατάει σημειώσεις εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας είτε την ειδική γραφομηχανή, είτε την πινακίδα γραφής, όταν βρίσκεται οπουδήποτε έξω, χωρίς να χρειάζεται να κουβαλάει το φορητό υπολογιστή, ή memory stick.

Θα μπορούσε όμως κάποιος να πει, ότι με το κινητό τηλέφωνο το οποίο πλέον μιλάει, ή με το memory stick, μπορεί κάποιος να κρατάει τις σημειώσεις του. Ωστόσο κατά πόσο υπάρχει σιγουριά ότι τα δεδομένα καταγράφηκαν σωστά? Κατά πόσο κάποιος είναι σίγουρος ότι αυτά που ηχογράφησε έχουν καθαρογραφτεί? Εάν κάτι πάθει το κινητό, ή το Memory stick, ή εάν τελειώσει η μπαταρία και το τυφλό άτομο χρειάζεται άμεσα τα δεδομένα του, τι γίνεται σε αυτή την περίπτωση;

Άρα λοιπόν, δεν υπάρχει κανένας λόγος να εγκαταλείψουμε τη γραφή Braille, άλλωστε είναι γνωστό στο χώρο των τυφλών, ότι αυτοί που χρησιμοποιούν ελάχιστα το Braille, ή δεν το εξάσκησαν ποτέ, δε γνωρίζουν σχεδόν καθόλου ορθογραφία και δεν έχουν καμία επαφή με τη δομή ενός κειμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στην Ελλάδα

Στο σημείο αυτό παρατίθενται λεπτομερέστατα στοιχεία, για την εκπαίδευση των τυφλών στην Ελλάδα, δίνοντας βάση περισσότερο στις σχολές τυφλών Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

4.1. Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στην Αθήνα:

Από το 1907 περίπου και μέχρι την κατάληψη του 1976, η σημερινή σχολή τυφλών της Αθήνας, λειτουργούσε ως οίκος Τυφλών Καλλιθέας. Τότε ξεκινάει και αναπτύσσεται σταδιακά η μουσική εκπαίδευση των τυφλών, Η οποία τελειοποιείται στη δεκαετία του 30 περίπου, αφού τότε δίνεται στους τυφλούς η δυνατότητα να ασκούν το επάγγελμα του ιεροψάλτη. Την εποχή εκείνη και μέχρι το 1952, τα άτομα με προβλήματα όρασης φοιτούσαν μόνο στο Δημοτικό σχολείο, αφού δεν είχαν τη δυνατότητα λόγω των τότε συνθηκών που επικρατούσαν στην Ελλάδα, να φοιτήσουν στο Γυμνάσιο. Παράλληλα με το Δημοτικό σχολείο, οι τυφλοί έπαιρναν και μαθήματα μουσικής, κυρίως στον οίκο τυφλών, αλλά μερικοί εντάσσονταν και σε κανονικά ωδεία των Αθηνών.

Τα όργανα στα οποία εξασκούσαν, ήταν κυρίως το Ακορντεόν και το πιάνο, ενώ υπήρχαν και κιθαρίστες, βιολιστές κ.λ.π.

Ένας από τους μεγάλους βιολιστές, ήταν ο κύριος Δημήτριος Κρεμμύδας, ο οποίος συνέθετε και δικά του κλασικά κομμάτια.

Δύο από τους σημαντικούς τυφλούς μουσικούς οι οποίοι ενδεικτικά αναφέρονται ως οι πιο σπουδαίοι για την εποχή εκείνη, είναι ο Πάρρης Αγιασώτης και ο Κωνσταντίνος Σταματάκης, οι οποίοι υπήρξαν μεγάλοι ακορντεονίστες,

περίπου στις δεκαετίες του 50 και του 60 και συνεργάστηκαν με μεγάλα ονόματα της εποχής εκείνης, όπως ο Καζαντζίδης, η Καίτη Γκρέη, κ.λ.π. Μια σπουδαία μορφή του χώρου τον τυφλόν, ο Στέλιος Χρυσήνης, ο οποίος μάλιστα υπήρξε δάσκαλος του Στέλιου Καζαντζίδα.

Επίσης, αναφέρονται εδώ και ορισμένοι σημαντικοί ιεροψάλτες, όπως ο κύριος Λεωτσάκος, ο κύριος Μανώλης Μπασιάς, κ.λ.π., οι οποίοι πήραν μαθήματα μουσικής στις δεκαετίες του 50 και του 60.

Ο ίδιος ο κύριος Λεωτσάκος περιγράφει ότι πριν από πολλά χρόνια έπαιζε μπουζούκι αυτοδίδακτα. Είχε εξασκήσει τόσο καλά το συγκεκριμένο όργανο, ώστε κατά τις δεκαετίες του 60, του 70 και μέχρι τις αρχές τις δεκαετίας του 80, είχε πολλούς μαθητές, μερικοί από τους οποίους συνεργάστηκαν με μεγάλα ονόματα της αθηναϊκής νύχτας. Όπως εξηγεί, μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 70, διατηρούσε δική του σχολή Μπουζουκιού. Επιπλέον εξηγεί ότι μετάνιωσε που παράτησε το μπουζούκι τα τελευταία χρόνια και ότι δεν ασχολήθηκε εξ ολοκλήρου με τη μουσική.

Η μέθοδος που χρησιμοποιούσε, για να διδάξει μπουζούκι ήταν κυρίως με το αυτί, διότι δεν υπήρχαν τότε οι υποδομές και τα κατάλληλα τεχνικά βοηθήματα, είτε για να γραφτούν οι παρτιτούρες σε Braille, είτε σε βλεπόντων. Οι μαθητές είχαν μαζί τους μαγνητόφωνα, στα οποία ηχογραφούσαν τα μαθήματα, ώστε να μπορέσουν να τα μελετήσουν στο σπίτι. Μάλιστα όταν το κομμάτι ήταν γνωστό, πολλές φορές δε χρησιμοποιούνταν το μαγνητόφωνο.

Όσον αφορά για τα μουσικά βιβλία που χρησιμοποιούνταν στον τότε Οίκο Τυφλών Καλλιθέας, τα περισσότερα από αυτά, όπως περιγράφει ο κύριος Λεωτσάκος, είχαν μεταγραφή στη γραφή Braille, στα οποία συμπεριλαμβάνονταν βιβλία πιάνου,

μέθοδοι Βυζαντινής μουσικής, Θεωρία της μουσικής, Σολφέζ, μέθοδοι για ακορντεόν, κ.α.

Ωστόσο, με την κατάληψη του τότε οίκου Τυφλών Καλλιθέας του 1976, από την οποία προήρθε και η σημερινή ονομασία, Κέντρο Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.), πολλά από τα μουσικά βιβλία καταστράφηκαν και ορισμένα από αυτά, δεν αντικαταστάθηκαν ποτέ.

Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί μία σημαντική εξέλιξη, η οποία συνετέλεσε στην παρακμή της μουσικής εκπαίδευσης των τυφλών, κατά τις δεκαετίες του 70 και του 80, όπως άλλωστε υποστηρίζει ο κύριος Λεοτσάκος. Το 1960, οι τυφλοί άρχισαν να φοιτούν στο εξατάξιο Γυμνάσιο και αργότερα στο Λύκειο. Πολλοί τότε θεωρούσαν ότι αυτοί που μάθαιναν μουσική και κυρίως όσοι έπαιζαν ακορντεόν, ήταν εκείνοι που ζητιάνευαν στην ομόνοια. Με λίγα λόγια, θεωρούσαν υποτιμητικό το να μάθει κανείς μουσική. Άλλωστε, οι περισσότεροι άρχισαν να εργάζονται ως τηλεφωνητές, κυρίως τις δεκαετίες του 70 και του 80. Μάλιστα, το επάγγελμα του τηλεφωνητή, αποτελεί ακόμα και σήμερα το μόνο κατοχυρωμένο επάγγελμα, για τα άτομα με προβλήματα όρασης.

Ωστόσο, στις αρχές της δεκαετίας του 90 και μέχρι σήμερα, η μουσική αρχίζει να αποκτά και πάλι την παλιά της αίγλη, λόγω του ότι οι τυφλοί μαθητές φοιτούν σε μουσικά Γυμνάσια και μουσικά Λύκεια, με απώτερο στόχο την εισαγωγή τους σε μουσικά τμήματα Πανεπιστημίων.

Σήμερα, στο τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Θεσσαλονίκης, φοιτούν 5 μουσικοί με πρόβλημα όρασης.

Ξεφτέρη Ευγενία, Κεχαγιά Αναστασία στο πρώτο έτος.

Εφρεμίδης Στέφανος δεύτερο έτος.

Μπακατσή Μαρία, Τσακιρίδης Δημήτριος στο τέταρτο έτος.

Ενώ αντίστοιχα, στο μουσικό τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, φοίτησαν 2 τυφλοί μουσικοί, ο Κωνσταντίνος Τσιμπίδας και η Τζιοβάννα Βρανά.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να αναφερθούν μερικοί από τους δεκάδες σπουδαίους τυφλούς δάσκαλους μουσικής, οι οποίοι εργάστηκαν όλα αυτά τα χρόνια που λειτουργεί το Κ.Ε.Α.Τ.

Σταύρος Πέτσαλης. Δίδαξε πιάνο και θεωρητικά μαθήματα, καθώς επίσης και Βυζαντινή μουσική και μονωδία.

Χρήστος Σερέτης. Δίδαξε θεωρητικά μαθήματα και Βυζαντινή μουσική.

Πέτρος Θαναηλίδης. Δίδαξε Ακορντεόν και πιάνο, μάλιστα θα πρέπει να σημειωθεί, σύμφωνα με τη μαρτυρία του Θεόδωρου Σγούρου, ότι ο Πέτρος Θαναηλίδης κατέγραψε σε σύστημα Braille μεθόδους εκμάθησης ακορντεόν.

Ένας ακόμα σπουδαίος δάσκαλος μουσικής, ο οποίος δίδαξε Βυζαντινή μουσική και θεωρητικά μαθήματα στο Κ.Ε.Α.Τ., ήταν ο Γιώργος Καλεσάκης, στη μνήμη του οποίου ο Φάρος Τυφλών Ελλάδος πραγματοποίησε εκδήλωση, την πρώτη Απριλίου 2008, στην αίθουσα εκδηλώσεων του.

Δύο σπουδαίοι άνθρωποι με πρόβλημα όρασης, οι οποίοι διετέλεσαν δάσκαλοι μουσικής τα τελευταία χρόνια στο Κ.Ε.Α.Τ., είναι ο κύριος Παναγιώτης Λαμπρινάκος και ο κύριος Κωνσταντίνος Τσιμπίδας. Συγκεκριμένα, ο κύριος Κωνσταντίνος Τσιμπίδας, είναι δάσκαλος μουσικής στο Ειδικό Δημοτικό σχολείο Τυφλών στην Καλλιθέα, τα τελευταία 2 χρόνια περίπου. Διδάσκει ευρωπαϊκή και Βυζαντινή μουσική, ενώ διδάσκει και στο ολοήμερο Δημοτικό σχολείο, παρέχοντας πρόσθετη στήριξη σε μαθητές, οι οποίοι πρόκειται να ενταχθούν στο μουσικό Γυμνάσιο.

Επίσης, διευθύνει την παιδική ευρωπαϊκή χορωδία του σχολείου προετοιμάζοντας τους μαθητές για κάθε σχολική εκδήλωση.

4.2. Η εξέλιξη της Βυζαντινής μουσικής στο χώρο των τυφλών

Παρακάτω παρατίθενται στοιχεία για την εξέλιξη της Βυζαντινής μουσικής στο χώρο των τυφλών. Η εκπαίδευση των τυφλών στην Ευρωπαϊκή μουσική και γενικότερα στην κλασική, ξεκινάει σχεδόν με την ίδρυση του Οίκου Τυφλών Καλλιθέας, δηλαδή από το 1906 και μετά.

Η εκπαίδευση των τυφλών στη Βυζαντινή μουσική, ξεκινάει περίπου στις δεκαετίες του 1930 και 1940, όπου τότε ένας σπουδαίος τυφλός δάσκαλος μουσικής, ο Δημήτριος Χρυσafiδης, προσαρμόζει τον ευρωπαϊκό μουσικό κώδικα Braille στη Βυζαντινή μουσική, δηλαδή τα σύμβολα που χρησιμοποιούνται για να απεικονίσουν όλες τις αξίες από τις νότες της ευρωπαϊκής μουσικής, είναι ακριβώς τα ίδια και για τη Βυζαντινή μουσική.

Έτσι λοιπόν, εάν έχουμε ένα Ντο ολόκληρο, αυτόματα μεταφράζεται στη Βυζαντινή νότα Νη, η οποία θα έχει αξία 4 χρόνους.

Το ίδιο ισχύει, εάν έχουμε τη νότα Ντο ήμισυ, η οποία μεταφράζεται σε Νη, με 2 χρόνους.

Για να καθοριστεί το τονικό ύψος, χρησιμοποιούνται οι γνώμονες, ακριβώς όπως και στην ευρωπαϊκή μουσική, ενώ ίδια σύμβολα με την ευρωπαϊκή μουσική χρησιμοποιήθηκαν και για τις αλλοιώσεις.

Η συγκεκριμένη μέθοδος του Δημήτριου Χρυσafiδη, χρησιμοποιείται μέχρι και σήμερα, από όλους τους τυφλούς δασκάλους και μαθητές της Βυζαντινής μουσικής, ενώ χρησιμοποιείται και σε σχολές τυφλών του εξωτερικού, όπως π.χ. στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

Λίγα λόγια για το Δημήτριο Χρυσafiδη:

Γεννήθηκε στους Ρογούς Καλαβρύτων το 1905 και ήταν τυφλός. Σπούδασε βυζαντινή μουσική και πήρε το πτυχίο του το 1932. Μετά υπηρέτησε σαν Ιεροψάλτης

σε διάφορους ναούς της Αθήνας και σαν καθηγητής βυζαντινής μουσικής στον Οίκο Τυφλών Καλλιθέας. Δημιούργησε ένα σύστημα γραφής βυζαντινής μουσικής για τυφλούς το οποίο το 1954 περιελήφθη στον διεθνή κώδικα "Μπράιγ".

Ωστόσο, η συγκεκριμένη μέθοδος δε βοηθάει στο να μπορεί να συνεννοείται ένας τυφλός, με έναν βλέποντα ψάλτη, ή μουσικό. Για το λόγο αυτό, αναζητήθηκε τρόπος, ώστε να μπορεί να ξεπεραστεί αυτό το εμπόδιο, διότι έπρεπε πολλά κείμενα της ψαλτικής, ή και ολόκληρα βιβλία που αφορούν τη διδασκαλία της Βυζαντινής μουσικής, έπρεπε να μεταγραφούν στη γραφή Braille.

Όπως είναι γνωστό, οι βλέποντες δάσκαλοι Βυζαντινής μουσικής και οι ψάλτες, χρησιμοποιούν σύμβολα όπως Ίσον, Ολίγον, Απόστροφος, Ελαφρόν, Πεταστή Υψηλή, Κεντήματα, Μαρτυρίες, κ.λ.π.

Η μέθοδος του Χρυσουφίδη, δεν χρησιμοποιεί αυτά τα σύμβολα, διότι όπως αναλύεται και παραπάνω, είναι η προσαρμογή του ευρωπαϊκού μουσικού κώδικα Braille, στο Βυζαντινό μουσικό σύστημα.

Άρα λοιπόν, η μεταγραφή Βυζαντινών κειμένων στη γραφή Braille ήταν δύσκολη, αφού ο βλέπωντας υπαγόρευε χρησιμοποιώντας το δικό του σύστημα, πράγμα που ο τυφλός δεν το καταλάβαινε.

Η λύση ήρθε από τον πατέρα Δοσίθεο, ο οποίος ήταν μοναχός στο Άγιον Όρος και επίσης ήταν τυφλός.

Ο πατέρας Δοσίθεος, προσάρμοσε στη γραφή Braille, όλα τα σύμβολα της Βυζαντινής μουσικής, τα οποία χρησιμοποιούν οι βλέποντες.

Η μέθοδος αυτή, διαδόθηκε στην Ελλάδα τη δεκαετία του 1950.

Ο ίδιος, δε δίδαξε ποτέ σε κάποιο ειδικό σχολείο, ή σε σχολή τυφλών, παρά μόνο δίδασκε σε όσους τον επισκέπτονταν στο Άγιον Όρος.

Παρ' όλο που ο Πατέρας Δοσίθεος δε δίδαξε ποτέ στον Οίκο Τυφλών, η μέθοδος του διαδόθηκε γρήγορα στο χώρο των τυφλών και χρησιμοποιήθηκε από τους περισσότερους τυφλούς δάσκαλους της Βυζαντινής μουσικής, παράλληλα με τη μέθοδο του Δημήτριου Χρυσαιφίδη.

Έτσι λοιπόν, ένας τυφλός δάσκαλος, ή μαθητής, αφού γνώριζε τη μέθοδο του Χρυσαιφίδη και τη μέθοδο του Δοσιθέου, μπορούσε να συνεργαστεί άνετα με έναν βλέποντα, τόσο στην εκκλησία ως ιεροψάλτης, όσο και στη μεταγραφή βιβλίων Βυζαντινής μουσικής σε Braille.

Άραγε σήμερα υπάρχουν τυφλοί ιεροψάλτες και εάν ναι, πόσοι είναι αυτοί? Γιατί παραμελήθηκε το επάγγελμα του ιεροψάλτη;

Όπως εξηγεί ο κύριος Μανώλης Μπασιάς, σήμερα δεν υπάρχουν πολλοί τυφλοί ιεροψάλτες, διότι οι περισσότεροι τυφλοί στρέφονται σε άλλα επαγγέλματα, ενώ παλαιότερα, αφενός μεν δεν υπήρχαν πολλές επιλογές για επαγγελματική αποκατάσταση και για το λόγο αυτό οι τυφλοί στρέφονταν στην ιεροψαλτική για να εξασφαλίσουν οικονομικούς πόρους και αφετέρου, τα επιδόματα σε σχέση με παλαιότερα έχουν αυξηθεί και έτσι δεν τίθεται πλέον το οικονομικό κίνητρο, ώστε κάποιος να γίνει ιεροψάλτης. Άλλωστε, ο μισθός του ιεροψάλτη για τα σημερινά δεδομένα είναι πολύ μικρός.

Παρ' όλα αυτά όμως, η εξέλιξη της Βυζαντινής μουσικής στο χώρο των τυφλών υπήρξε αδιάκοπη.

Οι τυφλοί διδάσκονται Βυζαντινή μουσική στο Κέντρο Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών, από τη δεκαετία του 30 έως και σήμερα, ενώ στο Φάρο Τυφλών στην Καλλιθέα, λειτουργεί τμήμα Ευρωπαϊκής και Βυζαντινής μουσικής από το 1990 μέχρι και σήμερα.

Επίσης ο Φάρος Τυφλών της Ελλάδος, ο μη κερδοσκοπικός φορέας των τυφλών, διεξάγει μαθήματα ευρωπαϊκής και Βυζαντινής χορωδίας, στις οποίες χοράρχες είναι άνθρωποι με πρόβλημα όρασης, τη μεν ευρωπαϊκή χορωδία διευθύνει ο κύριος Γιώργος Σακογιάννης και τη Βυζαντινή χορωδία διευθύνει ο κύριος Γιάννης Αλεξάνδρου. Θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε ότι τον τελευταίο χρόνο, τη Βυζαντινή χορωδία διευθύνει ο κύριος Μανώλης Μπασιάς.

4.3. Μέθοδοι μελέτης διαφόρων μαθημάτων μουσικής

Στο σημείο αυτό, θα αναλυθεί με κάθε λεπτομέρεια ο τρόπος μελέτης που χρησιμοποιούν τα άτομα με πρόβλημα όρασης για να μελετήσουν ορισμένα από τα μαθήματα μουσικής, όπως π.χ. πιάνο, κλασική φωνητική, βυζαντινή μουσική κ.α.

Μέθοδος μελέτης πιάνου:

Όπως είναι φυσικό, ένας τυφλός δε μπορεί να παίζει πιάνο και να διαβάζει ταυτόχρονα και την παρτιτούρα, όπως κάνουν οι βλέποντες. Για το λόγο αυτό, απαιτείται να απομνημονεύσει την παρτιτούρα στο μυαλό του με κάθε λεπτομέρεια, με λίγα λόγια, να μαθαίνει τα κομμάτια απ' έξω.

Για να το καταφέρει αυτό κάποιος τυφλός, ακολουθεί την εξής συγκεκριμένη μέθοδο. Παίρνει το κομμάτι που θέλει να μελετήσει και διαβάζει χωριστά τα χέρια, δηλαδή χώρια το δεξί και χώρια το αριστερό. Στη συνέχεια παίζει στο πιάνο ένα-ένα μέτρο, πάλι χωριστά τα 2 χέρια.

Αυτή τη διαδικασία την επαναλαμβάνει πολλές φορές, μέχρι τα χέρια να κινούνται μόνα τους στο πιάνο, δηλαδή οι κινήσεις να γίνονται μηχανικά, χωρίς να χρειάζεται να σκέφτεται ο τυφλός μουσικός το τι πρέπει να παίζει.

Έπειτα, αρχίζει να ενώνει τα 2 χέρια, προχωρώντας μέτρο προς μέτρο και απομνημονεύοντας φράση προς φράση. Εάν κάποιος απομνημονεύει δύσκολα, τότε καλό είναι να μελετάει μισή-μισή φράση. Ακολουθεί την ίδια διαδικασία για όλο το

κομμάτι. Έπειτα ξαναεπαναλαμβάνει το κομμάτι πολλές φορές, μέχρι να το δέσει εντελώς και να το απομνημονεύσει.

Εάν υπάρχουν πολλά κομμάτια που πρέπει να μελετηθούν, τότε καλό είναι την ίδια μέρα να μελετηθεί το πολύ ακόμα ένα κομμάτι, ενώ τα υπόλοιπα, απλώς να περαστούν μια φορά.

Την επόμενη μέρα, θα δουλευτούν ακόμα 2 κομμάτια και υποχρεωτικά θα ξαναπεραστούν τα προηγούμενα 2 που μελετήθηκαν εχθές.

Αυτό γίνεται διότι ο ανθρώπινος εγκέφαλος, έχει την ικανότητα να ξεχνάει και πρέπει να του υπενθυμίζεται συνέχεια αυτό που μελετήθηκε τις προηγούμενες ημέρες, ή και ώρες.

Έτσι λοιπόν στις επόμενες μέρες που ακολουθούν, μελετώνται τα 4 κομμάτια που δουλέψαμε, ώστε να μείνουν καλά απομνημονευμένα στον εγκέφαλο του τυφλού μουσικού.

Εάν υπάρχουν και άλλα κομμάτια που πρέπει να μελετηθούν, απλώς ακολουθείται η παραπάνω διαδικασία, με συνεχή επανάληψη των προηγούμενων.

Το βασικό πλεονέκτημα που έχει ένας τυφλός, είναι ότι δεν έχει το άγχος του βλέποντα, ο οποίος συνέχεια πρέπει να κοιτάει την παρτιτούρα και πολλές φορές παίζει με μικρές παύσεις, ή κάνει λάθη στους φθόγγους, ενώ ο τυφλός, παίζει στρωτά και πιο δεμένα.

Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί και ένα βασικό μειονέκτημα του τυφλού, ο οποίος χρειάζεται να καταβάλει τον διπλάσιο χρόνο σε σχέση με τον βλέποντα και ανάλογα τον άνθρωπο, μπορεί να χρειαστεί και ο τριπλάσιος χρόνος.

Τρόπος μελέτης Σολφέζ:

Για να μελετήσει ένας τυφλός τις μελωδικές ασκήσεις τους Σολφέζ, απαιτείται πρώτα να διαβάσει ολόκληρη την παρτιτούρα πολλές φορές, μέχρι να συνηθίσει το

χέρι του στην ανάγνωση του συγκεκριμένου κομματιού, ώστε κατά την ανάγνωση και εκτέλεση, τα χέρια να τρέχουν μόνα τους.

Αυτό γίνεται, ώστε να μπορεί ο τυφλός να τραγουδάει με άνεση το κομμάτι και να είναι δεμένο.

Μετά τις αλλεπάλληλες αναγνώσεις τις παρτιτούρας, ο τυφλός είναι σε θέση να προχωρήσει σε μετρική αγωγή, δηλαδή τραγουδάει ρυθμικά το κομμάτι του.

Έπειτα, για να απομνημονεύσει τις νότες στο μυαλό του ο τυφλός μουσικός και να γνωρίζει το τονικό τους ύψος, παίζει στο πιάνο ένα-ένα τα μέτρα του κομματιού και μετά από κάθε μέτρο, τραγουδάει τους φθόγγους.

Αυτό γίνεται πολλές φορές, μέχρι να δεθεί ολοκληρωτικά η παρτιτούρα και σχεδόν να απομνημονευθεί στο μυαλό, για τη σωστότερη και αποτελεσματική εκτέλεση του κομματιού από τον τυφλό μουσικό.

Αφού ολοκληρωθεί και αυτή η διαδικασία, απλώς θα πρέπει να δουλεύεται η παρτιτούρα συχνά και καθημερινά, ώστε να διατηρηθεί η άνεση και ευκολία στην εκτέλεση της.

Μουσικογραφία:

Παραπάνω τονίστηκε ότι η μουσική σημειογραφία των τυφλών, παρουσιάζει αρκετές διαφορές και πολλές ιδιαιτερότητες, σε σχέση με των βλεπόντων. Για το λόγο αυτό, ένας τυφλός μαθητής μουσικής, απαιτείται να παρακολουθήσει μαθήματα μουσικογραφίας, στα οποία μαθαίνει όλα τα μουσικά σύμβολα που χρησιμοποιούνται για τις αξίες της μουσικής, τα σύμβολα για το τονικό ύψος (Γνώμονες), τα δάχτυλα, αλλοιώσεις, παύσεις, λοιπά μουσικά σύμβολα, αλλά το κυριότερο από όλα, δίνεται επιπλέον βαρύτητα στην κατανόηση της δομής της παρτιτούρας και συγκεκριμένα το πώς τοποθετείται το κάθε σύμβολο πάνω στην παρτιτούρα Braille.

Τονίστηκε επίσης ότι για τη μουσική παρτιτούρα Braille, δε χρησιμοποιείται πεντάγραμμο και οι φθόγγοι και τα λοιπά μουσικά σύμβολα, τοποθετούνται όπως οι λέξεις και οι προτάσεις σε κανονικό κείμενο, άρα λοιπόν, είτε διαβάζει κανείς ένα απλό κείμενο είτε παρτιτούρα, είναι το ίδιο.

Όταν ο τυφλός μαθητής βρίσκεται στην Γ Δημοτικού, τότε ξεκινάει να παίρνει μαθήματα μουσικογραφίας, όπου σε διάστημα ενός ή 2 μηνών ανάλογα με τις δυνατότητες του παιδιού, έχει διδαχθεί τις νότες από τις 7 αξίες, που όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η κάθε αξία έχει ξεχωριστά σύμβολα. Επίσης διδάσκεται τους γνώμονες και τα σύμβολα για τα δάχτυλα.

Προχωρώντας στα επόμενα μαθήματα της μουσικογραφίας, το παιδί διδάσκεται τις παύσεις, τους αλλοιώσεις, τα σύμβολα των διαστημάτων και τα σημεία χρωματισμού. Αυτή η διαδικασία διαρκεί περίπου ένα μήνα, ενώ παράλληλα γίνονται συχνές επαναλήψεις όλων των παραπάνω, ώστε ο μαθητής να μην ξεχνάει αυτά που διδάχθηκε.

Ο μαθητής εξασκείται επίσης πάνω στη μουσικογραφία, όταν παίρνει μαθήματα Θεωρίας και Σολφέζ, διότι εκεί φυσικά περιέχονται όλα τα μουσικά σύμβολα.

Όταν ο μαθητής αντιμετωπίζει μαθησιακές δυσκολίες, τότε το διάστημα που απαιτείται για να μάθει το μουσικό σύστημα γραφής και μάλιστα μόνο τα βασικά σύμβολα, μπορεί να φτάσει και τον ένα χρόνο.

Επιπλέον, όταν ο μαθητής αντιμετωπίζει εκτός από τύφλωση και πολλαπλή αναπηρία, π.χ. κινητικά, αυτισμό, ή νοητική στέρηση, τότε δεν παρακολουθεί τα κανονικά μαθήματα μουσικής και περιορίζεται μόνο σε μαθήματα μουσικής προπαιδείας.

Μέθοδος διδασκαλίας Βυζαντινής μουσικής:

Για να μελετήσει ένας τυφλός εκκλησιαστικά κομμάτια, χρησιμοποιεί τη μέθοδο του Δημήτριου Χρυσαιφίδη, η οποία περιγράφηκε παραπάνω. Αν και η μέθοδος του Δοσιθέου βοηθάει στο να μπορεί ο τυφλός να συνεννοείται με τους βλέποντες, ωστόσο είναι πολύ περίπλοκη, από την άποψη ότι πίσω από κάθε συλλαβή τοποθετούνται πολλά σύμβολα, με αποτέλεσμα ένας τυφλός επειδή διαβάζει με την αφή, δε μπορεί να εκτελέσει εύκολα και με άνεση το Βυζαντινό κομμάτι.

Άρα λοιπόν, η μέθοδος που προτείνεται για την σωστή εκτέλεση Βυζαντινών κομματιών, είναι του Χρυσαιφίδη.

Ο τρόπος μελέτης των κομματιών, είναι συλλαβή και νότα.

Για παράδειγμα, εάν έχουμε τη λέξη Κύριε, αυτή θα χωριστεί στις συλλαβές Κυ-+νότα, ή περισσότερες, Ρι-νότες, Ε-+νότες.

Η παύλα χρησιμοποιείται για να χωριστεί η συλλαβή από τους φθόγγους και αυτό επειδή τόσο οι ευρωπαϊκοί φθόγγοι, όσο και οι Βυζαντινοί στη γραφή Braille, βγαίνουν από σύμβολα που χρησιμοποιούνται για τα γράμματα.

Για την αποτελεσματική μελέτη του κομματιού και για την απομνημόνευση του, διαβάζεται πρώτα το εκκλησιαστικό κείμενο χωριστά από τις νότες, μέχρι τα χέρια να συνηθίσουν στην ανάγνωση, δηλαδή μέχρι τη μερική και πολλές φορές ολική απομνημόνευση του.

Στη συνέχεια, μελετώνται οι νότες ξεχωριστά, φράση προς φράση.

Επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία πολλές φορές, μέχρι να μπορεί ο τυφλός να εκτελεί σωστά, άνετα και εύκολα.

Τέλος, ενώνεται το κείμενο με τις νότες και πλέον δουλεύεται αυτούσιο το κομμάτι.

Για τα τονικά ύψη και τις λοιπές λεπτομέρειες, χρησιμοποιούνται όργανα όπως το πιάνο.

Επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία, μέχρι να γίνει πλήρως η αποστήθιση από τον τυφλό μουσικό.

Όλα τα εκκλησιαστικά κομμάτια, θα πρέπει υποχρεωτικά να είναι τυπωμένα στη γραφή Braille. Στην περίπτωση που κάτι τέτοιο δεν υφίσταται, τότε κάποιος βλέποντας θα πρέπει να αναλάβει να υπαγορέψει στον τυφλό και εκείνος να γράψει σε Braille τα λόγια του κομματιού και στη συνέχεια συλλαβή και νότα.

Εάν πάλι δεν υπάρχει κάποιος βλέποντας, τότε ο τυφλός θα πρέπει να μαγνητοφωνήσει το κομμάτι και στη συνέχεια να προχωρήσει σε απομαγνητοφώνηση, πράγμα όμως που απαιτεί να έχει ο τυφλός απόλυτο αυτί.

Ίδια ακριβώς μέθοδος χρησιμοποιείται και για τη διδασκαλία της κλασικής φωνητικής μουσικής. Μάλιστα, εάν κάποιος διαθέτει μουσικό αυτί, τα πράγματα είναι πολύ πιο εύκολα για αυτόν, αφού θα μπορεί να δουλεύει και να απομνημονεύει τα κομμάτια του με ευκολία και άνεση.

Το μόνο που χρειάζεται πάντα να προσέχει ένας τυφλός, είναι να δουλεύει καλά την ανάσα του, να ελέγχει το διάφραγμα και να προσέχει την κάθε λεπτομέρεια που του λέει ο καθηγητής, διότι ως τυφλός, χρειάζεται να δώσει ιδιαίτερη προσοχή σε αυτά και αυτό απαιτεί υπομονή και επιμονή τόσο από τον τυφλό μαθητή, όσο και από τον ίδιο τον καθηγητή. Άλλωστε, όλες αυτές οι τεχνικές λεπτομέρειες, βοηθάνε εκτός των άλλων και στην καταγραφή της παρτιτούρας σε Braille, αφού θα πρέπει να γνωρίζει ο τυφλός πού πρέπει να πάρει ανάσα, πού θα βάλει κορόνα και ιδιαίτερα όταν η μετατροπή της παρτιτούρας σε Braille γίνεται με απομαγνητοφώνηση, τότε χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στα τονικά ύψη, στις αλλοιώσεις και στα γυρίσματα του κομματιού, ώστε να τοποθετηθούν στη σωστή θέση τα κατάλληλα σύμβολα.

4.4. Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στη Θεσσαλονίκη

Η εξέλιξη της μουσικής εκπαίδευσης στο Ίδρυμα προστασίας Τυφλών Βορείου Ελλάδος, είναι περίπου ίδια με αυτή της Αθήνας.

Σχεδόν αμέσως μετά την ίδρυση της Σχολής Τυφλών Βορείου Ελλάδος το 1947, ξεκίνησε να λειτουργεί και μουσικό τμήμα. Τα παιδιά μάθαιναν θεωρητικά μαθήματα μουσικής, Μουσικογραφία, Σολφέζ και εξασκούσαν στο πιάνο.

Σε αντίθεση με την Αθήνα, οι τυφλοί της Θεσσαλονίκης δεν εξασκούσαν σε άλλα όργανα πέραν του πιάνου, παρά μόνον ελάχιστοι και κυρίως στο Ακορντεόν. Πολύ λίγοι ήταν εκείνοι που εξάσκησαν όργανα όπως η κιθάρα, το βιολί και κρουστά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα πολλοί μαθητές να παρατήσουν τις μουσικές σπουδές στη μέση, ή να μην ακολουθήσουν τη μουσική εκπαίδευση, επειδή είτε δεν είχαν κλήση στο πιάνο, είτε δεν είχαν ενδιαφέρον για τη μουσική γενικότερα.

Οι τότε συνθήκες και μέχρι και τα τέλη της δεκαετίας του 1990, δεν επέτρεπαν στους τυφλούς να εξασκήσουν άλλα όργανα πέραν του πιάνου, ενώ όσοι ασχολήθηκαν κατά καιρούς με κάποιο κρουστό όργανο,, π.χ. Τουμπερλέκι, ή με κάποιο έγχορδο όπως το μπουζούκι, ήταν κυρίως αυτοδίδακτοι και περιορίζονταν μόνο στην εκτέλεση του οργάνου, χωρίς να παίρνουν τις βασικές θεωρητικές γνώσεις της μουσικής.

Άλλωστε, όταν ιδρύθηκε η Σχολή τυφλών αμέσως μετά τον εμφύλιο πόλεμο, οι τυφλοί δεν είχαν τη δυνατότητα για δομημένη και συστηματική εκπαίδευση και επιμόρφωση, είτε λόγω οικονομικών πόρων, είτε λόγω έλλειψης εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού και υλικοτεχνικών υποδομών, και το κυριότερο από όλα, όπως άλλωστε μαρτυρεί και το ιστορικό του ιδρύματος, μέχρι και το 1983 όπου το κίνημα των τυφλών προχώρησε σε κατάληψη του ιδρύματος για τη διεκδίκηση

καλύτερων συνθηκών διαβίωσης και εκπαίδευσης, η σχολή τυφλών λειτουργούσε με εθελοντικό προσωπικό και ελάχιστους εκπαιδευτές.

Μέσα σε όλες αυτές τις αντίξοες συνθήκες, προστίθεται και το γεγονός ότι οι τυφλοί, μέχρι και το 1960 περίπου, δεν είχαν τη δυνατότητα να φοιτήσουν στο Γυμνάσιο και έτσι πολλοί από αυτούς, απασχολούνταν στα εργαστήρια της σχολής, όπου εξασκούσαν στη Γλυπτική, την Υφαντική, την καλαθοπλεκτική και το πλεκτήριο.

Παρ' όλες όμως τις αντιξοότητες, η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στη Σχολή Τυφλών Θεσσαλονίκης αναπτύχθηκε και εξελίχτηκε όλα αυτά τα χρόνια, με τη συμβολή των αξιόλογων συναδέλφων τυφλών μουσικών, που πέρασαν όλα αυτά τα χρόνια από τη σχολή της Θεσσαλονίκης, αλλά και τη συνδρομή του Κέντρου Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών Καλλιθέας (Κ.Ε.Α.Τ.).

Το Κ.Ε.Α.Τ. παρείχε μουσικά βιβλία στη Θεσσαλονίκη, κυρίως στις πρώτες δεκαετίες λειτουργίας της, ώσπου να δημιουργηθεί το τυπογραφείο της σχολής.

Έπειτα, ένα μεγάλο μέρος των μουσικών βιβλίων μεταγράφονταν σε Braille, με τη βοήθεια εθελοντών, οι οποίοι υπαγόρευαν σε τυφλούς τις μουσικές παρτιτούρες. Σημειώνεται επίσης ότι παρ' όλο το ότι σήμερα υπάρχει τυπογραφείο στη σχολή της Θεσσαλονίκης και τυπώνονται ορισμένα μουσικά βιβλία, τόσο ο Φάρος Τυφλών Καλλιθέας, όσο και το Κ.Ε.Α.Τ., συνεχίζουν να στέλνουν μουσικά βιβλία.

Η μουσική εκπαίδευση ήταν υποχρεωτική κατά τη διάρκεια φοίτησης του τυφλού στο Ειδικό Δημοτικό σχολείο Τυφλών, όπου εκεί έπαιρναν θεωρητικές γνώσεις πάνω στη μουσική, ωστόσο λίγοι ήταν εκείνοι που συνέχιζαν και κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους στο Γυμνάσιο και το Λύκειο.

Δυστυχώς, τα τελευταία περίπου 4 χρόνια, δεν υπάρχει μουσικός στο Ειδικό Δημοτικό σχολείο Τυφλών και η ώρα της μουσικής καλύπτεται από άλλα μαθήματα.

Υπάρχουν ωστόσο κάποιες ώρες εκτός σχολείου, όπου τα παιδιά παρακολουθούν μαθήματα παραδοσιακής μουσικής στο τμήμα της Σχολής τυφλών, με διδάσκαλο τον κύριο Βασίλειο Χαροκόπο, πάνω σε παραδοσιακά όργανα όπως π.χ. Φλογέρα, ενώ μαθαίνουν και παραδοσιακά τραγούδια. Δυστυχώς όμως, δεν παίρνουν θεωρητικά μαθήματα όπως, Θεωρία της μουσικής, Σολφέζ και μουσικογραφία.

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθούν ορισμένα ονόματα αξιόλογων τυφλών μουσικών, οι οποίοι δίδαξαν μουσική όλα αυτά τα χρόνια που λειτουργεί η Σχολή Τυφλών Βορείου Ελλάδος: Μαρίκα Μιχαλίδου, Θωμάς Τζιμουράκας, Παναγιώτης Μαυρομάτης, Απόστολος Αρμενάκης, Θεόδωρος Σγούρος.

Η Μαρίκα Μιχαλίδου και ο Θωμάς Τζιμουράκας, δίδαξαν περίπου στις δεκαετίες του 1950, του 1960 και του 70.

Ο Παναγιώτης Μαυρομάτης, δίδασκε στις δεκαετίες του 70 και του 80, μέχρι και τις αρχές του 90, όπου ένα ατύχημα τον ανάγκασε να διακόψει οριστικά την εργασία του στη μουσική. Δίδασκε πιάνο, παράλληλα με τον Απόστολο Αρμενάκη, όπου εκείνος είχε αναλάβει τα θεωρητικά μαθήματα και ήταν χοράρχης στις χορωδίες της σχολής. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο Απόστολος Αρμενάκης, εκτός από πλήκτρα, γνώριζε βιολί και κιθάρα.

Ο Απόστολος Αρμενάκης, δίδαξε περίπου από τη δεκαετία του 60, μέχρι και τα μέσα του 90, όπου μετά το θάνατο του ανέλαβε ο Θεόδωρος Σγούρος, όντας παράλληλα και τυπογράφος της Σχολής Τυφλών.

Ο Θεόδωρος Σγούρος συνέχισε να διδάσκει μέχρι και το 2002 περίπου. Έπειτα, Στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Τυφλών, προσελήφθη δασκάλα, μέσω του

Υπουργείου Παιδείας και έτσι τα μαθήματα μουσικής γίνονταν πλέον στα πλαίσια του προγράμματος διδασκαλίας του Δημοτικού Σχολείου.

Από τα τέλη της δεκαετίας του 90, οι τυφλοί μαθητές ξεκίνησαν να φοιτούν στο μουσικό Γυμνάσιο και πολλοί από αυτούς συνέχισαν και στο μουσικό Λύκειο. Ακόμα και σήμερα υπάρχουν μαθητές που συνεχίζουν στο μουσικό Γυμνάσιο και Λύκειο Θεσσαλονίκης.

Τα τελευταία 8 χρόνια περίπου έχουμε διάφορους τυφλούς μουσικούς, οι οποίοι φοιτούν σε ωδεία της Θεσσαλονίκης, όπως π.χ. στο Σύγχρονο ωδείο, στο Μακεδονικό, στο Κρατικό Βορείου Ελλάδος, στο ωδείο Συμφωνία, στο παραδοσιακό ωδείο Εν Χορδές και στο Δημοτικό ωδείο.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθούν ορισμένα ονόματα τυφλών συναδέλφων, οι οποίοι αποφοίτησαν με επιτυχία από τα παραπάνω ωδεία.

Χαρίσιος Γκελής, πτυχίο και δίπλωμα στο κλασικό βιολί, από το Σύγχρονο ωδείο και επίσης πτυχίο στο παραδοσιακό βιολί από το ωδείο Εν Χορδαίς.

Βασίλειος Χαροκόπος, πτυχίο στο ούτι, στο παραδοσιακό ωδείο Εν Χορδαίς. Σήμερα διδάσκει παραδοσιακά όργανα στη Σχολή τυφλών Θεσσαλονίκης.

Παναγιώτης Μαυρομάτης, πτυχιούχος αρμονίας από το Σύγχρονο ωδείο.

Επίσης, υπάρχουν και σήμερα μαθητές που συνεχίζουν σε διάφορα ωδεία της Θεσσαλονίκης όπως:

Μεμέτ Χουσεήμογλου, και Δημήτριος Φεήμογλου, οι οποίοι είναι μαθητές της Έκτης και Πέμπτης Δημοτικού αντίστοιχα. Παίρνουν μαθήματα πιάνου και θεωρητικά, στο Δημοτικό ωδείο Θεσσαλονίκης.

Ευδοκία Χασιώτη, παίρνει μαθήματα φωνητικής, στο έντεχνο και ελαφρολαϊκό ρεπερτόριο, στο ωδείο Συμφωνία.

Τσακιρίδης Δημήτριος, σήμερα βρίσκεται στο τρίτο έτος ειδικού Αρμονίας και στο τρίτο έτος κλασικής Φωνητικής, στο ωδείο Συμφωνία.

Χριστίνα Μπλαβάκη, παίρνει μαθήματα πιάνου στο Μακεδονικό ωδείο.

Εύη Ζιγούρη, παίρνει μαθήματα πιάνου και ανώτερων θεωρητικών μουσικής στο Σύγχρονο ωδείο.

Επιπλέον, τα τελευταία 4 χρόνια, είχαμε την εισαγωγή και φοίτηση 5 τυφλών μουσικών στο Τμήμα Μουσικής επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

4.5. Πολιτιστικές δραστηριότητες στη Σχολή τυφλών Θεσσαλονίκης

Από τα μέσα της δεκαετίας του 80 και μέχρι τις αρχές του 2001, υπήρχε στη σχολή τυφλών τμήμα χορωδίας, η οποία συμμετείχε σε εκδηλώσεις εντός και εκτός σχολής. Μάλιστα, συμμετείχε σε εκδηλώσεις ακόμα και εκτός Θεσσαλονίκης.

Το ρεπερτόριο, ήταν κυρίως ελαφρολαϊκά και έντεχνα, ενώ για τις εκδηλώσεις της σχολής, υπήρχε ξεχωριστό υλικό, για τις εθνικές γιορτές και λοιπές σχολικές εκδηλώσεις.

Ιδιαίτερα τη δεκαετία του 80, όπου δάσκαλος μουσικής ήταν ο Απόστολος Αρμενάκης, η χορωδία είχε έντονη δραστηριότητα τόσο εντός, όσο και εκτός Θεσσαλονίκης.

Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι στο χώρο της Σχολής Τυφλών, λειτουργεί και Εκκλησία, αφιερωμένη στη *Μεταμόρφωση του Σωτήρος*, στην οποία συμμετείχαν και συμμετέχουν ακόμα και σήμερα, μεγάλος αριθμός τυφλών συναδέλφων ως ψάλτες. Ιδιαίτερα τις δεκαετίες του 80 και του 90, η χορωδία της εκκλησίας αποτελούνταν από 15, 20 ή και παραπάνω άτομα.

Στις αρχές του 2000, ο αριθμός των συμμετεχόντων μειώθηκε, είτε γιατί πολλοί συνάδελφοι έπαψαν να ασχολούνται με την ψαλτική, είτε γιατί μερικά παιδιά έφυγαν από το ίδρυμα. Η εκκλησιαστική χορωδία πραγματοποιούσε δικές της ξεχωριστές πρόβες από αυτές της Ευρωπαϊκής και έτσι εκτελούνταν με απόλυτη επιτυχία αρκετά εκκλησιαστικά έργα.

Θα πρέπει να αναφερθεί επίσης μια συμμετοχή της εκκλησιαστικής χορωδίας της σχολής Τυφλών, στην εκκλησία του *Αγίου Νικολάου του Ορφανού* στη Θεσσαλονίκη, όπου η χορωδία εκτέλεσε όλη τη Θεία λειτουργία.

Σήμερα, η εκκλησία της Σχολής τυφλών λειτουργεί κάθε Κυριακή, ωστόσο ζήτημα είναι εάν οι τυφλοί συνάδελφοι που συμμετέχουν ως ψάλτες, είναι περίπου 5, ή 10 άτομα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι νέες γενιές σήμερα, έχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα, σε σχέση με τους παλιούς. Σήμερα, και μάλιστα υπάρχουν τυφλοί μουσικοί, ωστόσο σχεδόν κανένας δεν ασχολείται με την ψαλτική. Επιπλέον υπάρχει ραγδαία εξέλιξη της νέας τεχνολογίας, τόσο γενικότερα, όσο και στο χώρο των τυφλών και έτσι η νέα γενιά έχει στραφεί προς αυτή την κατεύθυνση.

Ένα άλλο σημαντικό γεγονός που υπήρξε στη σχολή της Θεσσαλονίκης, ήταν η δημιουργία χορωδίας και μουσικού σχήματος το 1998. Η χορωδία συγκροτήθηκε με την επωνυμία Χορωδία Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών. Αποτελούνταν από περίπου 20 άτομα. Το ρεπερτόριο της ήταν ελαφρολαϊκό και έντεχνο, κυρίως από παλιούς έντεχνους συνθέτες όπως Χατζιδάκι, Θεοδωράκη, κ.λπ.

Τον αμέσως επόμενο χρόνο δυστυχώς, η χορωδία διαλύθηκε, για να ανασυγκροτηθεί με νέα μορφή το 2000, όπου υπήρχε και ορχήστρα με βιολί, μπουζούκι, μπάσο και κρουστά. Ωστόσο και πάλι, σε διάστημα 2 με 3 μήνες, πολλά μέλη της χορωδίας αποχώρησαν για διάφορους λόγους ο καθένας και έτσι έμεινε ένα μικρό σχήμα, η ορχήστρα και 3 τραγουδιστές.

Τον ίδιο χρόνο, είχε δημιουργηθεί και ένα άλλο μικρό σχήμα με πιάνο, κρουστά, ακορντεόν και λαούτο. Το ρεπερτόριο του συγκεκριμένου μικρού σχήματος ήταν νησιώτικα και παραδοσιακά. Στον ένα χρόνο λειτουργίας του, το μικρό σχηματάκι έδωσε 3 εμφανίσεις. Στο Δημοτικό πάρκο Θεσσαλονίκης, Στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και στο Αλεξάνδρειο Μέλαθρο.

Τα επόμενα 4 χρόνια, δηλαδή μέχρι και το 2004, η σχολή τυφλών Θεσσαλονίκης συνέχισε τις πολιτιστικές της δραστηριότητες με το μεγάλο σχήμα. Χαρακτηριστικές είναι οι εκδηλώσεις στο Βελβεντό της Κοζάνης, στη Χαλκιδική και σε διάφορα άλλα σημεία της Θεσσαλονίκης, όπου υπήρχαν πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Τον Οκτώβρη του 2002, πραγματοποιήθηκε ένα πρόγραμμα ανταλλαγής μέσω ευρωπαϊκής ένωσης, όπου φιλοξενήθηκαν ιταλοί μουσικοί στην πόλη μας. Στη διάρκεια αυτής της ανταλλαγής, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση στο ιταλικό ινστιτούτο Θεσσαλονίκης, παρουσιάζοντας ελληνικά και ιταλικά κομμάτια. Το χαρακτηριστικό αυτής της εκδήλωσης ήταν ότι το σχήμα μας εκτέλεσε 2 ιταλικά κομμάτια και οι Ιταλοί συνόδευσαν σε ορισμένα ελληνικά. Έτσι επιτεύχθηκε η ένωση της ελληνικής με την ιταλική μουσική. Στη συγκεκριμένη εκδήλωση, το ελληνικό σχήμα αποτελούνταν από Βιολί, ακορντεόν, πιάνο, Μπουζούκι, κρουστά, ενώ οι ιταλοί είχαν κιθάρες κρουστά και ακορντεόν.

Σήμερα και συγκεκριμένα τα τελευταία 2 χρόνια, τη σκυτάλη έχει πάρει η Περιφερειακή ένωση κεντρικής Μακεδονίας, του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών.

Τον Οκτώβρη του 2007, συγκροτήθηκε και λειτουργεί έως σήμερα ευρωπαϊκή χορωδία, στην οποία συμμετέχουν τυφλοί συνάδελφοι, παλιοί και νέοι.

Σήμερα, αποτελείται από περίπου 15 άτομα και στα 2 χρόνια λειτουργίας της, έχει πραγματοποιήσει αρκετές εκδηλώσεις, στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Μουσικές δραστηριότητες τυφλών, σε Ελλάδα και εξωτερικό

Στο σημείο αυτό, θα παρατεθούν ορισμένες μουσικές δραστηριότητες ελλήνων τυφλών σε Ελλάδα και εξωτερικό, τόσο σε ατομικό, όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Ιδιαίτερα θα δοθεί βαρύτητα στις δραστηριότητες του Πανελληνίου Συνδέσμου τυφλών, του ιστορικότερου σωματείου των τυφλών στην Ελλάδα και του Φάρου Τυφλών Ελλάδος στην Καλλιθέα, του μη κερδοσκοπικού φορέα των τυφλών, ο οποίος δραστηριοποιείται στην εκπαίδευση, επιμόρφωση, κατάρτιση και αποκατάσταση των τυφλών.

5.1. Φάρος Τυφλών Ελλάδος

Παρατίθενται πληροφορίες από την επίσημη ιστοσελίδα του Φάρου Τυφλών Ελλάδος, σχετικά με το τμήμα μουσικής, την ευρωπαϊκή και τη Βυζαντινή χορωδία:

www.fte.org.gr

- Τμήμα Χορωδίας και Μουσικής

Αντικείμενο

Εκτέλεση μελωδιών του Σούμπερτ από τον πιανίστα Γ. Ίντζα στην εκδήλωση για τα 60 χρόνια λειτουργίας του Φάρου Τυφλών

Αντικείμενο του τμήματος είναι η υποστήριξη των Χορωδιών του Φάρου, η διδασκαλία της Βυζαντινής Μουσικής, του έντεχνου λαϊκού και παραδοσιακού τραγουδιού και η συμμετοχή τους σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Επίσης τυφλά και μερικώς βλέποντα άτομα διδάσκονται ακορντεόν, πιάνο, κιθάρα και παραδοσιακά όργανα.

Ευρωπαϊκή Χορωδία

Η Ευρωπαϊκή χορωδία του Φάρου Τυφλών

Η Ευρωπαϊκή χορωδία του Φάρου Τυφλών της Ελλάδος δημιουργήθηκε τον Νοέμβριο του 2004 και αποτελείται από 32 μέλη βλέποντες και τυφλούς. Ερμηνεύει έντεχνα ελληνικά τραγούδια γνωστών συνθετών όπως Χατζιδάκι, Θεοδωράκη, Ξαρχάκου, Σπανού, Λοΐζου, Μούτση, Μαυρουδή και άλλων, καθώς και τραγούδια του κλασικού ρεπερτορίου, παρμένα από την συλλογή του αείμνηστου δασκάλου μουσικής, στον τότε Οίκο Τυφλών, Σταύρο Πέτσαλη. Την χορωδία διευθύνει ο μαέστρος Γιώργος Σακογιάννης ο οποίος κάνει και την εναρμόνιση των τραγουδιών.

Βυζαντινή Χορωδία

Η βυζαντινή χορωδία αποτελείται από 23 μέλη βλέποντες και τυφλούς. Χοράρχης είναι ο μουσικοδιδάσκαλος και πρωτοψάλτης, Ιωάννης Αλεξάνδρου.

5.2. Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών

Τομέας πολιτιστικών προγραμμάτων

Στα πλαίσια των πολιτιστικών δραστηριοτήτων του Συνδέσμου, από το 1987 έχει συγκροτηθεί χορωδία βυζαντινής και δημοτικής μουσικής καθώς και ορχήστρα δημοτικής μουσικής. Βασικοί στόχοι της χορωδίας είναι η διάσωση και διάδοση της εκκλησιαστικής βυζαντινής μουσικής και του γνήσιου παραδοσιακού δημοτικού τραγουδιού αφενός και αφετέρου η αξιοποίηση των ικανοτήτων και δυνατοτήτων των τυφλών και μερικώς βλεπόντων ατόμων, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η πλήρης και ισότιμη ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο χωρίς φραγμούς και προκαταλήψεις.

Μέρος των προγραμμάτων και δραστηριοτήτων της χορωδίας είναι :

- Η πραγματοποίηση διαφόρων ψυχαγωγικών εκδηλώσεων σε νοσοκομεία, ιδρύματα, σχολεία κλπ.

- Η πραγματοποίηση συναυλιών με εκκλησιαστικούς βυζαντινούς ύμνους και παραδοσιακά δημοτικά τραγούδια στην Αθήνα, Θεσ/κη και σε άλλες πόλεις της χώρας μας.
- Η επιλογή, συλλογή και ηχογράφηση σε κασέτες και δίσκους βυζαντινών ύμνων και δημοτικών τραγουδιών απομνημονεύοντας και αποθησαυρίζοντας έτσι την παραδοσιακή μας μουσική στην μορφή εκείνη που οι αξίες της είναι απαλλαγμένες από τις νοθείες της εμπορευματοποίησης και της κερδοσκοπικής χρήσης.
- Η προβολή της ελληνικής βυζαντινής και δημοτικής μουσικής από διάφορες εκπομπές του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης στηριγμένοι επάνω στην αυθεντική ερμηνεία και μορφή της παραδοσιακής μουσικής.
- Οργάνωση εκδηλώσεων και συναυλιών τυφλών καλλιτεχνών και καθιέρωση ετήσιου Πανελληνίου Λογοτεχνικού Διαγωνισμού συμβάλλοντας στη λογοτεχνική ανύψωση και προβολή των ατόμων με προβλήματα όρασης.

Η χορωδία λειτούργησε με μεγάλη επιτυχία έως το 1998 όπου διέκοψε τη λειτουργία της λόγω οικονομικών προβλημάτων του Συνδέσμου. Στη συνέχεια εντάχθηκε και λειτουργεί στο Φάρο Τυφλών Ελλάδος.

Από το 1994 έχει συγκροτηθεί μουσικό συγκρότημα νέων με τον τίτλο "Καλλιτεχνικό συγκρότημα ΤΡΙΚ", ποικίλης μουσικής το οποίο συμμετέχει σε διάφορες μουσικές δραστηριότητες τόσο στο χώρο των τυφλών όσο και στον ευρύτερο χώρο σε συνεργασία και με την τοπική αυτοδιοίκηση ή με άλλους φορείς. Προβλέπεται επίσης, η σύσταση και άλλων μουσικών συγκροτημάτων.

Πηγή πληροφοριών:

www.pst.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Η ιστορική εξέλιξη των 2 σχολών τυφλών Αθήνας και Θεσσαλονίκης

6.1. Κέντρο Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών Καλλιθέας, Αθήνα:

Παρακάτω παρατίθεται η ιστορική εξέλιξη του *Κέντρου Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.)*

www.keat.gr

Κέντρο Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών Καλλιθέας, Αθήνα:

Η σύλληψη της ιδέας για την ίδρυση του «Οίκου Τυφλών» ανήκει στον αείμνηστο Πρόεδρο του «Συλλόγου προς διάδοση ωφέλιμων βιβλίων» Δημήτριο Βικέλα, και τον εμπνευσμένο ποιητή Γεώργιο Δροσίνη.

Η πραγμάτωση της ιδέας αυτή σε συνεργασία με τον τότε Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών Θεόκλητο, οδήγησε στην ίδρυσή του «Οίκου Τυφλών» στις 7 Μαΐου 1906 από εταίρους και φίλους του Συλλόγου με πενταμελές συμβούλιο, προεδρευόμενο από τον εκάστοτε Αρχιεπίσκοπο. Επίσημα έγιναν τα εγκαίνια τον Ιανουάριο του 1907.

Στις 24 Μαΐου 1907 εγκρίθηκε, με Βασιλικό Διάταγμα, το καταστατικό του Σωματείου. Αρχικά λειτούργησε μόνο νηπιαγωγείο επί της οδού Λασκαρίδου.

Το 1912 μετά από προσφορά των κληρονόμων του Αλεξανδρινού Νικολάου Δ. Αμπέτ, κτίστηκε το «Αμπέτειον Μέλαθρον», το οποίο στέγασε τη διεύθυνση, τα οικοτροφεία, τις σχολές και τα εργαστήρια του «Οίκου Τυφλών».

Το 1924 δωρίστηκε στο Σωματείο, από τον ομογενή εξ Αγγλίας Σπύρο Νικολόπουλο, το Νικολοπούλειο Οίκημα, στη μνήμη του αδελφού του, που χρησιμοποιήθηκε για πολλά χρόνια ως οικοτροφείο αρρένων και ως επαγγελματική σχολή.

Το 1928 ολοκληρώνεται το οικοτροφείο θηλέων. Την ίδια περίοδο λειτουργούν τέσσερις τάξεις δημοτικού με διετές νηπιαγωγείο.

Το 1930 είναι σημαντικός σταθμός στην εκπαίδευση και την επαγγελματική αποκατάσταση των τυφλών, γιατί τους επιτράπηκε να ασκούν το επάγγελμα του ιεροψάλτη.

Το 1936 απομακρύνεται από την θέση της διευθύντριας, την οποία κατείχε από την ίδρυση του, η Ειρήνη Λασκαρίδου (1880-1958), λόγω της επιμονής της για την επέκταση των δραστηριοτήτων στους ενήλικες τυφλούς. Ιδρύει τότε σε δικό της οίκημα στο Μαρούσι τον «Σύλλογο των φίλων των τυφλών», που λειτουργεί ως σήμερα.

Το 1946 επισκέφθηκε τον «Οίκο Τυφλών» η γνωστή τυφλοκωφή Αμερικανίδα Έλεν Κέλλερ, εν συνεχεία ιδρύεται ειδικό τμήμα εκπαίδευσης τυφλοκωφών.

Το 1950 ιδρύεται η πρώτη ομάδα οδηγών ειδικού κλάδου.

Το 1952 ιδρύθηκε ειδική τάξη για την εκπαίδευση τυφλών παιδιών με νοητική στέρηση. Δίνεται συγχρόνως στους τυφλούς το δικαίωμα εισόδου στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Με την προσφορά του ζεύγους Νικολάου και Μαριέτας Ευσταθίου κτίστηκε στο προαύλιο η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής και των Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ, με επίσημη τελετή εγκαινίων στις 21/12/1952.

Το 1976 ξεκίνησε ο αγώνας των τυφλών με κύριο αίτημα την κρατικοποίηση του «Οίκου Τυφλών».

Το 1979 με το Προεδρικό Διάταγμα 265/17-4-79, έγινε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, με την επωνυμία «Κέντρο Εκπαιδύσεως και Αποκαταστάσεως Τυφλών» (Κ.Ε.Α.Τ.).

Οι δύο πρώτοι πρόεδροι του Κέντρου ήταν οι Σύμβουλοι Επικρατείας Δ. Τσιροπινάς και Π. Μαρκόπουλος. Έκτοτε οι πρόεδροι διορίζονται από τον εκάστοτε Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας.

6.2. Σχολή τυφλών Βορείου Ελλάδος Ο Ήλιος

Παρακάτω παρατίθεται το ιστορικό, οι δραστηριότητες και η εξέλιξη του *Ιδρύματος Προστασίας Και Αποκατάστασης Τυφλών Θεσσαλονίκης*:

1. Ιστορικό

Το Ίδρυμα Προστασίας Τυφλών Βορείου Ελλάδος «Ο Ήλιος» – Σχολή Τυφλών ιδρύθηκε το 1947 με πρωτοβουλία του φιλανθρωπικού σωματείου «Οργάνωση Προστασίας Τυφλών». Στα δύσκολα εκείνα χρόνια, μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο και τον εμφύλιο πόλεμο, η Σχολή Τυφλών έπρεπε να καλύψει όχι μόνο ανάγκες αναπηρίας, αλλά και ορφάνιας και ανέχειας. Λειτουργούσε με ελάχιστο προσωπικό, βασιζόμενο στην εθελοντική προσφορά μελών του σωματείου αλλά και ευαισθητοποιημένων πολιτών.

Το 1973 τέθηκε σε ισχύ ο νόμος 1111, που υποχρέωνε τα φιλανθρωπικά σωματεία να ιδρύσουν ιδρύματα, οπότε η Σχολή Τυφλών άλλαξε νομική υπόσταση και απέκτησε την ονομασία που διατηρεί ως σήμερα. Για μια δεκαετία ακόμη περίπου το φιλανθρωπικό σωματείο συμμετείχε στο Δ.Σ. του Ιδρύματος και το στήριζε οικονομικά, καθώς για το μεγαλύτερο μέρος των δωρεών προς τη Σχολή Τυφλών η αποδοχή γινόταν από το φιλανθρωπικό σωματείο και όχι από το Ίδρυμα.

Το 1983 το τυφλικό κίνημα απαίτησε τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου του φιλανθρωπικού σωματείου και τη διαχείριση των δωρεών με τρόπο πιο σύγχρονο και φιλικό για τους περιθαλπόμενους, ώστε οι υπηρεσίες που τους παρέχονται να μη βασίζονται στη συμμετοχή εθελοντών-φιλανθρώπων, αλλά σε επαγγελματίες.

Ακολούθησε κατάληψη του Ιδρύματος, με αποτέλεσμα, τον επόμενο χρόνο, να προχωρήσει το φιλανθρωπικό σωματείο σε εκκαθάριση και εκχώρηση της περιουσίας του στον Δήμο Θεσσαλονίκης. Επειδή η εκχώρηση αυτή αντιβαίνει στα προβλεπόμενα από τον νόμο 1111, που διέπει τη λειτουργία των Ιδρυμάτων, η Σχολή διεκδίκησε δικαστικά την περιουσία αυτή, που σήμερα βρίσκεται ανενεργή και μη εκμεταλλεύσιμη, αντίθετα με τον σκοπό, για τον οποίο διατέθηκε από τους πολυάριθμους επώνυμους και ανώνυμους δωρητές. Δυστυχώς η απόφαση του Αρείου Πάγου δεν υπήρξε ευνοϊκή, με αποτέλεσμα να παραμένει στάσιμη η κατάσταση αυτή.

Σήμερα το Ίδρυμα διοικείται από επταμελές Δ.Σ., με Πρόεδρο οριζόμενο από τον Νομάρχη Θεσσαλονίκης και μέλη έναν εκπρόσωπο Νομάρχη, έναν εκπρόσωπο του Δήμου Θεσσαλονίκης, έναν εκπρόσωπο του Συλλόγου Γονέων – Κηδεμόνων Τυφλών Παιδιών, έναν εκπρόσωπο του Σωματείου Εργαζομένων και δύο εκπροσώπους της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες. Ως ΝΠΙΔ επιχορηγείται και εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας – Πρόνοιας μέσω της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ν. Θεσσαλονίκης και παρέχει τις υπηρεσίες του σε άτομα με πρόβλημα όρασης που προέρχονται από τις γεωγραφικές περιοχές Μακεδονίας, Θράκης, Ηπείρου, Επτανήσων και Θεσσαλίας. Στην πράξη εξυπηρετεί και άτομα από τις υπόλοιπες περιοχές της χώρας. Σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του, σκοπός του είναι η εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση και η γενικότερη μέριμνα για άτομα με πρόβλημα όρασης (κατά νόμο τυφλούς, δηλ. με οξύτητα όρασης κάτω του 1/20).

2. Διοικητική διάρθρωση

- Διοικητικό Συμβούλιο
- Διεύθυνση
- Υπεύθυνοι Τμημάτων (Οικονομικό Τμήμα, Τμήμα Βιβλιοθήκης – Κασετοθήκης – Τυπογραφείου, Εκπαιδευτικό Τμήμα, Οικοτροφείο)
- Εργαζόμενοι στα τμήματα

3. Παρεχόμενες υπηρεσίες

Στις εγκαταστάσεις του Ιδρύματος φιλοξενείται το ειδικό νηπιαγωγείο τυφλών και το ειδικό δημοτικό σχολείο. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από το Ίδρυμα είναι:

- Ενισχυτική διδασκαλία, αγγλικά, μουσική, καθημερινές δεξιότητες και κινητικότητα για μαθητές δημοτικού.
- Φροντιστηριακή στήριξη, αγγλική, γερμανική και γαλλική γλώσσα, μουσική, εκμάθηση χρήσης η/υ, θεατρική παιδεία, γυμναστική, καθημερινές δεξιότητες και κινητικότητα για μαθητές γυμνασίου και λυκείου (φοιτούν σε σχολεία της περιοχής ή της γειτονιάς τους).
- Εκτύπωση διδακτικών βιβλίων και εγγραφή κασετών για μαθητές δημοτικού, γυμνασίου, λυκείου, καθώς και φοιτητές ΑΕΙ και ΤΕΙ.
- Εκτύπωση εξωσχολικών βιβλίων και μουσικών κειμένων. Τα τελευταία περιλαμβάνουν τόσο διδακτέα ύλη ωδείων – μουσικών σχολείων, όσο και βυζαντινή μουσική και λοιπά μουσικά είδη κοινού ενδιαφέροντος.
- Στήριξη με εκπαιδευτικό υλικό και συνεργασία με τα σχολεία για παιδιά που επιθυμούν να παρακολουθήσουν το σχολείο στον τόπο κατοικίας τους εκτός Θεσσαλονίκης.
- Συνεργασία με τον Οργανισμό Εκπαίδευσης & Επαγγελματικής Κατάρτισης για τη λειτουργία της τηλεφωνικής σχολής σε επίπεδο Ι. Ε. Κ.
- Εκμάθηση χρήσης η/υ
- Φιλοξενία μαθητών, σπουδαστών και φοιτητών από περιοχές εκτός Θεσσαλονίκης
- Φιλοξενία ατόμων τρίτης ηλικίας με επιπλέον της τυφλότητας αναπηρίες

- Στήριξη δραστηριοτήτων των αθλητικών συλλόγων τυφλών «Πυρσός» και «Ηφαιστος».
- Μουσικό σχήμα με αυτόνομες δραστηριότητες
- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα πρακτικής για μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές συναφών ειδικοτήτων (μαθητές Τ.Ε.Ε., Ι. Ε. Κ., τα τμήματα Κοινωνικής Ψυχολογίας και Κλινικής Ψυχολογίας του ΑΠΘ, το τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, τμήματα ΤΕΙ (Νοσηλευτών, Φυσικοθεραπευτών) κ.ο.κ.).
- Διοργάνωση σεμιναρίων, που απευθύνονται σε επαγγελματίες σχετικούς με το αντικείμενο, καθώς και σ' εθελοντές, που προτίθενται να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στον χώρο.
- Υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων εκπαιδευτικού, ερευνητικού, ψυχαγωγικού χαρακτήρα (ανταλλαγές νέων, φιλοξενία ξένων εθελοντών, συμμετοχή σε συναντήσεις φορέων του εξωτερικού για διεύρυνση των συνεργασιών, επεξεργασία διδακτικού υλικού για άτομα με πρόβλημα όρασης κ. ο. κ.).

Το Ίδρυμα φιλοξενεί κατά μέσο όρο 50 εσωτερικούς τροφίμους τον χρόνο και εξυπηρετεί 130 περίπου εξωτερικούς.

4. Προοπτικές – προβλήματα

Προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών, η Σχολή Τυφλών βρίσκεται σε μια πορεία διεύρυνσης των υπηρεσιών της σε νέες κατευθύνσεις, με στόχο την παροχή στήριξης σε περισσότερους τομείς, πέρα από τον εκπαιδευτικό, που προαναφέρθηκε. Δεδομένου ακόμη ότι, όπως αναφέρεται στο σημ. 1., στην αρμοδιότητα του Ιδρύματος εμπίπτουν οι γεωγραφικές περιοχές όλης της Βόρειας

Ελλάδας, είναι απόλυτη ανάγκη να υπάρξει η δυνατότητα παροχής αποκεντρωμένων υπηρεσιών προς τους ενδιαφερόμενους της επαρχίας.

Οι επιχορηγήσεις σε ετήσια βάση δεν καλύπτουν ποτέ τον προϋπολογισμό, με αποτέλεσμα τη δυσχέρεια στη λειτουργία των διαφόρων υπηρεσιών, την καθυστέρηση καταβολής οφειλών προς το ΙΚΑ, με την αντίστοιχη επιβολή προστίμων κ.ο.κ., ενώ οι δωρεές και οι χορηγίες δεν είναι δυνατόν να καλύψουν πάγιες ανάγκες. Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής είναι να μη μπορεί το Ίδρυμα ν' αναβαθμίσει και να εκσυγχρονίσει τις υπηρεσίες του. Όπως είναι αναμενόμενο, άμεσα πληττόμενοι από αυτή την κατάσταση είναι οι αποδέκτες των υπηρεσιών, δηλαδή τα άτομα με πρόβλημα όρασης. Το Ίδρυμα λειτουργεί σε εγκαταστάσεις που έχουν ανάγκη πολυέξοδης συντήρησης, ο εξοπλισμός υπολείπεται σημαντικά των σύγχρονων απαιτήσεων και υπάρχει έλλειψη, τόσο σε εξειδικευμένο προσωπικό, όσο και σε χώρους για τη φιλοξενία νέων δραστηριοτήτων.

Προκειμένου να επιλυθεί οριστικά το ζήτημα της χρηματοδότησης του Ιδρύματος και ν' αποκατασταθεί μια πολύχρονη ανισότητα σε σχέση με το αντίστοιχο Ίδρυμα των Αθηνών (Κ. Ε. Α. Τ.), που είναι Ν. Π. Δ. Δ. από το 1979, το Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης έχει επεξεργαστεί και προωθεί προς κατάθεση νομοσχέδιο για τη μετατροπή του Ιδρύματος σε Ν. Π. Δ. Δ., κατ' αναλογία με τη ρύθμιση που έχει ήδη γίνει για το Ψυχολογικό Κέντρο Β. Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Η προσαρμογή του Sibelius speaking στα ελληνικά Windows

7.1. Περιγραφή του Script Sibelius speaking:

Στο σημείο αυτό, αναλύεται με κάθε λεπτομέρεια η προσαρμογή του Sibelius speaking, ώστε να μπορεί να γράφει και να επεξεργάζεται μουσική παρτιτούρα στον υπολογιστή του ένας τυφλός.

Θα περιγραφτεί η εφαρμογή Sibelius speaking, η οποία είναι ένα αρχείο script και προσαρμόζεται στον αναγνώστη οθόνης Jaws, ώστε να μπορεί ο τυφλός να ακούει ότι γράφει και όπου πλοηγείται, μέσα στο περιβάλλον του Sibelius.

Το Sibelius speaking, παράγεται από την αμερικανική εταιρεία Dancing Dots, η οποία επίσης παράγει προμηθεύει τους τυφλούς μουσικούς με διάφορα άλλα τεχνικά βοηθήματα, ένα από αυτά είναι το πακέτο λογισμικών Good feel, το οποίο δίνει τη δυνατότητα σε τυφλούς μουσικούς να σκανάρουν μια παρτιτούρα και να την εκτυπώσουν σε γραφή Braille, μέσω του εκτυπωτή Braillog.

7.2. Πορεία και εξέλιξη του Sibelius speaking και η προσαρμογή του στα ελληνικά Windows

Κατά την εγκατάσταση του Sibelius speaking, παρουσιάστηκαν πολλά προβλήματα, όπως μη αναγνώρισης της ελληνικής γλώσσας των Windows, μη αναγνώρισης των χρωμάτων της οθόνης και του stil των Windows, καθώς επίσης υπήρχε ασυμβατότητα με την κάρτα γραφικών. Χωρίς να διορθωθούν όλα τα παραπάνω, δεν μπορούσε να ξεκινήσει η εγκατάσταση.

Έτσι, κατέστη απαραίτητη η επικοινωνία με τον τεχνικό της Dancing Dots, κύριο Albert Milani, ο οποίος ζήτησε να σταλεί σε μεγέθυνση, όλο ο πίνακας ελέγχου του υπολογιστή και συγκεκριμένα το μενού οθόνη με όλες τις καρτέλες του. Αυτό

έγινε με τη μέθοδο Print screen. Με την ίδια μέθοδο στάλθηκε και η επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή, καθώς επίσης και ένα ανοιχτό score του Sibelius.

Από όλα τα δεδομένα που στάλθηκαν, το μόνο που κατάλαβε ήταν ότι τα Windows ήταν σε κλασική μορφή και ότι το Sibelius software είχε εγκατασταθεί κανονικά. Όπως ήταν φυσικό, δεν κατάλαβε τίποτα από τα μενού που ήταν στην ελληνική γλώσσα, όπως π.χ. ο πίνακας ελέγχου. Έτσι, κρίθηκε αναγκαίο να ετοιμαστεί ένα κείμενο, του οποίου το περιεχόμενο ήταν η μετάφραση των ελληνικών μενού Windows, στα αγγλικά. Έτσι, έχοντας δίπλα από κάθε μενού που ήταν στα ελληνικά, την αντίστοιχη μετάφραση του στα αγγλικά, η οποία και βρέθηκε από τα αντίστοιχα Αγγλικά Windows, Π.χ. Ο Υπολογιστής μου-My desk top. Τα έγγραφα μου-My documents. Οθόνη-Display. Κλασικά Windows-Windows classic. Ρυθμίσεις οθόνης-Display options, δημιουργήθηκε το εν λόγω κείμενο, όπου και στάλθηκε αμέσως στον κύριο Albert Milani.

Όλη αυτή η διαδικασία ήταν δύσκολη και κοπιαστική, αφού απαιτούσε να υπάρχουν εγκατεστημένα παράλληλα και τα Αγγλικά Windows xp και να μεταφράζεται κομμάτι-κομμάτι. Η συγκεκριμένη διαδικασία κράτησε περίπου ένα μήνα, αφού ο τεχνικός Albert Milani, δεν μπορούσε και πάλι να εντοπίσει το πρόβλημα. Μαζί με όλα τα παραπάνω, στάλθηκαν και τα μηνύματα σφάλματος της εγκατάστασης, τα οποία είχαν και κωδικούς σφαλμάτων, όπως για παράδειγμα, κωδικός σφάλματος μη αναγνώρισης της ελληνικής γλώσσας, 00000408, local value.

Έπειτα ο Albert, ζήτησε να γίνουν ορισμένες ρυθμίσεις στον πίνακα ελέγχου, όπως π.χ. το Stil των Windows να είναι Κλασικά Windows και παράθυρα διαλόγων και κουμπιά, Κλασικά Windows. Η ανάλυση οθόνης να είναι 1024/768, ποιότητα χρώματος μέτρια 16 bit. Στην καρτέλα Εφέ, να μην είναι μαρκαρισμένο τίποτα. Στην

καρτέλα θέματα, το θέμα να είναι κλασικά Windows, ενώ στις καρτέλες επιφάνεια εργασίας και προφύλαξη οθόνης, οι επιλογές να είναι κενές.

Ούτως ή άλλως, οι περισσότερες από τις παραπάνω ρυθμίσεις είχαν γίνει από πριν. Έπειτα από αυτές τις ρυθμίσεις, ξαναστάλθηκε το μενού οθόνης του πίνακα ελέγχου, πάλι με τη μέθοδο Print screen. Επίσης, το ίδιο το Sibelius speaking, εκτός από τα μηνύματα σφαλμάτων, εμφάνισε και ένα κειμενάκι με τις απαιτήσεις του προγράμματος, το οποίο περιείχε και αριθμούς για την τοπική γλώσσα, τα χρώματα οθόνης και άλλα σειριακά. Αφού τα μελέτησε ο τεχνικός μαζί και με όσα του στάλθηκαν από πριν, δημιούργησε έναν τετραψήφιο κωδικό, ο οποίος προέκυψε από τη διεργασία των αριθμών σφαλμάτων και των αριθμών που εμπεριέχονταν στο κειμενάκι με τις απαιτήσεις Του Sibelius speaking. Μετά από όλα αυτά, ο Albert Milani, ζήτησε να ξανατρέξει η εγκατάσταση παρακάμπτοντας τα σφάλματα και στην περίπτωση που εμφανιζόταν ένα πλαίσιο για Password, να τοποθετηθεί ο τετραψήφιος κωδικός και στην περίπτωση που εμφάνιζε την εντολή Install anyway, απλώς να επιλεγεί το κουμπί Okay και να συνεχιστεί η εγκατάσταση. Όντως, όταν αφού ξαναέτρεξε η εγκατάσταση, εμφάνισε το εν λόγω πλαίσιο και αφού τοποθετήθηκε ο τετραψήφιος αριθμός και επελέγει το Install anyway, η εγκατάσταση ξεκίνησε κανονικά και προχώρησε με επιτυχία σε όλα τα υπόλοιπα βήματα. Αφού ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση του Sibelius speaking, στάλθηκαν στον τεχνικό τα κείμενα επιβεβαίωσης της εγκατάστασης, όπως π.χ. το Wellcom to Sibelius speaking.doc, καθώς επίσης και όλα τα βήματα της εγκατάστασης του λογισμικού, κυρίως ένα σημείο που έλεγε ότι το Sibelius speaking δεν έχει τεσταριστεί με τη συγκεκριμένη έκδοση του Jaws η οποία υπήρχε, δηλαδή η έκδοση 7.10.500. Αφού όμως επελέγει το κουμπί Continue, συνεχίστηκε κανονικά η διαδικασία μέχρι το

τέλος. Αυτή η λεπτομέρεια παρουσιάστηκε επειδή ακριβώς το Sibelius speaking, αντιμετώπιζε προβλήματα ασυμβατότητας με την κάρτα γραφικών.

Ευτυχώς όμως και εντελώς τυχαία, ανακαλύφθηκε ότι το Μάιο του 2006, η εταιρεία που παράγει τον αναγνώστη οθόνης Jaws, Freedom Scientific, δημιούργησε 2 αρχεία, το DongleSystemDriver.exe και το FS Video interceptor.exe, τα οποία διορθώνουν προβλήματα ασυμβατότητας της κάρτας γραφικών του υπολογιστή με τον αναγνώστη οθόνης Jaws. Αφού εγκαταστάθηκαν και αυτά τα αρχεία, το πρόβλημα ασυμβατότητας της κάρτας γραφικών με το Sibelius speaking, είχε πλέον λυθεί.

Έτσι λοιπόν, η προσαρμογή του Sibelius speaking στα ελληνικά Windows, είχε πλέον ολοκληρωθεί.

7.3. Σχετικές ιστοσελίδες

Παρακάτω παρατίθενται οι σχετικές ιστοσελίδες στις οποίες υπάρχουν περισσότερες πληροφορίες, στα όσα περιγράφηκαν παραπάνω.

Αναγνώστης οθόνης Jaws:

www.freedomscientific.com

Ελληνική αντιπροσωπία του αναγνώστη οθόνης Jaws:

www.igi-group.com

Συνθέτης φωνής Φωναισθησία:

Παράγεται από την ελληνική εταιρεία E-rhetor:

www.e-rhetor.com

Πώληση του συνθέτη φωνής Φωναισθησία:

Ελληνική αντιπροσωπία Enlogic, η οποία προμηθεύει τον αναγνώστη οθόνης Hal και super nova, για μεγέθυνση της οθόνης, για μερικώς βλέποντες.

www.enlogic.gr

Πακέτο λογισμικών Sibelius software:

www.sibelius.com

Βοηθητικό αρχείο Script, Sibelius speaking:

www.dancingdots.com

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

Εγχειρίδιο χρήσης του Sibelius speaking

Στο σημείο αυτό παρατίθεται το εγχειρίδιο χρήσης του Sibelius speaking, το οποίο αποτελείται από 5 κεφάλαια

1. Εγκατάσταση του Sibelius speaking:

Αποτελείται από τα υποκεφάλαια Εγκατάσταση του Sibelius software και του Sibelius speaking, σημαντικές ρυθμίσεις του υπολογιστή για χρήση από τυφλούς και εγκατάσταση του New ratron Photo score.

2. Κεφάλαιο 2, Πρώτη επαφή με το Sibelius speaking:

Περιέχει τα υποκεφάλαια Εκτέλεση των tasks lay bal graphics, Εκτέλεση των Tests και Δημιουργία και ρύθμιση ενός νέου Score.

3. Κεφάλαιο 3, Χρήσιμες συντομεύσεις του Sibelius speaking.

Πρόκειται για αρκετές παραγράφους, οι οποίες περιέχουν πίνακες με επεξηγήσεις για κάθε συντόμευση του προγράμματος. Περιέχει επίσης τα υποκεφάλαια, Τρόπος γραφής παρτιτούρας, Ανάγνωση παρτιτούρας, Πλοήγηση, Λοιπές συντομεύσεις και User preferences-Προτιμήσεις χρήστη.

8.1. Απαραίτητες ρυθμίσεις του υπολογιστή, πριν την εγκατάσταση του Sibelius speaking

Πριν αναφερθεί το πώς εγκαθίσταται το Sibelius software και το Sibelius speaking, θα περιγραφθεί το πώς εγκαθίσταται ο αναγνώστης οθόνης Jaws, μιας και είναι απαραίτητος για τη λειτουργία του Sibelius speaking.

Επίσης θα αναλυθούν ορισμένες απαραίτητες ρυθμίσεις που απαιτούνται, για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση ενός τυφλού ατόμου, στη χρήση ΗΥ. Επιπλέον, θα παρατεθούν ορισμένες βασικές συντομεύσεις για το Jaws.

Έπειτα, θα εξηγηθούν ορισμένες άλλες ρυθμίσεις του υπολογιστή, όπως π.χ. ρυθμίσεις του μενού έναρξης και της επιφάνειας εργασίας, όπου είναι απαραίτητες για το χειρισμό του ΗΥ από άτομο με πρόβλημα όρασης.

Θα παρατεθούν και ορισμένες ρυθμίσεις για το πώς μπορεί κανείς να κάνει έλεγχο για σωστά εγκατεστημένους οδηγούς-drivers και για την επιδιόρθωση συσκευών, πράγμα που απαιτείται και για την εγκατάσταση της εξωτερικής κάρτας ήχου και τη σωστή λειτουργία του Midi keyboard.

Φυσικά παρατίθενται και ρυθμίσεις για τη σωστή ένταση και καθαρότητα του ήχου στον υπολογιστή ενός τυφλού.

Ρυθμίσεις για τη σύνδεση στο Internet:

Είναι απαραίτητο να περιγραφθεί ο τρόπος με τον οποίο έχει κανείς τη δυνατότητα να συνδεθεί στο Internet και αυτό διότι περιγράφεται πιο κάτω η ενεργοποίηση του προγράμματος ομιλίας και του Ελληνικού συνθέτη φωνής E-rhetor Phonaisthisia μέσω Internet.

Επιλογές τηλεφώνου και Modem:

Εδώ δε χρειάζεται να πειράξει κανείς τίποτα, ωστόσο θα πρέπει κάθε φορά μετά από Format, να γίνει ένας έλεγχος, για να διαπιστωθεί εάν λειτουργεί σωστά το ενσωματωμένο Modem.

Για να γίνει ο έλεγχος, απλώς ανοίγουμε το μενού έναρξη, πηγαίνουμε στο μενού ρυθμίσεις, ανοίγουμε το υπομενού και αμέσως ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου.

Στη συνέχεια με τα βελάκια, βρίσκουμε το μενού Επιλογές τηλεφώνου και Modem και πατάμε Enter.

Ενδεχομένως να εμφανιστεί μια καρτέλα, στην οποία να ζητάει να επιλεγθεί η χώρα στην οποία βρίσκεται ο χρήστης και τον τύπο κλήσης που χρησιμοποιείται.

Το συγκεκριμένο πινακάκι, έχει ως προεπιλεγμένη χώρα την Ελλάδα και ως τύπο κλήσης την τονική ειδοποίηση. Τα αφήνουμε ως έχουν και βρίσκουμε την επιλογή Okay και πατάμε Space.

Αμέσως εμφανίζεται η καρτέλα με τις ιδιότητες του Modem. Εκεί δεν πειράζουμε τίποτα, βρίσκουμε την επιλογή Okay και πατάμε Space, για να κλείσει το παράθυρο.

Ασύρματη κάρτα δικτύου:

Οι περισσότεροι φορητοί υπολογιστές, διαθέτουν ενσωματωμένη την ασύρματη κάρτα δικτύου, για εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στο internet.

Πλέον όλοι οι χρήστες απαλλάσσονται μια για πάντα από τις απλές dial up συνδέσεις και δε χρεώνουν το τηλέφωνο τους.

Για να συνδεθεί κανείς στο internet μέσω της ασύρματης κάρτας δικτύου, αρκεί να γνωρίζει ότι στην περιοχή του υπάρχουν διαθέσιμα ασύρματα δίκτυα. Εάν όντως ισχύει αυτό, τότε θα πρέπει να γίνει η ακόλουθη διαδικασία:

Ανοίγουμε το μενού έναρξης και επιλέγουμε το μενού ρυθμίσεις. Ανοίγουμε το υπομενού με δεξί βελάκι.

Επιλέγουμε το μενού Συνδέσεις δικτύου και ανοίγουμε το υπομενού.

Με τα βελάκια, βρίσκουμε την επιλογή Ασύρματη κάρτα δικτύου και πατάμε το κουμπί Application.

Με τα βελάκια, βρίσκουμε την επιλογή Προβολή διαθέσιμων ασύρματων δικτύων και πατάμε Enter.

Στη συνέχεια, μας εμφανίζει μια λίστα με τα διαθέσιμα ασύρματα δίκτυα, επιλέγουμε αυτό που θέλουμε, με το Tab βρίσκουμε το κουμπί σύνδεση και πατάμε Space.

Στην περίπτωση που το δίκτυο το οποίο επελέγει ζητήσει κωδικό πρόσβασης και είναι γνωστός από πριν, τότε πληκτρολογείται στο κουτάκι που εμφανίζεται. Συνήθως ο κωδικός αυτός, αποτελείται από 10 ψηφία.

Το ίδιο γίνεται και στο κουτάκι επιβεβαίωσης δίπλα και μετά επιλέγεται το κουμπί σύνδεση και επιλέγεται το πλήκτρο Space.

Στην περίπτωση που το δίκτυο είναι ελεύθερο και δε ζητάει κωδικό, μόλις πατηθεί το κουμπί Σύνδεση, εμφανίζει ένα πινακάκι στο οποίο προειδοποιεί ότι το δίκτυο είναι μη ασφαλές. Εκεί όμως, θα πρέπει να επιλεγεί το κουμπί Σύνδεση παρ' όλα αυτά και έπειτα επιλέγεται το πλήκτρο Space.

Μια σημαντική λεπτομέρεια:

Πολλές φορές η παραπάνω διαδικασία σύνδεσης, ενδέχεται να παρουσιάσει πρόβλημα. Δηλαδή, ενώ προσπαθούμε να εντοπίσουμε κάποιο ασύρματο δίκτυο και ενώ ξέρουμε ότι υπάρχουν δίκτυα στην περιοχή μας, αυτό μας δείχνει ότι δεν υπάρχει τίποτα.

Το συγκεκριμένο πρόβλημα οφείλεται στο λογισμικό της συσκευής.

Ορισμένα λογισμικά, ναι μεν λειτουργούν σωστά, ωστόσο είναι δύσκολο να τα χειριστεί ένας τυφλός, γι' αυτό χρειάζεται να ρυθμίσει το σύστημα του να μπαίνει στην ασύρματη κάρτα δικτύου μέσω των Windows.

Για να λύσουμε το συγκεκριμένο πρόβλημα, κάνουμε την ακόλουθη διαδικασία:

Από το μενού έναρξη και το μενού ρυθμίσεις, επιλέγουμε συνδέσεις δικτύου και την επιλογή Ασύρματη κάρτα δικτύου.

Πατάμε το κουμπί Application και με τα βελάκια επιλέγουμε Προβολή ασύρματων διαθέσιμων δικτύων.

Εάν δε μας βρει τίποτα, τότε ψάχνουμε με το Tab την επιλογή Αλλαγή ρυθμίσεων για προχωρημένους και πατάμε Space.

Με το συνδυασμό Control+Tab, πηγαίνουμε στη δεύτερη καρτέλα, Ασύρματα δίκτυα και τσεκάρουμε την επιλογή Χρήση των Windows για ρύθμιση του ασύρματου δικτύου. Επιλέγουμε Okay και πατάμε Space.

Εάν και πάλι δε λυθεί το πρόβλημα, τότε κάνουμε μια άλλη διαδικασία:

Από το μενού έναρξη, πηγαίνουμε στο μενού ρυθμίσεις και ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου.

Με τα βελάκια, βρίσκουμε την επιλογή προσθαφαίρεση προγραμμάτων και πατάμε Enter.

Αφού μας εμφανιστεί η λίστα με τα διαθέσιμα εγκατεστημένα προγράμματα του υπολογιστή μας, βρίσκουμε με τα βελάκια το λογισμικό που αντιστοιχεί στη Wireless και κάνουμε αφαίρεση.

Στη συνέχεια, κάνουμε επανεκκίνηση τον υπολογιστή και μόλις ξεκινήσει πάλι, επαναλαμβάνουμε τη διαδικασία σύνδεσης μας στο internet.

Εάν και πάλι δε λυθεί το πρόβλημα, τότε πηγαίνουμε στη διαχείριση συσκευών, με τον τρόπο που περιγράψαμε και πιο πάνω.

Με τα βελάκια προς τα κάτω, βρίσκουμε την επιλογή Προσαρμογείς δικτύου και ανοίγουμε το υπομενού με δεξί βελάκι.

Με τα βελάκια, βρίσκουμε τον προσαρμογέα δικτύου που αντιστοιχεί στη Wireless, δηλαδή στην ασύρματη κάρτα δικτύου.

Πατάμε το κουμπί Application και με τα βελάκια βρίσκουμε την επιλογή κατάργηση και πατάμε Enter. Αφού ολοκληρώσουμε τη διαδικασία, κάνουμε επανεκκίνηση το σύστημα μας.

Με την εκκίνηση των Windows, θα μας εμφανιστεί ο οδηγός εύρεσης νέου υλικού. Τοποθετούμε το CD με τους Drivers και πατάμε στο κουμπί επόμενο.

Στην επόμενη καρτέλα, επιλέγουμε αυτόματη εγκατάσταση λογισμικού και πατάμε επόμενο.

Μόλις ολοκληρωθεί ο οδηγός, δοκιμάζουμε ξανά τη διαδικασία σύνδεσης στο internet, μέσω της ασύρματης κάρτας δικτύου.

Αυτή τη φορά, η σύνδεση μας έχει 90 τοις 100 πιθανότητες να πετύχει.

Εάν και πάλι υπάρχει κάποιο πρόβλημα, τότε οφείλεται στη συσκευή της ασύρματης κάρτας και χρειάζεται η επέμβαση τεχνικού.

Τις περισσότερες φορές όμως, το πρόβλημα λύνεται με μία από τις παραπάνω διαδικασίες.

Ευκολότερη και γρηγορότερη είναι η σύνδεση στο internet μέσω της ενσύρματης κάρτας δικτύου Ethernet.

Απλώς, συνδέουμε το καλώδιο του Modem router στη θύρα Ethernet.

Ανοίγουμε μια οποιαδήποτε σελίδα και η κάρτα δικτύου εντοπίζει το router μας και συνδέεται αυτόματα στο internet.

Ρυθμίσεις και εγκατάσταση του Jaws:

Η εγκατάσταση του Jaws είναι πολύ απλή και για να γίνει αυτό ακολουθούμε τα εξής βήματα:

1. Εκτελούμε το setup και μόλις αρχίσει να μιλάει πατάμε enter.
2. Εγκαθιστά ορισμένα αρχεία και Utilities από μόνο του και μετά μας ανοίγει τον οδηγό εγκατάστασης. Με το που ανοίγει ο οδηγός, αρχίζει αμέσως να μιλάει. Εκεί πατάμε επόμενο.
3. Τσεκάρουμε το αποδέχομαι τους όρους άδειας χρήσης και πατάμε επόμενο.

4. Μετά πατάμε το κουμπί τυπική εγκατάσταση και στην επόμενη καρτέλα πατάμε στο επόμενο και η εγκατάσταση ξεκινά.

5. Μόλις ολοκληρωθεί η εγκατάσταση πατάμε finish και μετά στο yes για να γίνει επανεκκίνηση του υπολογιστή.

Μόλις φορτώσει ο υπολογιστής, ξεκινάει να τρέχει αυτόματα και το Jaws. Εκεί μας εμφανίζει ένα πινακάκι και μας ρωτά αν θέλουμε να τρέχει αυτόματα το Jaws, ή όχι. Προτείνουμε αν έχουμε εγκατεστημένο στον υπολογιστή μας και το Hal, να μην τρέχουν αυτόματα κανένας screen reader.

Μόλις τελειώσει και αυτό το βήμα, προχωράμε στην εγκατάσταση 2 αρχείων, του DongleSystemDrivers.exe και του FS Video interceptor.exe.

Αυτά τα 2 λύνουν προβλήματα ασυμβατότητας του Jaws με συνθέτες ομιλίας και με διάφορες άλλες συσκευές.

Επίσης, ειδικά το FS Video interceptor, λύνει προβλήματα ασυμβατότητας ορισμένων καρτών γραφικών, όπως π.χ. ορισμένων μοντέλων της Nvidia Geforce.

Προσθήκη ενός συνθέτη στο Jaws:

Για να εγκαταστήσουμε τον ορφεα2 στο Jaws ή τον συνθέτη της e-rhetor τον Σίμο, ακολουθούμε τα εξής βήματα.

1. Για τον Ορφέα 2, την ώρα που τρέχει το Hal, ανοίγουμε το μενού έναρξη και πηγαίνουμε στα προγράμματα. Επιλέγουμε τον ορφεα2, ανοίγουμε το υπομενού και πατάμε enter στην επιλογή Sapi4 run time.
2. Στη συνέχεια, απενεργοποιούμε το Hal, τρέχουμε το Jaws και πηγαίνουμε στον πίνακα ελέγχου του Jaws.

Στην περίπτωση που ο πίνακας ελέγχου του Jaws δεν είναι μόνιμα ανοιχτός, τότε πατάμε insert+j και μας εμφανίζει μια λίστα από μενού και υπομενού.

Στην περίπτωση που ο πίνακας ελέγχου τρέχει αυτόματα μόλις ξεκινάει το Jaws, τον φέρνουμε μπροστά μας και πατάμε το alt+L όπου μας πάει αυτόματα στο μενού της γλώσσας. Στη συνέχεια πατάμε το γράμμα c και πηγαίνουμε στο μενού change synthesizer.

Εκεί μας εμφανίζει μια λίστα με τους διαθέσιμους συνθέτες. Εμείς πατάμε enter στο Sapi4 detect.

3. Εκεί μας εμφανίζει τον ορφεα2 και αφού πατήσουμε enter, πατάμε το insert+control+S και επιλέγουμε να μιλάει ο Ορφείας2.
4. Για να ρυθμίσουμε τη γλώσσα, την ώρα που τρέχει το Jaws με τον Ορφέα, ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου του Jaws, πηγαίνουμε στο μενού Language και επιλέγουμε το Synthesizer language. Υπάρχει η πιθανότητα να μην διαβάζει τις γλώσσες, για αυτό προτείνουμε να υπάρχει ένας βλέποντας, ή να τρέχει ταυτόχρονα και το Hal. Με τα βελάκια, βρίσκουμε την επιλογή ελληνικά και πατάμε Enter.
5. Για να ρυθμίσουμε την ταχύτητα και τον τόνο φωνής, ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου του Jaws, πηγαίνουμε στο μενού basic, μετά στο voices υπομενού και πατάμε enter στο global adjustment.

Εκεί επιλέγουμε με το tab την επιλογή που θέλουμε και με τα βελάκια πάνω και κάτω ρυθμίζουμε ό,τι χρειάζεται.

Στο συγκεκριμένο μενού, δηλαδή στο Global adjustment, μπορούμε να ρυθμίσουμε την ταχύτητα του προγράμματος, την ένταση, την εκφώνηση των σημείων στίξης και τον τόνο φωνής.

6. Για να τρέχει ο Ορφέας μόλις τρέχουμε το Jaws, από το πίνακα ελέγχου του Jaws ανοίγουμε το μενού utilities, και πατάμε enter στο configuration manager.

Εκεί, πατάμε alt και με δεξί βελάκι βρίσκουμε το μενού set options. Μετά με βελάκια πάνω και κάτω βρίσκουμε την επιλογή synthesizer option και πατάμε enter. Εκεί επιλέγουμε τον Ορφέα 2 και με 2 tab βρίσκουμε την επιλογή allow wave files with software synthesize reset και την τσεκάρουμε πατώντας space. Τέλος, πατάμε okay και μετά alt+F4. Εκεί μας λέει αν θέλουμε να αποθηκεύσουμε τις επιλογές μας και πατάμε space στο yes.

Σημειώνεται εδώ, ότι σε ορισμένα συστήματα μετά την επιλογή του συνθέτη ομιλίας και ειδικότερα όταν επιλέγουμε τον Ορφέα 2, υπάρχει η πιθανότητα να μας εμφανιστεί ένα μήνυμα σφάλματος, Application file for Jaws. Αυτό δεν πρέπει να μας φοβίζει. Απλώς πατάμε την επιλογή να μην αποσταλεί και ξαναφορτώνουμε το Jaws.

Η ίδια ακριβώς διαδικασία ακολουθείται και για την εγκατάσταση του e-rhetor phonaisthisia. Η διαφορά είναι ότι εκεί η γλώσσα είναι προεπιλεγμένη. Πάντως και σε αυτήν την περίπτωση ίσως χρειαστεί να ρυθμιστεί η ταχύτητα και ο τόνος φωνής.

Ωστόσο, επειδή ο συγκεκριμένος συνθέτης είναι ξεχωριστό πρόγραμμα, θα περιγράψουμε παρακάτω τον τρόπο εγκατάστασης και το πώς ενεργοποιείται η άδεια του.

Εγκατάσταση του συνθέτη φωνής E-rhetor Phonaisthisia:

Για την εγκατάσταση του ελληνικού συνθέτη φωνής, ακολουθούμε τα εξής βήματα:

1. Τρέχουμε την εφαρμογή Bundle-Visual-STD-Win32.
2. Στην πρώτη καρτέλα που εμφανίζεται, επιλέγουμε με τα βελάκια γλώσσα ελληνικά και πατάμε επόμενο.

3. Στην αμέσως επόμενη καρτέλα, εμφανίζεται μια λίστα με τις βελτιώσεις του προγράμματος και γενικότερα η περιγραφή του. Για να συνεχίσουμε, πατάμε Επόμενο.
4. Στην επόμενη καρτέλα, μας ζητάει να επιλέξουμε τα συστατικά που θέλουμε να εγκατασταθούν. Με τα βελάκια, βρίσκουμε την επιλογή Supernova Hal Jaws και στη συνέχεια, πατάμε επόμενο.
5. Στην αμέσως επόμενη καρτέλα, μας εμφανίζει τον κατάλογο στον οποίο θα εγκατασταθεί το πρόγραμμα. Εμείς δεν πειράζουμε τίποτα και πατάμε επόμενο.
6. Τέλος, αφού ολοκληρωθεί η εγκατάσταση, πατάμε στο κουμπί τέλος. Κάνουμε επανεκκίνηση τον υπολογιστή μας.

Στη συνέχεια τρέχουμε το Set up, από το φάκελο Activation, το οποίο μας έχει δοθεί με το συνθέτη φωνής.

Στην πρώτη καρτέλα, βρίσκουμε την επιλογή ελληνικά-Greek και πατάμε Space.

Στην αμέσως επόμενη καρτέλα, μας λέει ότι θα πρέπει να είμαστε οι διαχειριστές του συστήματος κ.λπ. Απλώς πατάμε Okay.

Στην Τρίτη καρτέλα, μας λέει να επιλέξουμε την ενέργεια που θέλουμε να γίνει. Μας έχει προεπιλεγμένη την επιλογή Εγκατάσταση. Εμείς δεν πειράζουμε τίποτα και πατάμε Επόμενο.

Στην επόμενη καρτέλα, στο άδειο κουτάκι γράφουμε τη λέξη Ναι. Έπειτα πατάμε επόμενο.

Στην επόμενη καρτέλα, επιλέγουμε την επιλογή, Όχι, ζήτα το τώρα από το Internet και πατάμε επόμενο.

Θα πρέπει να σημειώσουμε εδώ ότι εάν έχουμε στα χέρια μας τον αριθμό του κλειδιού από την εταιρεία, τότε επιλέγουμε Ναι, να προχωρήσει η εγκατάσταση και

στην επόμενη καρτέλα, πληκτρολογούμε ανά 4 ψηφία στα αντίστοιχα κουτάκια τον αριθμό-κλειδί του προϊόντος.

Υπάρχει όμως και η πιθανότητα, όταν κάνουμε ανάκτηση του κλειδιού μέσω internet, να έχει βλάβη ο Server και να μη μπορούμε να ολοκληρώσουμε τη διαδικασία. Τότε βρίσκουμε την επιλογή Όχι, δημιουργήσε μια αίτηση και στην επόμενη καρτέλα πατάμε στην επιλογή Αντιγραφή στο πρόχειρο, ώστε να στείλουμε τα δεδομένα μέσω e-mail, στο Support@e-rhetor.com

Η εταιρεία μας ενημερώνει ότι είτε μπορούμε να ανακτήσουμε το κλειδί από το διαδίκτυο, ή μας στέλνει τον αριθμό, ώστε να τον πληκτρολογήσουμε χειροκίνητα.

Ας δούμε όμως τι γίνεται, όταν επιλέξουμε ανάκτηση μέσω internet.

Στην αμέσως επόμενη καρτέλα, μας ρωτάει εάν είμαστε συνδεδεμένη στο Internet. Εμείς επιλέγουμε Ναι, αφού πρώτα πριν εκτελέσουμε το συγκεκριμένο αρχείο έχουμε συνδεθεί στο Internet.

Αφού επιλέξουμε Ναι, το πρόγραμμα συνδέεται με το διακομιστή της E-rhetor και ανακτά την άδεια. Αφού όλα πάνε καλά, μας λέει ότι το κλειδί επανακτήθηκε επιτυχώς από το διαδίκτυο και εμείς πατάμε Okay.

Στην αμέσως επόμενη καρτέλα, μας έχει προεπιλεγμένο τον κατάλογο στον οποίο θα γίνει η εγκατάσταση. Εμείς απλώς πατάμε επόμενο.

Έπειτα πατάμε στο κουμπί έναρξη και η εγκατάσταση τρέχει.

Αφού ολοκληρωθεί η εγκατάσταση, πατάμε στο κουμπί Τέλος.

Στη συνέχεια, μας εμφανίζει ένα πινακάκι και μας ρωτάει εάν θέλουμε να δημιουργηθεί στην επιφάνεια εργασίας ένα αρχείο, το οποίο θα πρέπει να στείλουμε με e-mail στην E-rhetor. Εμείς επιλέγουμε Okay και το αρχείο δημιουργείται.

Το συγκεκριμένο αρχείο, περιγράφει κάποια στοιχεία, με τα οποία ενημερώνεται η εταιρεία ότι η εγκατάσταση του προγράμματος μας ήταν επιτυχής και αμέσως εισαγόμαστε στη λίστα των ενεργών χρηστών.

Στην περίπτωση απεγκατάστασης, δημιουργείται επίσης στην επιφάνεια εργασίας ένα αντίστοιχο αρχείο, το οποίο και πάλι στέλνουμε στην εταιρεία, ώστε να μας ανανεώσει το κλειδί, όταν θα προβούμε σε νέα εγκατάσταση.

Θα πρέπει να σημειώσουμε επίσης ότι έχουμε το δικαίωμα να εγκαταστήσουμε τη Φωναισθησία μόνο σε ένα PC.

Ενεργοποίηση του Jaws:

Σημειώνουμε εδώ, ότι πριν ξεκινήσουμε οποιαδήποτε διαδικασία ενεργοποίησης του Jaws, θα πρέπει απαραίτητα να συνδεθούμε στο Internet.

Για να ενεργοποιήσουμε το Jaws, ακολουθούμε την παρακάτω διαδικασία:

Κάθε φορά που φορτώνουμε το Jaws, μας ανοίγει ένα παράθυρο και μας ζητάει να το ενεργοποιήσουμε. Στο παραθυράκι που εμφανίζεται, επιλέγουμε Start activation και πατάμε Space.

Στην επόμενη καρτέλα, επιλέγουμε εάν θέλουμε να εισάγουμε το Authorization number αυτόματα, ή χειροκίνητα.

Όταν αγοράζουμε το πακέτο Jaws, μαζί με το CD του προϊόντος, μας δίνεται και ένα CD για την ενεργοποίηση.

Καλό είναι λοιπόν, να επιλέξουμε να εισάγουμε το authorization number αυτόματα. Αφού το κάνουμε αυτό, πατάμε επόμενο.

Στη συνέχεια τοποθετούμε το CD ενεργοποίησης στη μονάδα μας.

Μόλις τελειώσει η εισαγωγή των δεδομένων, εμφανίζεται ένα πινακάκι, στο οποίο πατάμε Okay.

Αμέσως εμφανίζεται ο οδηγός ενεργοποίησης. Εκεί με τα βελάκια, επιλέγουμε By internet και πατάμε επόμενο.

Στην επόμενη καρτέλα, πατάμε ξανά επόμενο, χωρίς να πειράζουμε τίποτα.

Το πρόγραμμα συνδέεται αυτόματα με την ιστοσελίδα της Freedom και ανακτά το κλειδί ενεργοποίησης.

Στην περίπτωση που το τείχος προστασίας των Windows είναι ενεργό, εμφανίζεται ένα πινακάκι διαλόγου. Εκεί με το Tab, βρίσκουμε την επιλογή άρση αποκλεισμού και πατάμε Space.

Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία και μας πει ότι η ενεργοποίηση ολοκληρώθηκε με επιτυχία, πατάμε το κουμπί Finish.

Σημειώνουμε εδώ, ότι για την επιτυχή ενεργοποίηση του Jaws και χωρίς να δυσκολευτούμε, καλό είναι να ρυθμίσουμε πρώτα το συνθέτη ομιλίας και τη γλώσσα των ελληνικών, όπως δηλαδή περιγράψαμε παραπάνω.

Σημειώνουμε επίσης, ότι το πακέτο του Jaws που αγοράσαμε, διαθέτει μόνο 3 άδειες. Στην περίπτωση που τις εξαντλήσουμε, επικοινωνούμε με την εταιρεία και αφού τους δώσουμε το σειριακό μας αριθμό, μας δίνουν άλλα 3 κλειδιά.

Δημιουργία πλήκτρου εκκίνησης στο Jaws:

Για να δημιουργήσουμε πλήκτρο εκκίνησης, ανοίγουμε το μενού έναρξη, πηγαίνουμε στα προγράμματα, βρίσκουμε με τα βελάκια το Jaws και ανοίγουμε το υπομενού με δεξί βελάκι.

Με τα βελάκια, βρίσκουμε την επιλογή Jaws, πατάμε το κουμπί Application και με βελάκι επάνω, βρίσκουμε την επιλογή ιδιότητες και πατάμε Enter.

Με το πλήκτρο Tab, βρίσκουμε το κουτάκι πλήκτρο εκκίνησης και επιτόπου πατάμε το συνδυασμό Control+Sift+J.

Με το Tab, βρίσκουμε την επιλογή Εφαρμογή και πατάμε Space. Τέλος, βρίσκουμε Okay και πατάμε Space.

Επιπρόσθετες ρυθμίσεις:

Όταν χρησιμοποιούμε το Jaws σε ιστοσελίδες, πολλές φορές αντιμετωπίζουμε προβλήματα με τα Flash movie, τα οποία όταν λειτουργούν, εμποδίζουν την πλοήγηση ενός τυφλού στις ιστοσελίδες αυτές.

Για να λυθεί αυτό το πρόβλημα, κάνουμε τα παρακάτω:

Ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου του Jaws, πατώντας το συνδυασμό insert+J.

Με τα βελάκια, βρίσκουμε το μενού Utilities και με δεξί βελάκι ανοίγουμε το υπομενού.

Με τα βελάκια, βρίσκουμε την επιλογή Configuration manager και πατάμε Enter. Έπειτα, ανοίγουμε το μενού αρχείο, πατώντας το πλήκτρο Alt.

Με δεξί βελάκι, βρίσκουμε την επιλογή Set options και με βελάκι προς τα κάτω, βρίσκουμε την επιλογή HTML options και πατάμε Enter.

Με το συνδυασμό Control+Tab, βρίσκουμε την καρτέλα Misc.

Με το πλήκτρο Tab, βρίσκουμε την επιλογή Ignore flash on web pages και πατάμε Space.

Τέλος, βρίσκουμε με το Tab την επιλογή Okay και πατάμε Space.

Πατάμε το συνδυασμό Alt+F4 και στο πινακάκι που εμφανίζεται, πατάμε Space στην επιλογή Yes, για να αποθηκευτούν οι αλλαγές.

Μια άλλη σημαντική ρύθμιση, αφορά ένα πρόβλημα που εμφανίζεται όταν διαβάζουμε κείμενα. Στην αρχή κάθε πρότασης, ή όταν εναλλάσσονται οι λέξεις, δηλαδή όταν μετά από μια ελληνική λέξη ακολουθεί αγγλική και το αντίθετο, συχνά το Jaws εκφωνεί Greek, Greek, συνέχεια, πριν από κάθε λέξη.

Για να λυθεί το παραπάνω πρόβλημα, ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου του Jaws και από το υπομενού, επιλέγουμε το μενού Configuration manager.

Έπειτα, ανοίγουμε με το Alt το μενού αρχείο, με δεξί βελάκι πηγαίνουμε στο Set options και με κάτω βελάκι, βρίσκουμε την επιλογή Text processing και πατάμε Enter.

Με το Tab, βρίσκουμε την επιλογή Detect all languages, την οποία και ξεμαρκάρουμε, πατώντας Space. Τέλος, βρίσκουμε την επιλογή Okay και πατάμε Space. Πατάμε Alt+F4 και στη συνέχεια Yes, για να σώσουμε τις επιλογές μας.

Μια ακόμα σημαντική ρύθμιση, που αφορά το πλήκτρο Tab:

Όταν χρησιμοποιούμε το πλήκτρο Tab με το Jaws, πριν μας εκφωνήσει την επιλογή στην οποία βρισκόμαστε, μας εκφωνεί και τη λέξη Tab, δηλαδή Tab Okay, Tab άκυρο, κ.λπ.

Για να λύσουμε αυτό το πρόβλημα, κάνουμε τα ακόλουθα:

Ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου του Jaws και το υπομενού Utilities. Στη συνέχεια ανοίγουμε το μενού Configuration manager. Ανοίγουμε με το Alt το μενού αρχείο, πηγαίνουμε στο Set options και με βελάκια προς τα πάνω, βρίσκουμε την επιλογή Keyboard options και πατάμε Enter. Πατάμε το συνδυασμό Control+Tab και πηγαίνουμε στη δεύτερη καρτέλα, Key Labels. Πατώντας μια φορά το Tab, εμφανίζεται μια λίστα με επιλογές. Πατάμε το συνδυασμό Control+Page down και πηγαίνουμε στο τέλος της λίστας. Πατώντας 2 φορές το βελάκι προς τα πάνω, βρίσκουμε την επιλογή Tab, όπου και πατάμε Space, για να ξεμαρκαριστεί η επιλογή. Τέλος, με το πλήκτρο Tab βρίσκουμε Okay και πατάμε Space. Πατάμε Alt+F4 και επιλέγουμε Yes, για να σώσουμε τις επιλογές.

Ρύθμιση του προβλήματος εκφώνησης γλώσσας στο Jaws

Μια σημαντική ρύθμιση στο Jaws, η οποία αφορά ένα πρόβλημα που υπάρχει στις εκδόσεις 7.10.500 και 8.0.423, σχετικά με τη μη εκφώνηση της αλλαγής γλώσσας του πληκτρολογίου, όταν πατάμε τον συνδυασμό Alt+shift. Επίσης, εξαιτίας αυτού του σοβαρού προβλήματος, δεν εκφωνούνται σωστά τα ελληνικά γράμματα και ενώ γράφουμε ελληνικά, μας διαβάζει αγγλικά, ενώ κάθε φορά που πατάμε το συνδυασμό Alt+shift, το Jaws μας λέει, Input language did not change.

Το όλο παραπάνω πρόβλημα λύνεται ως εξής:

1. Ανοίγουμε το μενού έναρξη, πηγαίνουμε στο μενού ρυθμίσεις και στη συνέχεια, ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου.
2. Με τα βελάκια, βρίσκουμε το μενού τοπικές ρυθμίσεις και ρυθμίσεις γλώσσας και πατάμε Enter.
3. Πατάμε το συνδυασμό Control+Tab και πηγαίνουμε στην καρτέλα Γλώσσες.
4. Με το πλήκτρο Tab, βρίσκουμε την επιλογή, Υπηρεσίες κειμένου και γλώσσες εισαγωγής λεπτομέρειες. Εκεί πατάμε το πλήκτρο Space.
5. Με τα βελάκια πάνω και κάτω, βρίσκουμε την επιλογή ελληνικά και με το πλήκτρο Tab, βρίσκουμε την επιλογή κατάργηση και πατάμε Space.
6. Στη συνέχεια, με το πλήκτρο Tab, βρίσκουμε Okay και πατάμε Space. Έπειτα ξαναβρίσκουμε με το Tab την επιλογή Okay και ξαναπατάμε Space, για να κλείσουμε όλα τα παράθυρα.
7. Στη συνέχεια, ξαναανοίγουμε το μενού έναρξη και πηγαίνουμε πάλι στον πίνακα ελέγχου και ξαναανοίγουμε το μενού Τοπικές ρυθμίσεις και ρυθμίσεις γλώσσας, με τον ίδιο τρόπο που πήγαμε και στην αρχή.

8. Πατάμε το συνδυασμό Control+Tab, πηγαίνουμε στην καρτέλα γλώσσες και με το πλήκτρο TAB, βρίσκουμε και πάλι την επιλογή Υπηρεσίες κειμένου και γλώσσες εισαγωγής λεπτομέρειες. Πατάμε το πλήκτρο Space.

9. Με το Tab, βρίσκουμε την επιλογή προσθήκη και πατάμε Space.

10. Με τα βελάκια, βρίσκουμε γλώσσα ελληνικά και στη συνέχεια, βρίσκουμε με το Tab την επιλογή προσθήκη και πατάμε Space.

11. Με το Tab, βρίσκουμε Okay και πατάμε Space. Κάνουμε το ίδιο, μέχρι να κλείσουμε όλα τα παράθυρα. Η ρύθμιση μας έχει γίνει και το πρόβλημα διορθώνεται.

Συντομεύσεις πλήκτρων λειτουργίας του jaws

Insert escape ανανέωση της οθόνης.

Insert και F1 βοήθεια για την εφαρμογή που βρισκόμαστε.

Insert και F2 ρυθμίσεις πλήκτρων.

Insert και F3 εύρεση επόμενου.

Insert και F4 κλείνει το jaws.

Insert και F5 βγάζει τα πεδία της φόρμας.

Insert και F6 βγάζει τις κεφαλίδες.

Insert και F7 βγάζει τα link σε λίστα.

Insert και F8 βγάζει την βασική γραμμή εργαλείων σε λίστα.

Insert και F9 βγάζει τα frame σε λίστα.

Insert και F10 βγάζει λίστα με τα παράθυρα και τις εφαρμογές που τρέχουν στο κομπιούτερ.

Insert και F11 βγάζει σε λίστα τα εργαλεία της γραμμής εργασιών.

Insert και F12 λέει την ημερομηνία και την ώρα.

Insert και ένα διαβάζει τον τίτλο του παραθύρου.

Insert και δυο διαβάζει από εκεί που είμαστε και κάτω.

Insert και τρία διαβάζει την γραμμή κατάστασης του παραθύρου.

Insert και τέσσερα διαβάζει προς τα αριστερά λέξη λέξη.

Insert και πέντε διαβάζει την λέξη που είμαστε.

Insert και πέντε κάνει σπέλινγκ στην λέξη που είμαστε.

Πέντε διαβάζει το χαρακτήρα που είμαστε.

Insert και έξι διαβάζει προς τα δεξιά λέξη λέξη.

Insert και επτά διαβάζει μια σειρά μέχρι εκεί που είμαστε.

Insert και οχτώ διαβάζει όλη την σειρά.

Insert και εννιά διαβάζει από εκεί που είμαστε μέχρι το τέλος της σειράς.

Insert και μείον μπαίνει σε πλοήγηση.

Με το συν βγαίνει από την πλοήγηση.

Insert και ρ εναλλαγή της κατάστασης πλοήγησης.

/ αριστερό κλικ ποντικιού.

Αστερίσκος δεξί κλικ ποντικιού.

Insert και / κλείδωμα αριστερού κλικ και ξεκλείδωμα.

Insert και αστερίσκος κλείδωμα δεξιού κλικ και ξεκλείδωμα.

Alt και πέντε ανάγνωση της πρότασης που είμαστε.

Alt και οχτώ ανάγνωση και μετακίνηση στην προηγούμενη πρόταση.

Alt και δυο ανάγνωση και μετακίνηση στην επομένη πρόταση.

Control και πέντε ανάγνωση παραγράφου που είμαστε.

Control και δυο ανάγνωση και μετακίνηση στην επόμενη παράγραφο.

Control και οχτώ ανάγνωση και μετακίνηση στην προηγούμενη παράγραφο.

Control σταματάει να μιλάει.

Shift σταματάει να μιλάει.

Insert και w βγάξει πινακάκι με τις συντομεύσεις της εφαρμογής που είμαστε.

Insert και ε διαβάζει το κουμπί που βρισκόμαστε.

Insert και τα διαβάζει τον τίτλο του παραθύρου.

Insert και a διαβάζει την γραμμή διευθύνσεως.

Insert και σ ρυθμίσεις ανάγνωσης των μενού.

Insert και F διαβάζει τις ιδιότητες σε ένα κείμενο.

Insert και H διαβάζει τις συντομεύσεις του jaws στο πρόγραμμα που είμαστε.

Insert και J ανοίγει το παράθυρο του jaws.

Insert και B διαβάζει τα παράθυρα διαλόγου.

Insert Control και F εύρεση του jaws.

Insert Control και V ανάγνωση της version του προγράμματος.

Insert Shift και δυο ανάγνωση μαρκαρισμένου.

Προχωράμε τώρα σε 2 άλλες βασικές ρυθμίσεις του υπολογιστή μας, οι οποίες αφορούν την προσαρμογή του περιβάλλοντος των Windows XP, για την ευκολότερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση του τυφλού ατόμου.

1. Ρυθμίσεις του μενού έναρξης και της επιφάνειας εργασίας:

Για να ρυθμίσουμε το μενού της έναρξης, ενώ βρισκόμαστε στην επιφάνεια εργασίας, πατάμε το πλήκτρο Tab, στη συνέχεια το πλήκτρο Application και με τα βελάκια προς τα πάνω βρίσκουμε την επιλογή Ιδιότητες και πατάμε Enter.

Η πρώτη καρτέλα που μας εμφανίζεται, είναι το μενού έναρξης. Εκεί με τα βελάκια πάνω και κάτω, επιλέγουμε Κλασικό μενού έναρξης.

Στη συνέχεια, πατάμε μια φορά το πλήκτρο Tab και βρίσκουμε την επιλογή προσαρμογή και πατάμε το πλήκτρο Space.

Εκεί μας ανοίγει μια καρτέλα με τις διαθέσιμες επιλογές.

Πατώντας 5 φορές το πλήκτρο Tab, χωρίς να πειράζουμε τίποτα άλλο, βρίσκουμε την επιλογή πρόσθετες επιλογές και με τα βελάκια πάνω και κάτω, βρίσκουμε τις διαθέσιμες επιλογές.

Οι διαθέσιμες επιλογές είναι οι ακόλουθες:

Ανάπτυξη του φακέλου εκτυπωτές, Ανάπτυξη του φακέλου οι εικόνες μου, ανάπτυξη του φακέλου πίνακας ελέγχου, ανάπτυξη του φακέλου συνδέσεις δικτύου, ανάπτυξη του φακέλου τα έγγραφα μου, Εμφάνιση αγαπημένων, Εμφάνιση μικρών εικονιδίων στο μενού έναρξης, Εμφάνιση των εργαλείων διαχείρισης, Εμφάνιση της εντολής Εκτέλεση, Εμφάνιση μεταφοράς και απόθεσης, κύλιση προγραμμάτων, χρήση προσωπικών μενού.

Δίπλα από κάθε επιλογή, μας έχει την ένδειξη On, ή Off.

Όσες επιλογές είναι Off, πατάμε το πλήκτρο Space επάνω σε κάθε επιλογή, για να την τσεκάρουμε, ενώ όσες επιλογές είναι On, δηλαδή τσεκαρισμένες, απλώς δεν τις πειράζουμε.

Αφού τελειώσουμε με όλα αυτά, βρίσκουμε με το Tab την επιλογή Okay και πατάμε Space, για να κλείσει η καρτέλα.

Στη συνέχεια, βρίσκουμε την επιλογή εφαρμογή και πατάμε και εκεί Space, για να εφαρμοστούν όλες οι παραπάνω ρυθμίσεις.

Το μενού έναρξης, ρυθμίστηκε με επιτυχία και προχωράμε στη ρύθμιση της επιφάνειας εργασίας και του System tray.

Με τα πλήκτρα Control+Tab, βρίσκουμε το μενού επιφάνεια εργασίας. Εκεί, τις διαθέσιμες επιλογές τις επιλέγουμε μόνο με το πλήκτρο Tab.

Τις πρώτες 2 επιλογές, κλείδωμα της γραμμής εργασιών και απόκρυψη της γραμμής εργασιών, τις ξετσεκάρουμε, ενώ την Τρίτη επιλογή, πάντα στην κορυφή η γραμμή εργασιών, την αφήνουμε τσεκαρισμένη.

Την τέταρτη επιλογή, ομαδοποίηση παρόμοιων κουμπιών, την ξετσεκάρουμε. Στη συνέχεια τσεκάρουμε τις επόμενες 2 επιλογές, εμφάνιση γρήγορης εκκίνησης και εμφάνιση του ρολογιού, ενώ την τελευταία επιλογή, Απόκρυψη ανενεργών εικονιδίων την ξετσεκάρουμε.

Στη συνέχεια, αφού ολοκληρώσουμε όλη την παραπάνω διαδικασία, βρίσκουμε με το πλήκτρο Tab την επιλογή εφαρμογή και πατάμε Space και αμέσως βρίσκουμε την επιλογή Okay και πατάμε Space, για να κλείσουμε το παράθυρο.

Το μενού έναρξη και η επιφάνεια εργασίας, ρυθμίστηκαν με επιτυχία. Αναπτύχθηκαν όλες οι επιλογές του μενού έναρξης, όπως το μενού ρυθμίσεις και τα διαθέσιμα υπομενού, του πίνακα ελέγχου, των συνδέσεων δικτύου και του μενού εκτυπωτές και φαξ.

Επίσης αναπτύχθηκαν και οι επιλογές των μενού διαχείρισης εργαλείων, των αγαπημένων και του μενού Τα έγγραφα μου, με τα διαθέσιμα υπομενού τους.

Επίσης, εμφανίζονται πλέον στην επιφάνεια εργασίας, τα 5 βασικά εικονίδια, Ο υπολογιστής μου, Τα έγγραφα μου, Θέσεις δικτύου, Κάδος ανακύκλωσης και internet explorer.

Τώρα πλέον, μπορούμε να προχωρήσουμε και στις υπόλοιπες ρυθμίσεις, οι οποίες γίνονται από τον πίνακα ελέγχου.

2. Ρυθμίσεις των επιλογών φακέλων:

Για να ρυθμίσουμε τις επιλογές φακέλων, ανοίγουμε το μενού έναρξη, πηγαίνουμε στο μενού ρυθμίσεις και ανοίγουμε το υπομενού με δεξί βελάκι.

Βρίσκουμε την επιλογή πίνακας ελέγχου και ανοίγουμε το υπομενού με δεξί βελάκι.

Με τα βελάκια, βρίσκουμε την επιλογή επιλογές φακέλων και πατάμε Enter.

Στην πρώτη καρτέλα που μας εμφανίζεται, επιλέγουμε με τα βελάκια Χρήση των φακέλων με κλασικό στιλ των Windows και αμέσως μετά βρίσκουμε με το Tab την επιλογή εφαρμογή και πατάμε το πλήκτρο Spaced.

Στην ίδια καρτέλα, υπάρχουν 2 προεπιλεγμένες επιλογές, άνοιγμα του κάθε φακέλου στο ίδιο παράθυρο και επιλογή με μονό κλικ και άνοιγμα με διπλό κλικ, τις οποίες και δεν πειράζουμε καθόλου.

Με τα πλήκτρα Control+Tab, πηγαίνουμε στην καρτέλα Προβολή και με το πλήκτρο Tab, βρίσκουμε την επιλογή Προβολές φακέλων, όπου με τα βελάκια πάνω και κάτω, μετακινούμαστε στις διαθέσιμες επιλογές, οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

Άνοιγμα του κάθε φακέλου στο δικό του παράθυρο, την οποία την αφήνουμε Off, (Ξετσεκαρισμένη).

Εμφάνιση κρυφών αρχείων και φακέλων, την οποία και τσεκάρουμε, ενώ η αμέσως επόμενη επιλογή, Να μην εμφανίζονται τα κρυφά αρχεία και οι φάκελοι, ξετσεκάρεται αυτόματα.

Έπειτα, την αμέσως επόμενη επιλογή, Απόκρυψη επεκτάσεων για γνωστούς τύπους αρχείων, την ξετσεκάρουμε.

Αφήνουμε τσεκαρισμένη την αμέσως επόμενη επιλογή, απόκρυψη προστατευμένων αρχείων λειτουργικού συστήματος, ενώ ξετσεκάρουμε την αμέσως επόμενη, Απομνημόνευση ρυθμίσεων προβολής για τον κάθε φάκελο.

Τις επιλογές, Αυτόματη αναζήτηση για φακέλους και εκτυπωτές δικτύου, Εμφάνιση και διαχείριση του ζεύγους ιστοσελίδων ως ενός μόνο αρχείου, Έγχρωμη εμφάνιση κρυπτογραφημένων ή συμπιεσμένων αρχείων NTFS, Εμφάνιση αναδυόμενης περιγραφής φακέλων και στοιχείων της επιφάνειας εργασίας, Εμφάνιση απλής προβολή φακέλου στη λίστα φακέλων της

εξερεύνησης, όλες αυτές τις επιλογές τις αφήνουμε ως έχουν, χωρίς να πειράζουμε τίποτα.

Αμέσως μετά, τσεκάρουμε την επιλογή Εμφάνιση όλων των περιεχομένων των φακέλων συστήματος.

Τις επόμενες 2 επιλογές, Εμφάνιση πληροφοριών μεγέθους αρχείου στις συμβουλές φακέλου και εμφάνιση της πλήρους διαδρομής στη γραμμή διευθύνσεων, τις αφήνουμε τσεκαρισμένες, ενώ τσεκάρουμε τις αμέσως 2 επόμενες επιλογές, Εμφάνιση της πλήρους διαδρομής στη γραμμή τίτλου και εμφάνιση του πίνακα ελέγχου στο Ο υπολογιστής μου.

Τις τελευταίες 3 επιλογές τις αφήνουμε ως έχουν.

Αφού ολοκληρώσουμε όλα αυτά, βρίσκουμε με το πλήκτρο Tab την επιλογή Εφαρμογή και πατάμε Space και αμέσως βρίσκουμε την επιλογή Okay και πατάμε Space, για να κλείσει το παράθυρο.

Οι ρυθμίσεις αυτές είναι απαραίτητες, διότι το λογισμικό ομιλίας, κυρίως το Hal και το Super Nova, διαβάζουν πολλά περιττά πράγματα και όχι αυτά που πρέπει. Επιπλέον, κάθε φορά που ανοίγουμε έναν οποιοδήποτε φάκελο, σε οποιοδήποτε χώρο του υπολογιστή μας, συχνά χρειάζεται να προβάλουμε τα περιεχόμενα του σε λίστα. Για να μη γίνεται αυτό κάθε φορά, απενεργοποιούμε την επιλογή Απομνημόνευση ρυθμίσεων προβολής για τον κάθε φάκελο, από τις επιλογές φακέλων, όπως περιγράψαμε πιο πάνω.

Με την απενεργοποίηση της επιλογής Απόκρυψη επεκτάσεων για γνωστούς τύπους αρχείων, μπορούμε να διαβάσουμε όλες τις επεκτάσεις των αρχείων, πχ, mp3, .exe, .avi, .3gp, κ.λπ.

Με την ενεργοποίηση της επιλογής Εμφάνιση κρυφών αρχείων και φακέλων, έχουμε τη δυνατότητα να ελέγχουμε τα περιεχόμενα του τοπικού δίσκου C, όπως π.χ. τον κατάλογο Programme files, ή τον κατάλογο Documents and settings.

Με την ενεργοποίηση της επιλογής Άνοιγμα του κάθε φακέλου στο ίδιο παράθυρο, έχουμε τη δυνατότητα να χειριζόμαστε αρχεία και φακέλους πολύ πιο εύκολα και άνετα, αφού κάθε φορά που ανοίγουμε κάποιο αρχείο ή φάκελο, δεν πετιούνται παράθυρα δεξιά κι αριστερά και επιπλέον, όταν πατάμε το συνδυασμό Alt+F4, κλείνουν όλα τα παράθυρα με μιας και δε χρειάζεται να επαναλαμβάνουμε τη διαδικασία για κάθε παράθυρο χωριστά.

3. Ήχοι και συσκευές αναπαραγωγής:

Υπάρχει μια μικρή λεπτομέρεια που πρέπει να προσέξει κανείς, διότι συχνά παρουσιάζεται πρόβλημα στην αναπαραγωγή αρχείων μουσικής και Video, τα οποία ανάλογα με την επέκταση τους, παίζουν με το αντίστοιχο προεπιλεγμένο πρόγραμμα και όταν επιλεγεί άλλο πρόγραμμα αναπαραγωγής, συχνά η αναπαραγωγή δεν επιτυγχάνεται. Για να διορθωθεί αυτό, ακολουθείτε η εξής διαδικασία:

Ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου, βρίσκουμε την επιλογή Ήχοι και συσκευές αναπαραγωγής και πατάμε Enter. Πατάμε 2 φορές το συνδυασμό Control+Tab και πηγαίνουμε στην Τρίτη καρτέλα, ήχος.

Πατάμε 8 φορές το πλήκτρο Tab, για να βρούμε την επιλογή Χρήση μόνων προεπιλεγμένων συσκευών αναπαραγωγής, την οποία και ξετσεκάρουμε πατώντας το πλήκτρο Space και στη συνέχεια βρίσκουμε την επιλογή Okay και πατάμε Space, για να κλείσει το παράθυρο.

4. Ένταση ήχου:

Για να ρυθμιστεί η ένταση ήχου του υπολογιστή, απλώς επιλέγεται το αντίστοιχο μενού από το System tray και πατάμε Enter, για να μπούμε στις επιλογές του.

Εκεί εμφανίζονται οι επιλογές Κεντρική ένταση ήχου, Αναπαραγωγή CD, ένταση κυματομορφής, Ένταση SW synth, Ηχογράφηση, Μικρόφωνο, Στερεοφωνική μείξη, κ.λπ.

Για να μεταβούμε σε κάθε επιλογή, χρησιμοποιούμε το πλήκτρο Tab, ενώ για να ρυθμίσουμε την κάθε ένταση, χρησιμοποιούμε το πάνω και κάτω βελάκι.

Φροντίζουμε έτσι, ώστε όπου υπάρχει Balance, να είναι στο 50, ενώ η κάθε ένταση να είναι στο 100, δηλαδή τέρμα. Επίσης, η επιλογή σίγαση που υπάρχει σε κάθε ρύθμιση συσκευής, να είναι απενεργοποιημένη, δηλαδή ξεμαρκαρισμένη.

Πρόσθετες επιλογές:

Εάν θέλουμε να ρυθμίσουμε περεταίρω τον ήχο μας, ενώ βρισκόμαστε στο βασικό μενού της έντασης, ανοίγουμε με το πλήκτρο Alt το μενού αρχείο και με τα βελάκια βρίσκουμε την επιλογή ιδιότητες και πατάμε Enter.

Εκεί μας ανοίγει ένα παράθυρο με της ιδιότητες της κάθε συσκευής. Με τα βελάκια επιλέγουμε τη συσκευή που θέλουμε να ρυθμίσουμε, π.χ. HD audio input, η οποία είναι η συσκευή εισόδου, ενώ εάν επιλέξουμε HD audio output, είναι η συσκευή αναπαραγωγής.

Αφού επιλέξουμε τη συσκευή που θέλουμε, πατάμε 2 φορές το Tab, για να μας εμφανίσει τις διαθέσιμες επιλογές και όσες θέλουμε να είναι ενεργές τις κρατάμε τσεκαρισμένες, ενώ όσες επιλογές θέλουμε να απενεργοποιήσουμε, τις ξετσεκάρουμε. Καλό είναι να τσεκάρουμε όλες τις διαθέσιμες επιλογές από κάθε συσκευή και να μην απενεργοποιήσουμε καμία.

Σημειώνεται εδώ, ότι η κάθε συσκευή έχει δικές της ξεχωριστές επιλογές. Για παράδειγμα, η συσκευή HD audio out put, έχει τις επιλογές Κεντρική ένταση, Αναπαραγωγή CD, Κυματομορφή, SW synth.

Ενώ η συσκευή HD audio in put, έχει τις επιλογές Μικρόφωνο, ηχογράφηση, Στερεοφωνική μείξη, κ.λπ.

Αφού ολοκληρωθούν όλες οι ρυθμίσεις μας, βρίσκουμε την επιλογή Okay και πατάμε Space, για να κλείσει το παράθυρο των ιδιοτήτων.

Έπειτα ξανανοίγουμε το μενού αρχείο και με τα βελάκια βρίσκουμε την επιλογή Σύνθετα στοιχεία ελέγχου και πατάμε Enter.

Αμέσως εμφανίζεται στο κεντρικό παράθυρο της έντασης, το κουμπί Για προχωρημένους, το οποίο και επιλέγουμε πατώντας Space.

Με το πλήκτρο Tab, βρίσκουμε την επιλογή ενίσχυση μικροφώνου και την τσεκάρουμε. Μετά βρίσκουμε την επιλογή κλείσιμο και πατάμε Space.

Πατάμε Alt+F4, για να κλείσουμε όλα τα παράθυρα.

5. Έλεγχος και επιδιόρθωση των οδηγών Drivers:

Πολλές φορές, ενώ πιστεύει κάποιος ότι όλοι οι Drivers εγκαταστάθηκαν σωστά, ξαφνικά διαπιστώνονται προβλήματα σε ορισμένες συσκευές του υπολογιστή μας, όπως στις θύρες USB, στην ασύρματη κάρτα δικτύου, στην Ethernet, στη συσκευή Blue tooth, κ.λπ. Επίσης, πολλές φορές παρουσιάζονται προβλήματα στην κάρτα ήχου και αυτό επειδή το Driver της κάρτας ήχου, το Modem και ο οδηγός Ethernet, περιέχουν αρχεία υποστήριξης ήχου, τα οποία όταν εγκαθιστούνται, παρουσιάζεται σύγχυση στο σύστημα. Έτσι πολλές φορές, παρατηρείται ότι κάποιες συσκευές παρουσιάζονται εγκατεστημένες με ερωτηματικό, που αυτό σημαίνει ότι ο συγκεκριμένος οδηγός Driver, δεν υπάρχει

στο σύστημα εγκατεστημένος. Εάν η συσκευή παρουσιάζεται με θαυμαστικό, αυτό σημαίνει ότι ο Driver ναι μεν είναι εγκατεστημένος, αλλά δε λειτουργεί σωστά. Στην περίπτωση που η συσκευή λείπει εντελώς από το σύστημα και είναι απαραίτητο να εγκατασταθεί ο Driver, απλώς εμφανίζεται ανεπτυγμένο το μενού άλλες συσκευές και μας δείχνει ποιοι drivers λείπουν από το σύστημα.

Για να δούμε όλα τα παραπάνω και να κάνουμε τις όποιες διορθώσεις χρειάζονται, κάνουμε την εξής διαδικασία:

Βρισκόμαστε στην επιφάνεια εργασίας, στο εικονίδιο Ο Υπολογιστής μου και πατάμε το συνδυασμό Alt+Enter, όπου μας ανοίγει το μενού ιδιότητες συστήματος.

Πατώντας 2 φορές το συνδυασμό Control+Tab, πηγαίνουμε στην καρτέλα υλικό και με το Tab, βρίσκουμε την επιλογή Διαχείριση συσκευών και πατάμε Space. Πατώντας το Tab, εμφανίζεται η λίστα με τις διαθέσιμες συσκευές.

Στην περίπτωση που μια συσκευή εμφανίζεται με θαυμαστικό, θα δούμε ότι το σημάδι Συν, δηλαδή το Open, να είναι ενεργό.

Πατάμε το κουμπί Application και με τα βελάκια βρίσκουμε την επιλογή κατάργηση εγκατάστασης.

Αφού ολοκληρώσουμε τη διαδικασία, ξαναεγκαθιστούμε το συγκεκριμένο Driver από το CD, ή κάνουμε ενημέρωση προγράμματος οδήγησης μέσα από τη διαχείριση συσκευών. Για να κάνουμε ενημέρωση προγράμματος οδήγησης, κάνουμε την ακόλουθη διαδικασία:

Αφού καταργήσαμε τη συσκευή, αυτόματα αναπτύχθηκε το μενού άλλες συσκευές, όπου εκεί θα δούμε τη συσκευή που καταργήσαμε.

Επιλέγουμε τη συσκευή που θέλουμε να ενημερώσουμε, πατάμε το κουμπί Application και με τα βελάκια βρίσκουμε την επιλογή Ενημέρωση προγράμματος

οδήγησης. Σημειώνουμε ότι το CD με τους Drivers, θα πρέπει να είναι τοποθετημένο στη μονάδα μας.

Αφού μας εμφανιστεί ο οδηγός ενημέρωσης, βρίσκουμε με το Tab την επιλογή επόμενο και πατάμε Space.

Στην επόμενη καρτέλα επιλέγουμε με τα βελάκια την επιλογή Αυτόματη εγκατάσταση και πατάμε πάλι στην επιλογή επόμενο.

Εάν ο οδηγός ολοκληρωθεί σωστά, η συσκευή θα εμφανιστεί με την ένδειξη Close. Αυτό σημαίνει ότι λειτουργεί κανονικά.

Σημειώνουμε ότι εάν μας ζητηθεί επανεκκίνηση, θα πρέπει να την κάνουμε υποχρεωτικά.

Στην περίπτωση που η συσκευή εμφανιστεί με ερωτηματικό, απλώς πατάμε το Application και επιλέγουμε την ενημέρωση προγράμματος οδήγησης, ακολουθώντας την παραπάνω διαδικασία.

Στην περίπτωση που η συσκευή δεν υπάρχει πουθενά στο σύστημα μας, κάθε φορά που ξεκινάμε τα Windows, μας εμφανίζεται αυτόματα ο οδηγός ενημέρωσης υλικού. Εκεί απλώς τοποθετούμε στη μονάδα το CD με τους Drivers και κάνουμε ξανά την ως άνω διαδικασία.

Αφού ολοκληρώσουμε τον έλεγχο μας, πατάμε το συνδυασμό Alt+F4, για να κλείσει η διαχείριση συσκευών και επιστρέφουμε στις ιδιότητες συστήματος.

Βρίσκουμε την επιλογή Okay και πατάμε Space, για να κλείσουμε το παράθυρο των ιδιοτήτων.

Το σύστημα μας είναι πλέον σε θέση να λειτουργήσει σωστά.

8.2 Εγκατάσταση του Sibelius software και του Sibelius Speaking

Αφού πραγματοποιήθηκαν όλες οι απαραίτητες ρυθμίσεις στον υπολογιστή ειδικά για χρήση από τυφλό χρήστη, τώρα είναι όλα έτοιμα να ξεκινήσει η εγκατάσταση του Sibelius software και του Sibelius speaking.

Στο παρακάτω κείμενο περιγράφεται η εγκατάσταση του Sibelius software.

Το Sibelius software, αποτελείται από 4 λογισμικά όπως το κυρίως πρόγραμμα του Sibelius, το Native instrument Sibelius, το Sibelius scores και το Photo score, το οποίο δίνει τη δυνατότητα να σκανάρει κάποιος μια παρτιτούρα.

Διαδικασία εγκατάστασης:

Για να εγκατασταθεί το Sibelius software, ακολουθούνται τα εξής βήματα:

1. Αν το πρόγραμμα βρίσκεται σε CD, τοποθετούμε το CD σε μια από τις μονάδες CD του υπολογιστή μας και αμέσως τρέχει το setup, όπου μας εμφανίζει τον οδηγό εγκατάστασης.
2. Αν το πρόγραμμα είναι αποθηκευμένο σε έναν από τους σκληρούς δίσκους του υπολογιστή μας, τότε βρίσκουμε τον συγκεκριμένο φάκελο, στη συνέχεια βρίσκουμε τον υποφάκελο English μετά το Sibelius και τέλος το Install English Sibelius3.exe και πατάμε enter για να ξεκινήσει να τρέχει το setup.

Εκτέλεση του οδηγού:

1. Όταν μας εμφανίζεται ο οδηγός, στην πρώτη καρτέλα περιγράφει το είδος του προγράμματος που πρόκειται να εγκατασταθεί στο σύστημα μας. Εκεί πατάμε enter.

2. Στην επόμενη καρτέλα μας εμφανίζει τους ορούς άδειας χρήσης και για να συνεχίσουμε πατάμε επόμενο.
3. Στην τρίτη καρτέλα γράφουμε τον σειριακό αριθμό στο κουτάκι που μας εμφανίζει και πατάμε επόμενο. Ο σειριακός αριθμός είναι συνήθως στο αυτοκόλλητο του CD, όταν παραγγέλνουμε το Sibelius software.
4. Η επόμενη καρτέλα μας δείχνει σε ποιόν φάκελο θα εγκατασταθεί το πρόγραμμα. Πατάμε και εκεί επόμενο.
5. Η επόμενη καρτέλα μας δίνει την επιλογή αν θέλουμε το πρόγραμμα να είναι διαθέσιμο για όλους τους χρήστες του υπολογιστή μας ή όχι. Εμείς επιλέγουμε all users και πατάμε επόμενο.
6. Τέλος η επόμενη καρτέλα μας δείχνει ότι η εγκατάσταση είναι έτοιμη να ξεκινήσει και εκεί πατάμε επόμενο.
7. Στη διάρκεια της εγκατάστασης μας εμφανίζει ένα πλαίσιο διάλογου και μας ρωτάει αν θέλουμε να δημιουργηθεί συντόμευση στην επιφάνεια εργασίας. Εμείς πατάμε στο yes και μόλις ολοκληρωθεί η εγκατάσταση πατάμε finish. Πριν όμως πατήσουμε finish, ελέγχουμε αν είναι τσεκαρισμένες οι επιλογές Native Instrument Sibelius, του Sibelius scores και του Photo score. Συνήθως αυτά είναι τσεκαρισμένα. Υπάρχει και ένα λογισμικό της Microsoft το οποίο δεν είναι τσεκαρισμένο. Αν τα XP που χρησιμοποιούμε είναι Professional Service pack2, τότε αφήνουμε την επιλογή ως έχει. Αν πάλι τα XP μας είναι Home edition αλλά έχουμε εγκατεστημένο το Service pack2, τότε δεν τσεκάρουμε την επιλογή εγκατάστασης του στοιχείου της Microsoft. Αφού πατήσουμε Finish, αυτόματα ξεκινάει η εγκατάσταση του Native Instrument Sibelius.

Περιγραφή εγκατάστασης:

1. Στην πρώτη καρτέλα περιγράφεται το είδος του προγράμματος. Εκεί πατάμε επόμενο.
2. Στην επόμενη καρτέλα εμφανίζονται οι όροι άδειας χρήσης και πατάμε I accept.
3. Οι επόμενες 2 καρτέλες περιγράφουν σε ποιόν φάκελο θα εγκατασταθούν οι ρυθμίσεις που αφορούν το Sibelius και σε ποιόν φάκελο θα εγκατασταθεί το Native instrument Sibelius. Πατάμε και στις 2 επόμενο χωρίς να πειράζουμε τίποτα.
4. Τέλος, η επόμενη καρτέλα μας έχει προεπιλεγμένο το όνομα του προγράμματος, δηλαδή το Programme manager. Πατάμε επόμενο χωρίς να πειράζουμε κάτι και αρχίζει να τρέχει η εγκατάσταση.
5. Μόλις ολοκληρωθεί πατάμε finish και αμέσως ξεκινάει να τρέχει το Sibelius scores.

Η εγκατάσταση του **Sibelius scores** είναι πολύ απλή:

1. Στην πρώτη καρτέλα περιγράφεται το λογισμικό και μας δίνει την επιλογή για χειροκίνητη εγκατάσταση. Εμείς δεν πειράζουμε τίποτα και πατάμε επόμενο.
2. Στην επόμενη καρτέλα πατάμε I agree και η εγκατάσταση τρέχει.
3. Μόλις ολοκληρωθεί πατάμε Finish. Τότε αμέσως αρχίζει να τρέχει η εγκατάσταση του Photoscore. Επειδή όμως αυτό μας το δίνει σε Demo, ακυρώνουμε την εγκατάσταση, διότι υπάρχει η έκδοση 3.1.11 professional, την οποία μπορούμε να την εγκαταστήσουμε μόνο όταν εγκαταστήσουμε πρώτα το Update του Sibelius software, την έκδοση 3.1.11.

Αφού ολοκληρώσουμε την εγκατάσταση των λογισμικών του Sibelius, εμφανίζεται ένα πλαίσιο διαλόγου και μας ζητάει να κάνουμε επανεκκίνηση. Κάνουμε μια επανεκκίνηση τον υπολογιστή μας και στη συνέχεια, αφού κινηθούν τα Windows, ανοίγουμε το πρόγραμμα του Sibelius.

Μόλις φορτώσει, μας ζητάει να κάνουμε registration. Η πιο σύντομη διαδικασία, είναι μέσω internet. Αν κάποιος δεν διαθέτει σύνδεση στο internet, τότε επιλέγει να κάνει registration μέσω φαξ, ή τηλεφώνου.

Η ενεργοποίηση μέσω φαξ έχει ως εξής:

1. Στο παράθυρο διάλογου που μας εμφανίζεται, επιλέγουμε με τα βελάκια By fax or phone και πατάμε επόμενο.
2. Στα παρακάτω πλαίσια εισάγουμε τα στοιχεία που μας ζητεί, όπως όνομα, επώνυμο, εταιρεία κ.λπ.
3. Στη συνέχεια υπάρχει ένα πλαίσιο όπου αναγράφεται ένα serial number, το Installation ID. Αυτό θα πρέπει να αναγράφεται στο fax που θα στείλουμε μαζί με το serial number του Sibelius.
4. Στο άδειο κουτάκι δίπλα από το installation ID, θα πληκτρολογήσουμε τον αριθμό registration number που θα λάβουμε από την εταιρεία του Sibelius μόλις στείλουμε το fax.
5. Τέλος πατάμε Finish και η ενεργοποίηση ολοκληρώθηκε.

Στη συνέχεια, μας ανοίγει ένα άλλο πλαίσιο διαλόγου, στο οποίο θα πρέπει να ρυθμίσουμε την έξοδο του ήχου και την επεξεργασία του. Μας δίνεται η επιλογή να χρησιμοποιήσουμε midi κάρτα ήχου, ή την κάρτα ήχου του υπολογιστή μας, μέσω των Windows. Οι περισσότεροι από εμάς χρησιμοποιούμε την κάρτα ήχου του υπολογιστή. Έτσι ρυθμίζουμε να χρησιμοποιείται το σύστημα των Windows. Στη συνέχεια, πατάμε Okay και όλα έτοιμα.

Στο σημείο αυτό, έχουμε ολοκληρώσει τις ρυθμίσεις που απαιτούνται για το πρόγραμμα. Έτσι κάθε φορά που θα ανοίγουμε το Sibelius, θα κρατάει αποθηκευμένες τις ρυθμίσεις και δεν θα χρειαστεί να παρέμβουμε ξανά, εκτός αν τύχει κάτι απρόοπτο. Για να εγκαταστήσουμε το Sibelius speaking, θα πρέπει απαραίτητα να εγκαταστήσουμε και το update Sibelius software. Το update αυτό μας δίνει την έκδοση 3.1.11 που απαιτείται για το Sibelius speaking.

Η εγκατάσταση του update Sibelius είναι πολύ απλή.

Εκτελούμε το αρχείο και στις καρτέλες που μας εμφανίζει πατάμε επόμενο χωρίς να πειράζουμε τίποτα, αφού όλες τις ρυθμίσεις για serial number και κατάλογο εγκατάστασης τις κάναμε όταν βάλουμε το αρχικό setup με τα 4 λογισμικά.

Το update Sibelius αναβαθμίζει μονό το κυρίως πρόγραμμα του Sibelius και το Sibelius scores. Μόλις ολοκληρωθεί η εγκατάσταση, τρέχουμε το πρόγραμμα με τη νέα αναβάθμιση που του βάλουμε. Δεν μας ξαναζητεί να κάνουμε registration, αφού αυτό το κάναμε πριν. Το μονό που θα ξαναχρειαστεί να ρυθμίσουμε, είναι με ποια κάρτα ήχου θα κάνουμε αναπαραγωγή. Επιλέγουμε όπως και πριν την κοινή κάρτα ήχου του υπολογιστή μας μέσω των Windows.

Σημειώνεται εδώ ότι αν δεν εγκαταστήσουμε το Sibelius update, δεν θα είναι δυνατόν να εγκατασταθεί το Script Sibelius speaking.

Εγκατάσταση του Newratron Photo score:

Για να εγκατασταθεί το Newratron Photoscore, ακολουθείται η εξής διαδικασία:

1. Τρέχουμε το Set up και μας εμφανίζεται η πρώτη καρτέλα, στην οποία πατάμε επόμενο.
2. Στην επόμενη καρτέλα μας εμφανίζονται οι όροι άδειας χρήσης και πατάμε επόμενο για να προχωρήσει η εγκατάσταση.

3. Στην επόμενη καρτέλα πληκτρολογούμε στα αντίστοιχα κουτάκια το όνομα χρήστη που συνήθως είναι έτοιμο, την εταιρεία και το Product key. Στη συνέχεια πατάμε επόμενο.
4. Στην επόμενη καρτέλα μας δείχνει τον φάκελο όπου θα εγκατασταθεί το πρόγραμμα και χωρίς να πειράζουμε τίποτα πατάμε επόμενο.
5. Τέλος, αφού ολοκληρωθεί η εγκατάσταση, πατάμε το κουμπί Finish.

Στη συνέχεια εμφανίζεται ένας νέος οδηγός, όπου μας ζητάει να εγκαταστήσουμε προαιρετικά, 2 προγράμματα, το ένα είναι για υποστήριξη παρτιτούρων σε μορφή PDF και το άλλο για υποστήριξη του μουσικού προγράμματος Finale. Αν δεν θέλουμε να τα εγκαταστήσουμε, απλώς κλείνουμε τον οδηγό. Η διαδικασία εγκατάστασή τους είναι πολύ απλή, αφού σε όλες τις καρτέλες που εμφανίζονται πατάμε επόμενο, χωρίς να πειράζουμε τίποτα.

Αυτό που πρέπει να εγκαταστήσουμε υποχρεωτικά, είναι το MPS Pro patch 3.10.

Η εγκατάστασή του είναι πολύ απλή.

Τρέχουμε το εκτελέσιμο αρχείο και στην καρτέλα που μας εμφανίζει, πατάμε επόμενο. Στην επόμενη καρτέλα, εμφανίζεται ο φάκελος εγκατάστασης και χωρίς να πειράζουμε τίποτα, πατάμε επόμενο.

Αφού ολοκληρωθεί η εγκατάσταση, πατάμε Finish και στη συνέχεια κάνουμε click στο κουμπί Yes, ώστε να γίνει επανεκκίνηση του υπολογιστή.

Σημειώνεται και πάλι, ότι για να εγκατασταθεί το Newratron photo score, θα πρέπει πρώτα να αναβαθμίσουμε το Sibelius, με το update του Sibelius software, όπου είναι η έκδοση 3.11.

Αφού ολοκληρώσουμε όλα τα παραπάνω, κάνουμε μια επανεκκίνηση του υπολογιστή μας και μετά είμαστε σε θέση να εγκαταστήσουμε το Sibelius speaking. Η όλη διαδικασία εγκατάστασης, περιγράφεται παρακάτω.

Πριν περιγραφθεί η εγκατάσταση του Sibelius speaking, είναι απαραίτητο να παρατεθούν οι ρυθμίσεις των Windows που χρειάζονται για να εγκατασταθεί το script. Οι ρυθμίσεις αυτές γίνονται μέσα από τον πίνακα ελέγχου του συστήματος, είναι απλές και εύκολες.

Ρυθμίσεις των Windows XP Για την εγκατάσταση του Sibelius speaking.

1. Ανοίγουμε τον πίνακα ελέγχου και πηγαίνουμε στο μενού Οθόνη. Στην πρώτη καρτέλα τα θέματα, Επιλεγούμε στυλ κλασικών Windows.
 2. Στην καρτέλα επιφάνεια εργασίας επιλεγούμε φόντο χωρίς επιλογή.
 3. Στην καρτέλα προφύλαξη οθόνης επιλεγούμε Χωρίς επιλογή ή κενή προφύλαξη οθόνης.
 4. Στην καρτέλα εμφάνιση επιλέγουμε συνδυασμός χρωμάτων κλασικά windows και παράθυρα διαλόγων και κουμπιά, Κλασικά windows.
 5. Στην καρτέλα εφέ, απενεργοποιούμε όλα τα εφέ.
 6. Στην καρτέλα ρυθμίσεις οθόνης επιλέγουμε τα εξής:
 - A. Ανάλυση οθόνης 1024/768 και ποιότητα χρώματος μέτρια 16 Bit.
 - B. Στην καρτέλα για προχωρημένους, το DPI θα είναι 96.
 - Γ. στην καρτέλα προσαρμογές στην επιλογή λίστα καταστάσεων λειτουργιάς επιλέγουμε ανάλυση 1024/768, πολλά χρώματα (16 Bit) και 60 Hertz
- Όλες οι παραπάνω ρυθμίσεις απαιτούνται χωρίς καμία εξαίρεση. Αφού κάνουμε αυτές τις ρυθμίσεις, τότε είμαστε έτοιμοι να εγκαταστήσουμε το Sibelius speaking.

Εγκατάσταση:

1. Εκτελούμε το Setup.
2. Στον πρώτο πίνακα, δίνει οδηγίες για το πώς πρέπει να κάνουμε το Jaws να λείπει ολοκληρωμένους τους διάλογους ή σύντομους. Μετά μας έχει τις επιλογές Okay και Cancel για να προχωρήσουμε την εγκατάσταση ή όχι. Εμείς επιλέγουμε Okay.
3. Στην επόμενη καρτέλα μας βγάζει το μήνυμα ότι δεν βρέθηκε η τοποθεσία μας και έναν αριθμό σφάλματος. Εκεί πατάμε Okay παρακάμπτοντας αυτόν τον πίνακα.
4. Στην επόμενη καρτέλα μας βγάζει ότι το πρόγραμμα δεν μπορεί να αναγνωρίσει τη γλώσσα των Windows που χρησιμοποιούμε, επειδή δεν έχει τεσταριστεί σε ελληνικά Windows και ότι η ρύθμιση των χρωμάτων της οθόνης μας είναι λανθασμένη. Στη συνέχεια μας ερωτάει αν θέλουμε να στείλουμε τις πληροφορίες που εμφανίζονται παρακάτω στο τεχνικό τμήμα της Dancing Dots. Και μας βγάζει τις επιλογές yes και No. Εμείς επιλέγουμε yes για να στείλουμε τις πληροφορίες στο τεχνικό τμήμα της Dancing Dots, ενώ αν επιλέξουμε No, θα μας εμφανίσει αμέσως το κουτάκι για να βάλουμε τον τετραψήφιο κωδικό και να προχωρήσει η εγκατάσταση. Καλό είναι αν κάποιος χρησιμοποιεί το Sibelius speaking για πρώτη φορά, να ακολουθήσει την παρακάτω διαδικασία.
5. Στη συνέχεια μας εμφανίζει ένα πίνακα όπου μας δίνει οδηγίες για το πώς θα κάνουμε αντιγραφή στο πρόχειρο τις πληροφορίες της επομένης καρτέλας και το πώς θα στείλουμε e-mail.
6. Μετά μας εμφανίζει το πεδίο με τις πληροφορίες, όπου αναγράφεται η έκδοση των Windows, η γλώσσα, η έκδοση του Sibelius software και το still των Windows, όπου πρέπει να είναι Κλασικά Windows. Αφού μαρκάρουμε το πλαίσιο

με τις πληροφορίες, κάνουμε αντιγραφή πατώντας τον συνδυασμό Control+C και μετά πατάμε okay για να προχωρήσουμε παρακάτω

7. Στο πεδίο του κωδικού δίνουμε τον τετραψήφιο κωδικό που μας δίνει η εταιρεία, Π.χ. 6732 και επιλέγουμε Install anyway. Ο κωδικός αυτός, παρακάμπτει το σφάλμα που περιγράφεται παραπάνω. Στην περίπτωση που δεν έχουμε διαθέσιμο τον τετραψήφιο κωδικό, στέλνουμε το text report με e-mail στο: albert@dancingdots.com

Ο τεχνικός της Dancing Dots, αφού λάβει το e-mail, έρχεται σε συνεννόηση με τον χρήστη και του στέλνει τον τετραψήφιο κωδικό που απαιτείται για το script.

8. Τώρα ξεκάνει η κανονική εγκατάσταση: Στην πρώτη καρτέλα επιλέγουμε options και γραφούμε στη φόρμα που μας εμφανίζεται την έκδοση του Jaws που διαθέτουμε, π.χ. 6.20, 7.0 ή 7.10 και τσεκάρουμε την επιλογή request new authorization. Στη συνέχεια πατάμε okay και μετά επόμενο.

9. Στη δεύτερη καρτέλα, αποδεχόμαστε τους όρους χρήσης, πατώντας στην επιλογή I agree.

10. Στην τρίτη γραφούμε το όνομά μας, το οποίο δηλώσαμε ως user name, όταν παραγγείλαμε το Sibelius speaking. Στο επόμενο κουτάκι γραφούμε το authorization number που μας δίνει η εταιρεία, όταν της δίνουμε το Serial number του Jaws. Το Authorization number, αποτελείται από 9 ψηφία και βασίζεται στον εξαψήφιο Serial number του Jaws. Αν το Jaws που διαθέτουμε είναι με crack και προσπαθήσουμε να δώσουμε το σειριακό αριθμό στη Dancing Dots, δεν πρόκειται να πάρουμε πότε κλειδί για το Sibelius speaking. Αφού πληκτρολογήσουμε το authorization number, πατάμε continue.

11. Στην τέταρτη καρτέλα μας βγάζει το μήνυμα ότι το Sibelius speaking δεν έχει τεσταριστεί με το Jaws7. Εμείς όμως επιλέγουμε Okay και προχωρεί η εγκατάσταση.

12. Στην πέμπτη καρτέλα μας έχει προεπιλεγμένο τον φάκελο του Jaws που θα εγκατασταθεί το πρόγραμμα και εμείς πατάμε επόμενο.

13. Στην τελευταία καρτέλα επιλέγουμε επόμενο και αφού ολοκληρωθεί η εγκατάσταση επιλέγουμε Finish. Αν επιθυμούμε να κάνουμε registration στη Dancing Dots, πριν πατήσουμε Finish, τσεκάρουμε την επιλογή register now. Τέλος η εγκατάσταση είναι έτοιμη και το πρόγραμμα είναι έτοιμο να χρησιμοποιηθεί.

Αφού κλείσει το παράθυρο της εγκατάστασης, μας εμφανίζει ένα κείμενο για το τι πρέπει να κάνει ο τυφλός χρήστης, όταν ανοίξει για πρώτη φορά το Sibelius speaking. Στο παρακάτω κεφάλαιο, Πρώτη επαφή με το Sibelius speaking, περιγράφονται βήμα-βήμα όλες οι ρυθμίσεις και ενέργειες που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία του προγράμματος.

Βασική σημείωση:

Σε περίπτωση απεγκατάστασης, ή format, υπάρχει η δυνατότητα να ξαναεγκατασταθεί το Sibelius speaking, χρησιμοποιώντας το ίδιο Serial Number, άπειρες φορές, χωρίς περιορισμούς.

Εγκατάσταση midi keyboard:

Για να εγκατασταθεί ένα midi keyboard στον υπολογιστή, θα χρειαστεί απαραίτητως τροφοδοτικά, καλώδια, κονέκτορες, ένα midi interface για τον υπολογιστή, δηλαδή μια midi κάρτα ήχου και φυσικά το εξωτερικό Midi keyboard.

Φυσικά θα χρειαστούν ακουστικά, ηχεία και έναν ισοσταθμιστή Equalizer.

Υπάρχουν 2 είδη midi keyboards, τα απλά midi controller, τα οποία είναι απλά πληκτρολόγια κλαβιέ, δε διαθέτουν δικούς τους ήχους όπως τα Synthesizer midi keyboards που θα περιγραφθούν παρακάτω, παρά μόνον λειτουργούμε με τους ήχους που διαθέτει το Sibelius, ή επιπλέον εγκαθίστανται στον υπολογιστή του τυφλού χρήστη, διάφορα Plug ins με ήχους.

Τα Synthesizer midi keyboards, είναι τα γνωστά ηλεκτρικά synthesizer αρμόνια, τα οποία διαθέτουν ειδικό scart για σύνδεση στον υπολογιστή.

Τα περισσότερα σύγχρονα synthesizer, διαθέτουν δικό τους σκληρό δίσκο, με δυνατότητα μεταφοράς των δεδομένων από και προς τον υπολογιστή και επίσης δίνεται η δυνατότητα εγκατάστασης plug ins με ήχους.

Είναι γνωστό, ότι όλοι οι σύγχρονοι υπολογιστές βάσεως, διαθέτουν στο πίσω μέρος της βάσης τους υποδοχές, για την οθόνη, για πληκτρολόγιο και ποντίκι, επιπλέον διαθέτουν ενσωματωμένες την κάρτα ήχου, το Modem, την κάρτα δικτύου και την κάρτα των USB. Αρά λοιπόν, είναι πολύ εύκολο μετά από απλές διαδικασίες, να συνδεθεί ένα midi keyboard στο PC, αρκεί να ελέγξει ο χρήστης, εάν έχει συνδέσει σωστά τα απαιτούμενα καλώδια και στις σωστές θέσεις. Επίσης πολύ σημαντικό είναι ο υπολογιστής να αναγνωρίζει τη Midi κάρτα ήχου.

Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και στους φορητούς υπολογιστές, ωστόσο, για να συνδεθεί ένα midi keyboard σε φορητό υπολογιστή, θα χρειαστεί να εγκατασταθεί μια εξωτερική Midi κάρτα ήχου.

Για να ελεγχθεί εάν ο υπολογιστής αναγνωρίζει όλες τις συσκευές που είναι εγκατεστημένες, απαραίτητο είναι να πραγματοποιηθεί έλεγχος μέσω της διαχείρισης συσκευών και να διαπιστωθεί εάν όλοι οι οδηγοί-drivers, είναι σωστά

εγκατεστημένοι και να ελεγχθούν οι ιδιότητες της κάθε συσκευής, ώστε να διαπιστωθεί εάν λειτουργεί κανονικά.

Λεπτομέρειες για τον έλεγχο των drivers και των συσκευών, περιγράφονται στην αρχή του κεφαλαίου.

8.3. Πρώτη επαφή με το Sibelius speaking

Το κείμενο αυτό θα βοηθήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο έναν αρχάριο ή έναν προχωρημένο μουσικό, ο οποίος πρόκειται να χρησιμοποιήσει για πρώτη φορά το Sibelius speaking, στο να κατανοήσει τη λειτουργία του. Για να γίνουν κατανοητά όλα όσα περιγράφονται παρακάτω, απαιτείται ο τυφλός χρήστης να είναι εξοικειωμένος με το πληκτρολόγιο του υπολογιστή, να γνωρίζει καλά τις λειτουργίες-συντομεύσεις του Jaws, να έχει γνώσεις αγγλικών σε μέτριο επίπεδο και επίσης να είναι πλήρως εξοικειωμένος με το περιβάλλον των Windows XP.

Επίσης στο κείμενο αυτό υπάρχουν όλες οι απαραίτητες ρυθμίσεις που χρειάζονται, ώστε να δουλέψει σωστά το πρόγραμμα και να προσφέρει ευκολία και άνεση στον χρήστη.

Είναι γνωστό ότι στο μέλλον πολλά ωδεία, Πανεπιστήμια, αλλά και διαφορά αλλά μουσικά τμήματα στην Ελλάδα, θα προμηθευτούνε αυτό το script, για τους τυφλούς σπουδαστές τους. Στόχος αυτού του κειμένου είναι να δοθεί η δυνατότητα να δουλέψει ο τυφλός χρήστης με τον καλύτερο δυνατό τρόπο ένα μουσικό πρόγραμμα, ώστε να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις των σπουδών του.

Τι είναι το Sibelius speaking?

Είναι ένα script, το οποίο εγκαθίσταται στον υπολογιστή και λειτουργεί με τον αναγνώστη οθόνης Jaws, της Αμερικανικής εταιρείας Freedom Scientific. Το Sibelius speaking, κατασκευάστηκε από τον Αμερικάνο David Pinto και για να το αποκτήσει

κάνεις, μπορεί να απευθυνθεί στην επίσης Αμερικανική εταιρεία Dancing Dots, στην ιστοσελίδα: www.dancingdots.com

Με την προσθήκη αυτού του Script, δίνεται η δυνατότητα στους τυφλούς μουσικούς να γράφουν και να επεξεργάζονται μια μουσική παρτιτούρα, να πλοηγούνται στο ίδιο το Sibelius software, να σκανάρουν μια παρτιτούρα με τη βοήθεια ειδικού μουσικού προγράμματος για σκάνερ OCR και να εκτυπώσουν μια παρτιτούρα σε κανονική γραφή. Όλα αυτά γίνονται, διότι το συγκεκριμένο Script, δίνει τη δυνατότητα στο Jaws να αναγγέλλει κάθε μουσικό φθόγγο που υπάρχει στην οθόνη του υπολογιστή, καθώς επίσης να αναγγέλλει ότι λειτουργία εκτελείται στο Sibelius.

Όλα αυτά, δίνουν το πλεονέκτημα στους τυφλούς να έχουν άμεση συνεργασία με τους βλέποντες καθηγητές ή συμμαθητές τους, διότι από τη μια πλευρά μπορούν να μετατρέψουν μια παρτιτούρα από βλεπόντων σε ψηφιακή μορφή και από την άλλη, να εκτυπώσουν αυτό που γράφτηκε σε κανονική γραφή. Έτσι ο τυφλός μουσικός μπορεί να παραδίδει μια μουσική εργασία αυτούσια, απαλλασσόμενος οριστικά από το να υπαγορεύει έναν-έναν τους μουσικούς φθόγγους και ο καθηγητής να τους γράφει στη βλεπόντων γραφή.

Όλη αυτή η διαδικασία είναι χρονοβόρα και κοπιαστική και επίσης μειώνεται η παραγωγικότητα του ατόμου με πρόβλημα όρασης και παρατείνεται ο χρόνος των σπουδών του. Το Sibelius speaking, έρχεται να λύσει όλα αυτά τα προβλήματα. Οι περισσότεροι Έλληνες τυφλοί μουσικοί, ασχολούνται με την τεχνολογία, μερικοί από αυτούς ελάχιστα και έτσι δεν θα δυσκολευτούν να μάθουν να χειρίζονται το Sibelius, άλλωστε και ο χρόνος εκπαίδευσης είναι ελάχιστος.

Απαιτήσεις συστήματος:

Το Sibelius speaking μπορεί να εγκατασταθεί σε Windows XP home edition και σε Windows XP professional, service pack2.

Για να λειτουργήσει το Sibelius speaking, θα πρέπει η έκδοση του Sibelius software, δηλαδή το πακέτο των 4 λογισμικών που χρησιμοποιούν και οι βλέποντες, να είναι η version 3. Η τελευταία έκδοση του Sibelius speaking είναι η 3.1.10. Όταν αγοράσει κάποιος το Sibelius speaking από τη Dancing Dots, παίρνει δωρεάν το update του Sibelius software, την έκδοση 3.1.11, η οποία απαιτείται για να εγκατασταθεί το Sibelius speaking. Ενώ η κατάλληλες εκδόσεις του Jaws, είναι η 5.10, η 6.0, 6.10, 6.20, 7.0 και η 7.10.

Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι στην έκδοση 7.10 παρουσιάζεται ένα μικρό προβληματάκι, όταν πλοηγείται ο χρήστης στα μενού του Sibelius, χωρίς ωστόσο να προκαλεί δυσκολίες στη χρήση του προγράμματος.

Για να μπορέσει να λειτουργήσει σωστά το Sibelius speaking, θα πρέπει να ακολουθηθεί μια συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία απαιτεί κάποια βήματα. Θα αναλυθεί δηλαδή, πως δημιουργείται ένα score, πως εκτελούνται τα tasks και τα tests και σε τι χρησιμεύουν όλες οι παρακάτω διαδικασίες. Θα περιγραφθούν επίσης, τα βασικά πλεονεκτήματα του Sibelius speaking.

1. Δημιουργία ενός νέου score, ή άνοιγμα ενός ήδη υπάρχοντος. Scores ονομάζονται τα μουσικά αρχεία που διαχειρίζεται κανείς με το Sibelius, δηλαδή οι παρτιτούρες που γράφει και επεξεργάζεται ένας μουσικός.
2. Εκτέλεση μιας σειράς από συνολικά 10 tests και 99 tasks. Πρώτα εκτελούνται τα 99 tasks, τα οποία τεστάρουν τα γραφικά του Jaws, την συμβατότητα της κάρτας γραφικών που διαθέτει ο υπολογιστής με το Jaws και το Sibelius speaking και τέλος δημιουργούν αυτόματα 1 αρχείο-scripts, το Sibelius.jgf, στον φάκελο Explore my settings, ο οποίος βρίσκεται στο Jaws, εάν

ανοίξουμε το μενού έναρξης, πάμε στα προγράμματα και ανοίξουμε το υπομενού του Jaws. Εκεί θα βρούμε το Explore Jaws και ανοίγουμε το υπομενού με δεξί βελάκι, όπου θα βρούμε τον φάκελο Explore my settings και τον ανοίγουμε με Enter. Το αρχείο Sibelius.jgf, βοηθά στην εκτέλεση των 10 tests, διότι υποστηρίζει τα γραφικά του Sibelius. Τα πρώτα 23 tasks ενεργοποιούν επίσης, τα common notes templates όπως λέγονται, τα όποια βοηθούν το Jaws στην αναγγελία των αξιών των φθόγγων και των παύσεων καθώς και τη θέση του κέρσορα στο πεντάγραμμο κατά τη διάρκεια της πλοήγησης. Αναγελούν επίσης ότι μουσικό σημάδι εμφανίζεται στην οθόνη του υπολογιστή.

Στη συνέχεια εκτελούνται άλλα 18 tasks για το More notes graphic, έπειτα άλλα 14 για το tremolos graphic, 14 tasks για το articulation, 13 για το more accident tools, 6 για το mixer και τέλος 11 για τον μετρονόμο.

Σημείωση:

Ορισμένες κάρτες γραφικών, όπως η Nvidia Geforce και κάποια μοντέλα της Ati, έχουν πρόβλημα ασυμβατότητας με το Jaws. Στην περίπτωση που κάποιος χρήστης αντιμετωπίζει παρόμοια προβλήματα με τα γραφικά του, καλό είναι να εγκαταστήσει το FS Video interseptor.exe και το DongleSystemDriver.exe. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της εταιρείας που παράγει το Jaws, Freedom scientific www.freedomscientific.com ή με τον έλληνα αντιπρόσωπο, κύριο Γιώργο Μάρτο, στο τηλέφωνο:

211 750 9015, ή στην ιστοσελίδα:

www.igi-group.com . Επίσης μπορείτε να στείλετε e-mail στο:

info@igi-group.com

Τα αρχεία αυτά δίνονται δωρεάν, χωρίς να συλλέγονται προσωπικά στοιχεία.

3. Εκτελούνται τα 10 tests και αφού πετύχουν όλα τότε ο χρήστης είναι έτοιμος να χρησιμοποιήσει το πρόγραμμα. Τα 10 tests αφορούν τις παρακάτω περιπτώσεις:

Το πρώτο test ελέγχει τη διαμόρφωση του παραθύρου, δηλαδή αν είναι μεγιστοποιημένο ή ελαχιστοποιημένο και αν όλα τα μενού είναι σωστά και ευδιάκριτα. Ο χρήστης πρέπει να έχει ρυθμίσει τα μενού, έτσι ώστε να υπάρχει το μεγιστοποιημένο παράθυρο.

Το δεύτερο test ελέγχει τις ρυθμίσεις εμφάνισης της οθόνης και την ανάλυσή της. Θα πρέπει να υπάρχει ανάλυση 1024/768, ποιότητα χρώματος μέτρια 16 Bit και στο μενού Εμφάνιση, η επιλογή παράθυρα διαλόγων και κουμπιά, να είναι Κλασικά Windows, το still Κλασικά Windows και στην επιλογή των εφέ, να είναι όλα απενεργοποιημένα.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι το Sibelius speaking, επειδή δεν αναγνωρίζει ελληνικά, δεν βλέπει τη λέξη Κλασικά Windows και όταν εκτελείται το δεύτερο test, εμφανίζεται σφάλμα λέγοντας ότι η εμφάνιση των χρωμάτων είναι λανθασμένη. Ωστόσο αυτό το test παρακάμπτεται, αφού το Sibelius speaking λειτουργεί κανονικά χωρίς προβλήματα Σύμφωνα με τον τεχνικό της Dancing Dots, κύριο Albert Milani, από τη στιγμή που το Sibelius speaking εγκαταστάθηκε σωστά με την προσθήκη ενός τετραψήφιου κωδικού, όλα είναι καλά. Επίσης όπως λέει ο Albert Milani, τη στιγμή που τα 99 tasks και τα υπόλοιπα 9 tests εκτελεστούν με επιτυχία, τότε ο χρήστης είναι σίγουρος ότι θα μπορεί να γράφει Scores, με άνεση και αποτελεσματικότητα. Περισσότερες πληροφορίες, θα βρείτε στο κείμενο Ρυθμίσεις και εγκατάσταση του Sibelius speaking.

Το τρίτο test ελέγχει αν υπάρχουν ενεργοποιημένα τα μενού Navigator, properties Window και το Keypad, Ενώ το τέταρτο ελέγχει αν τα παραπάνω μενού αναγνωρίζονται από το Jaws και το Sibelius speaking. Οι επιλογές αυτές θα πρέπει να είναι τσεκαρισμένες.

Για να ελεγχθεί αν οι τρεις αυτές επιλογές είναι ενεργές, ακολουθείται η εξής διαδικασία:

1. Ανοίγουμε το μενού με το Alt και με δεξί βελάκι βρίσκουμε το μενού Window.
2. Με το κάτω βελάκι βρίσκουμε την πρώτη επιλογή Navigator και πατάμε enter.
3. Επειδή το πρόγραμμα επιστρέφει στο βασικό παράθυρο του Sibelius, ακολουθείται η ίδια διαδικασία και για τις επιλογές Keypad και Properties.

Το πέμπτο test ενεργοποιεί τα Hot keys, ενώ το έκτο ενεργοποιεί τα graphics layout, για την ορθότερη επεξεργασία ενός μουσικού κειμένου.

Το test7 ελέγχει τα Common notes templates, τα όποια ενεργοποιήθηκαν πριν, εκτελώντας τα tasks. Το όγδοο ελέγχει την συμβατότητα της κάρτας γραφικών καθώς και τη λειτουργικότητά της.

Το ένατο ελέγχει την κατάσταση του μενού Mixer και τέλος το test10 ενεργοποιεί τα Sibelius speaking plug ins.

Η σειρά που εκτελούνται τα Tests:

Πρώτα εκτελείται το test 10, 2 φορές, διότι εκτελούνται 2 ξεχωριστά μέρη.

Στη συνέχεια ο χρήστης πρέπει να τρέξει το test 1, ενώ παρακάμπτει το test 2.

Έπειτα εκτελούνται τα tests 3, 5 και 6.

Μετά θα πρέπει να κλείσει το ανοιχτό score που υπάρχει, πατώντας Control+f4 και θα πρέπει να εκτελεσθεί το test 7 2 φορές. Αν δεν κλείσει το score, το test θα αποτύχει.

Το test 4 εκτελείται μόνον εάν ζητηθεί από το ίδιο το Sibelius speaking, με μήνυμα που θα εμφανιστεί στην οθόνη, αν κάτι δεν πάει καλά με το test 7.

Τέλος ο χρήστης τρέχει τα test 8 και 9. Για να εκτελεσθεί το test 9, θα πρέπει να υπάρχει ενεργό το μενού Mixer.

Περισσότερα για την εκτέλεση των tests και για το πώς ενεργοποιείται το μενού Mixer, περιγράφονται παρακάτω.

Διαδικασία εκτέλεσης όλων των παραπάνω:

Πως ανοίγει κάποιος ένα υπάρχον score?

Για να ανοιχθεί ένα score, το οποίο αποθηκεύθηκε κάπου, ακολουθούνται τα εξής βήματα:

1. Πατάμε τον συνδυασμό Control+O και μας ανοίγει ένα παράθυρο διαλόγου.
2. Με το Tab, βρίσκουμε την επιλογή {Διερεύνηση σε} και με τα βελάκια πάνω και κάτω επιλέγουμε τον χώρο, όπου αποθηκεύσαμε το Score. Ως προεπιλεγμένο φάκελο μας εμφανίζει το Scores, ο οποίος δημιουργείται από το ίδιο το Sibelius, μέσα στον κατάλογο τα έγγραφα μου.
3. Αφού επιλέξουμε τον αποθηκευτικό χώρο, με το Tab βρίσκουμε τη λίστα με τους φακέλους και τα αρχεία που υπάρχουν εκεί.
4. Με τα βελάκια πάνω και κάτω, βρίσκουμε το αρχείο που θέλουμε και με το Tab βρίσκουμε το κουμπί άνοιγμα και πατάμε το πλήκτρο Space.

Πως δημιουργείται ένα score:

Για τη δημιουργία καινούριου score, ακολουθούνται τα εξής βήματα:

1. Ανοίγουμε το Sibelius και πατάμε Control+N.
2. Εκεί μας ανοίγει ένας οδηγός. Πατάμε space στο κουμπί Instruments and staves, Όργανα και πεντάγραμμα.

3. Στη συνέχεια επιλέγουμε από την πρώτη φόρμα Family keyboard, Οικογένεια οργάνων και από τη δεύτερη φόρμα ρίανο. Σημειώνουμε ότι μπορούμε να επιλέξουμε ότι όργανο θέλουμε και από όποια κατηγορία θέλουμε.

Σημειώνεται ότι όταν προσθέτουμε ένα όργανο στο score μας, αυτόματα προστίθεται και ένα πεντάγραμμο. Οι μαθητές αρμονίας, κάθε φορά που δημιουργούν ένα score με σκοπό να λύσουν θέματα, θα προσθέσουν ένα δεύτερο πιάνο, για να τους εμφανίσει το κλειδί του Φα, στην τέταρτη γραμμή. Αν κάποιος δεν προσθέσει κανένα όργανο στην παρτιτούρα του, θα του εμφανίσει μονό ένα πεντάγραμμο, το κλειδί του Σολ στη δεύτερη γραμμή.

4. Κάνουμε κλικ στο κουμπί Add to score και μετά στο κουμπί Okay. Στη συνέχεια, προχωράμε με tab και συναντάμε 3 φόρμες. Από την πρώτη φόρμα μπορούμε να επιλέξουμε το είδος της παρτιτούρας που θα γράψουμε, π.χ. Κλασική ορχήστρα, Ρομαντισμός, Big band, κ.λπ. Εμείς συνήθως επιλέγουμε το κενό, το οποίο μας το έχει προεπιλεγμένο. Από τη δεύτερη φόρμα μπορούμε να επιλέξουμε τις διαστάσεις της σελίδας του Score. Εμείς κρατάμε το A4, όπου είναι και το προεπιλεγμένο. Η τρίτη φόρμα μας δίνει τις επιλογές Portrait και landscape. Εμείς επιλέγουμε πάντα το portrait επειδή γράφουμε τις παρτιτούρες μας σε κάθετη γραφή.

5. Έπειτα πατάμε το κουμπί επόμενο. Στην επόμενη καρτέλα μας δίνεται η δυνατότητα να επιλέξουμε γραμματοσειρά. Εμείς όμως δεν πειράζουμε τίποτα και πατάμε επόμενο.

6. Στην επόμενη καρτέλα επιλέγουμε το ρυθμό του κομματιού μας, π.χ. 2 τέταρτα, 4 τέταρτα, κ.λπ. Στην περίπτωση που το μέτρο που θέλουμε δεν υπάρχει στη λίστα, βρίσκουμε την επιλογή άλλο, (other) και στα 2 κουτάκια γράφουμε τους κατάλληλους αριθμούς. Π.χ. Αν δεν υπάρχει το μέτρο 14 όγδοα, θα γράψουμε στο

πρώτο κουτάκι τον αριθμό 14 και στο δεύτερο τον αριθμό 8. Έπειτα τσεκάρουμε αν θέλουμε μετρονόμο και σε τι ταχύτητα να παίζει ο ρυθμός και πατάμε στο κουμπί επόμενο.

7. Στην επόμενη καρτέλα επιλέγουμε την κλίμακα που θέλουμε, π.χ. Μείζονα-Major ή ελάσσονα-Minor. Στη συνέχεια με tab, μετακινούμαστε στα combo box, όπου και επιλέγουμε την κλίμακα. Οι κλίμακες συμβολίζονται με γράμματα ως εξής:

A=λα, B=Σι, C=Nτο, D=Ρε, E=Μι, F=Φα και G=Σολ.

Η λέξη Sharp σημαίνει δίεση και Flat, Ύφεση. Π.χ. C major, είναι η Ντο μείζονα και g major, είναι η Σολ Μείζονα. Αν θέλουμε να επιλέξουμε τη Ντο δίεση Μείζονα, θα πρέπει να βρούμε το C Sharp Major. Ενώ αν θέλουμε την Φα ελάσσονα, θα πρέπει να επιλέξουμε στο πρώτο κουτάκι το Minor για τις ελάσσονες και μετά στο επόμενο Combo box, επιλέγουμε F minor. Αν θέλουμε να εμφανιστούν οι κλίμακες με υφέσεις, πηγαίνουμε στο τρίτο combo box και εκεί μας ανοίγει η λίστα με τις υφέσεις. Έτσι, αν θέλουμε να επιλέξουμε την κλίμακα Σι ύφεση Μείζονα, θα πρέπει να βρούμε το B Flat Major. Το ίδιο κάνουμε και στις ελάσσονες με υφέσεις. Αφού επιλέξουμε αυτή που θέλουμε, πατάμε επόμενο.

8. Η επόμενη καρτέλα περιέχει προαιρετικά στοιχεία, τα οποία αν θέλουμε τα συμπληρώνουμε. Εκείνο που συμπληρώνουμε συνήθως είναι ο Τίτλος του κομματιού μας. Τέλος πατάμε Finish και το score μας είναι έτοιμο.

Μόλις εμφανιστεί το score μπροστά μας, πρώτα επιλέγουμε το πρώτο μέτρο του κομματιού με tab, πατάμε το συνδυασμό Control+f5, ώστε να αποθηκευτεί το score στη μνήμη του Jaws. Έπειτα, πατάμε το πλήκτρο f5 2 φορές γρήγορα και μας ανοίγει μια λίστα με τα πεντάγραμμα. Επιλέγουμε με τα βελάκια το πεντάγραμμο που θέλουμε και πατάμε enter. Πατάμε το πλήκτρο Tab, ώστε να

επιλέξουμε το πρώτο μέτρο του κομματιού και στη συνέχεια το πλήκτρο N, όπου μπορούμε τώρα να γράψουμε νότες. Αν κατά τη διάρκεια που δουλεύουμε θελήσουμε να προσθέσουμε ή να αφαιρέσουμε όργανα από την παρτιτούρα μας, πατάμε το γράμμα I. Εκεί μας ανοίγει η λίστα των οργάνων και των πενταγράμμων που υπάρχουν. Για να αφαιρέσουμε ένα ή περισσότερα όργανα, πατάμε το γράμμα I, με το πλήκτρο Tab, βρίσκουμε το Combo box instruments and staves, Όργανα και πεντάγραμμα και πηγαίνοντας με τα βελάκια πάνω και κάτω, βρίσκουμε αυτό που θέλουμε να αφαιρέσουμε και πατάμε το πλήκτρο delete. Εκεί, μας ανοίγει ένα παράθυρο επιβεβαίωσης διαγραφής και πατάμε Ok.

Αν θέλουμε να αλλάξουμε το μέτρο του κομματιού μας, πατάμε το γράμμα T, όπου μας ανοίγει το μενού αλλαγής μέτρου, καθώς επίσης μπορούμε να αλλάξουμε την ταχύτητα αναπαραγωγής του κομματιού.

Αν θέλουμε να αλλάξουμε την κλίμακα του score, πατάμε το γράμμα K, όπου μας ανοίγει η λίστα με τις κλίμακες. Ακολουθούμε την ίδια διαδικασία επιλογής κλίμακας, όπως κάναμε και στη δημιουργία ενός νέου Score.

Αν είμαστε στο μέτρο 5 και θέλουμε να πάμε στο μέτρο 15, πατάμε μια φορά το πλήκτρο F5 και στο κουτάκι που μας ανοίγει, γράφουμε τον αριθμό 15 και πατάμε enter. Αυτόματα μας πάει στο μέτρο 15.

Αν θέλουμε να προσθέσουμε παραπάνω μέτρα στην παρτιτούρα μας, πατάμε τον συνδυασμό Alt+B και μας ανοίγει ένα κουτάκι, στο οποίο γράφουμε τον αριθμό των μέτρων που θέλουμε να προστεθούν. Π.χ. αν θέλουμε να προσθέσουμε 5 μέτρα στην παρτιτούρα μας, πατάμε Alt+B, γράφουμε στο κουτάκι τον αριθμό 5 και πατάμε Enter.

Αν κάποιος είναι για πρώτη φορά χρήστης, θα πρέπει να κάνει τα tasks και τα tests, ενώ αν κάνει update το Sibelius speaking, ή κάποια απεγκατάσταση του

προγράμματος, η εκτέλεση των tasks και των tests, θα πρέπει να ξαναγίνει, εκτός εάν έχει πάρει back up το αρχείο Sibelius.jgf, το οποίο βρίσκεται στον κατάλογο του Jaws Explore my settings, ακολουθώντας τη διαδρομή:

Μενού έναρξη, προγράμματα, Jaws, Explore Jaws και τέλος, Explore my settings. Σημειώνεται επίσης ότι για την εκτέλεση των Tasks, Θα πρέπει να πρώτα έχει κλείσει το score. Για να κλείσουν όσα scores υπάρχουν ανοιχτά, πατάμε Control+f4, μέχρι να κλείσουν όλα. Πρώτα εκτελούνται τα 99 tasks, για να δημιουργηθεί το αρχείο script, Sibelius.jgf, ώστε να μπορεί το Sibelius speaking να συμβαδίσει με την κάρτα γραφικών και με το Jaws.

Είναι απαραίτητο να εκτελεστούν τα tasks και τα tests, διότι διαφορετικά δεν θα λειτουργεί σωστά το πρόγραμμα. Π.χ. Ο συνδυασμός Control+f5 που αναφέρθηκε παραπάνω, δεν θα λειτουργήσει ποτέ αν δεν εκτελεσθεί το test 10, όπου ενεργοποιεί τα plug ins του Sibelius speaking.

Επίσης δεν θα λειτουργήσει καμία συντόμευση, αν δεν εκτελεσθεί το test 5, όπου ενεργοποιεί τα Hot keys. Ο χρήστης δεν θα μπορέσει ποτέ να κάνει ανάγνωση παρτιτούρας, αν δεν εκτελέσει τα test 7 και 8.

Επίσης, δεν θα είναι ποτέ δυνατόν να εκτελεσθεί σωστά το test 7, αν δεν τρέξει πρώτα τα 99 tasks.

Για όσους έχουν φορητό υπολογιστή, θα πρέπει να συνδέουν εξωτερικό πληκτρολόγιο USB, διότι ορισμένες συντομεύσεις του Sibelius, όπως η προσθήκη και αλλαγή αξιών, οι διέσεις και οι υφέσεις, η αναίρεση και η προσθήκη παρεστιγμένων και σύζευξη διάρκειας, δουλεύουν με το αριθμητικό πληκτρολόγιο. Περισσότερες λεπτομέρειες βρίσκονται στο κείμενο *Χρήσιμες συντομεύσεις του Sibelius speaking*. Σημειώνεται επίσης, ότι κατά τη διάρκεια που εκτελείται το Sibelius speaking, θα πρέπει να γίνει απαραίτητα μια ρύθμιση στο

Jaws όπου το Use keyboard layout, να είναι στο Desktop. Η συγκεκριμένη ρύθμιση αφορά μόνον αυτούς που διαθέτουν φορητό υπολογιστή.

Για να γίνει αυτή η ρύθμιση, ακολουθούνται τα εξής βήματα:

1. Ανοίγουμε το control panel του Jaws, πατώντας Insert+J.
2. Στο μενού Options πατάμε δεξί βελάκι και στο υπομενού που εμφανίζεται πατάμε enter στο μενού Basic.
3. Με το Tab, βρίσκουμε την επιλογή Use keyboard layout και με τα βελάκια βρίσκουμε το desktop.
4. Τέλος με το Tab, βρίσκουμε το Okay και πατάμε Enter.

Αν δεν γίνει αυτή η ρύθμιση, δεν θα είναι ποτέ δυνατόν να εκτελεσθούν τα tasks και τα test, διότι δεν θα λειτουργεί το πλήκτρο F12. Επίσης, κάθε φορά που ο χρήστης ανοίγει ένα υπάρχον Score, ή δημιουργεί νέο, θα πρέπει να φορτώνει στη μνήμη του Jaws τα δεδομένα του Score, πατώντας Control+f5. Αν το Use keyboard layout του Jaws δεν είναι στο desktop, η συντόμευση δεν θα λειτουργήσει ποτέ, ακόμα και αν υπάρχει συνδεδεμένο εξωτερικό πληκτρολόγιο. Επιπλέον, καμία άλλη συντόμευση δεν θα λειτουργήσει, όπως το πλήκτρο f5 για την μετακίνηση του χρήστη σε άλλο μέτρο και το F5 δυο φορές, για την αλλαγή πενταγράμμου.

Εκτέλεση των tasks:

Για να εκτελέσουμε τα πρώτα 23 tasks, Ανοίγουμε το Sibelius και χωρίς να ανοίξουμε κάποιο score, πατάμε Control+f12 και μας ανοίγει μια λίστα με τα 23 tasks, περιγράφοντάς μας τι κάνει το καθένα. Πατάμε Enter στο πρώτο και μόλις τελειώσει ακλουθούμε την ίδια διαδικασία και στα υπόλοιπα 22. Σε περίπτωση που κάποιο από τα tasks δεν ολοκληρωθεί με επιτυχία, το ξαναεκτελούμε και αν πάλι δεν ολοκληρωθεί επιτυχώς, τότε ακολουθούμε τις οδηγίες που μας δίνει το

ίδιο το Sibelius speaking, για να επιδιορθώσουμε το ενδεχόμενο πρόβλημα. Συνήθως μας λέει να κλείσουμε το Jaws και να το ξανανοίξουμε, ή να κλείσουμε το Sibelius και το Jaws και να τα ξανανοίξουμε και τα 2 και τρίτον κάνουμε επανεκκίνηση του υπολογιστή. Αν όμως κάποιος εγκαταστήσει τα 2 αρχεία από τη Freedom, το DongleSystemDriver.exe και το FS Video Interseptor.exe, είμαστε σίγουροι ότι δεν θα του παρουσιαστεί κανένα πρόβλημα. Σημειώνουμε ότι την ώρα που εκτελείται ένα task, αυτόματα ανοίγει ένα εικονικό score. Μόλις ολοκληρώσουμε τα πρώτα 23 tasks, πατάμε το συνδυασμό Control+F4 και κλείνουμε το ανοιχτό score.

Έχοντας κρατημένο το Control και πατώντας F12, 2 φορές, μας εμφανίζει μια λίστα με 18 tasks, που αφορούν το More notes graphic layout. Τρέχουμε τα tasks με τη σειρά που εμφανίζονται και αφού όλα πάνε καλά, πατάμε control+F4 κρατάμε το Control και πατάμε F12, 3 φορές. Εκεί μας εμφανίζονται 14 tasks, που αφορούν το tremolos graphic layout. Αν όλα πάνε καλά και εκεί, έχουμε κρατημένο το Control και πατάμε F12, 4 φορές και εμφανίζονται αλλά 14 tasks που αφορούν το Articulation graphic layout. Αν όλα πάνε καλά και εκεί, Κρατάμε το Control και πατάμε F12, 5 φορές. Εκεί εμφανίζονται 13 tasks. Τα τρέχουμε και αυτά και έπειτα με control πατημένο πατάμε F12 6 φορές, όπου εμφανίζεται μια λίστα με 6 tasks που αφορούν το Mixer. Πριν όμως μας εμφανίσει τη λίστα, εκτελεί αυτόματα ένα test από μόνο του και αφού ολοκληρωθεί, πατάμε το πλήκτρο Space. Έπειτα, ξαναπατάμε τον συνδυασμό Control και F12 6 φορές και τότε μας εμφανίζει τη λίστα με τα 6 tasks που αφορούν το Mixer.

Αφού ολοκληρωθούν και αυτά, πατάμε control και F12 7 φορές και εκτελούμε 11 tasks. Αυτά αφορούν το μετρονόμο.

Οι μαθητές της αρμονίας και της αντίστιξης, καλόν είναι να εκτελούν μόνο τα πρώτα 2 tasks και τα 2 τελευταία. Τα υπόλοιπα 3, αφορούν αυτούς που εργάζονται σε περίπλοκες συνθέσεις παρτιτούρας, όπως στην ανάλυση ατονικής μουσικής.

Η διαδικασία των tasks ολοκληρώθηκε. Κάνουμε μια επανεκκίνηση του υπολογιστή μας και ξανανοίγουμε το Sibelius.

Τώρα μπορούμε να ανοίξουμε ένα score και να τρέξουμε τα tests.

Σημειώνουμε εδώ ότι δε χρειάζεται να ρυθμίσουμε το μέτρο, την κλίμακα, ή οτιδήποτε άλλο, όταν πρόκειται για απλό score, μέσω του οποίου θα εκτελέσουμε τα TESTS. Γι' αυτό άλλωστε, σε κάθε καρτέλα, μας δίνει και την επιλογή Finish, ώστε να χρησιμοποιήσουμε ένα score με όποιες ρυθμίσεις θέλουμε εμείς.

Εκτέλεση των tests:

Πριν αναλυθεί η διαδικασία των tests, διευκρινίζεται ότι όπως θα περιγραφθεί η σειρά εκτέλεσης τους, έτσι και θα πρέπει να γίνει, εξάλλου σε κάθε tests υπάρχουν και οι αντίστοιχες οδηγίες.

Για να εκτελέσουμε τα tests, ανοίγουμε ένα score και πατάμε το F12 χωρίς control, όπως πριν που κάναμε με τα tasks. Εκεί μας εμφανίζει μια λίστα με 10 στοιχεία. Εμείς όμως, επιλέγουμε το test10 για να ενεργοποιήσουμε τα plug ins. Αφού εκτελεστεί με επιτυχία, το ξανατρέχουμε, διότι αποτελείται από 2 μέρη.

Στη συνέχεια εκτελούμε το πρώτο test και μόλις ολοκληρωθεί μας παραπέμπει να τρέξουμε το test3. Αφού πετύχει και το τρίτο test, προαιρετικά εκτελούμε και το test4. Αν όλα πάνε καλά, τρέχουμε τα tests 5 και 6 αντίστοιχα.

Στη συνέχεια κλείνουμε όσα scores έχουμε ανοιχτά, πατώντας Control+F4 και εκτελούμε το test7 2 φορές όπως κάναμε και με το 10. Αν όλα πάνε καλά, τότε προαιρετικά τρέχουμε το test8. Τέλος, κάνουμε και το test 9, που αφορά το Mixer.

Αναφέρθηκε και πιο πάνω, ότι για να εκτελεσθεί το test 9, θα πρέπει να ενεργοποιηθεί το μενού Mixer. Για να γίνει αυτό, ακολουθούνται τα εξής βήματα:

1. Ανοίγουμε ένα score, ή δημιουργούμε ένα νέο.
2. Πατάμε το tab, μετά το συνδυασμό Control+F5.
3. Τέλος πατάμε το γράμμα M και ενεργοποιείται.
4. Εκτελούμε το test 9 και μετά ξαναπατάμε το γράμμα M, για να απενεργοποιήσουμε το μενού Mixer.

Τα tests 4 και 8 λέγονται προαιρετικά, διότι χρησιμεύουν μονό αν κάποιο άλλο test αποτύχει και ελέγχουν αν υπάρχει σφάλμα.

Στο σημείο αυτό, ο χρήστης είναι σε θέση να δουλέψει το Sibelius speaking.

Αναφέρθηκε παραπάνω, στα σφάλματα που μπορεί να παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των tasks και των tests. Αν αυτά δεν μπορούν να ξεπεραστούν, τότε είναι δυνατό να ακολουθηθεί την εξής διαδικασία:

1. Με ανοιχτό το Sibelius, αλλά με κλειστά όλα τα scores, πατάμε Shift+F12 και μας ανοίγει το μενού Debug mode.
2. Έπειτα πατάμε τον συνδυασμό Alt+F12 και εκεί μας εμφανίζει 8 tests.
3. Στη συνέχεια, ανοίγουμε το Microsoft Word και επιστρέφουμε ξανά στο Sibelius.
4. Τρέχουμε ένα-ένα όλα τα tests. Μόλις ολοκληρώνεται καθένα από αυτά, αυτόματα αντιγράφεται ένα κείμενο στο πρόχειρο.
5. Πηγαίνουμε στο έγγραφο του Word που ανοίξαμε πριν και κάνουμε επικόλληση το κείμενο. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και με τα υπόλοιπα 7 tests.
6. Μόλις αντιγράψουμε όλα τα tests στο κείμενο μας, το σώζουμε και το στέλνουμε με e-mail στο: support@dancingdots.com στην περίπτωση που κάτι

δεν πάει καλά με όλα τα παραπάνω. Ο τεχνικός της Dancing Dots, εάν διαπιστώσει κάποιο πρόβλημα, θα ενημερώσει τον χρήστη άμεσα, ώστε να προβεί στις απαραίτητες ρυθμίσεις και διορθώσεις.

7. Πατάμε το συνδυασμό Alt+Sift+F12 και αυτόματα εκτελείται ένα test, το οποίο μας βεβαιώνει εάν όλα τα test και τα tasks είναι όλα εν τάξει.

8. Τέλος ξαναπατάμε τον συνδυασμό Sift+F12, για να απενεργοποιηθεί το μενού Debug mode που ανοίξαμε. Η παραπάνω διαδικασία μπορεί να γίνει, ακόμα και αν ολοκληρωθούν με απόλυτη επιτυχία τα 99 tasks και τα 10 tests. Στέλνοντας το κείμενο που δημιουργήθηκε στο τεχνικό τμήμα της Dancingdots, ίσως να προκύψει κάτι που να μην είναι γνωστό στο χρήστη, π.χ. μια λάθος ρύθμιση, η οποία να μην επιτρέπει να δουλεύει σωστά το Sibelius speaking.

Πλεονεκτήματα του Sibelius speaking για τους τυφλούς:

Το πρόγραμμα δίνει παρά πολλές συντομεύσεις και συνδυασμούς, ώστε να δουλεύει ο τυφλός αυτόνομα χωρίς την παρέμβαση βλέποντα, παρά μόνον σε έκτακτες περιπτώσεις. Πιο συγκεκριμένα, δίνεται η δυνατότητα στους τυφλούς μουσικούς να δουλεύουν με συντομεύσεις, σε ορισμένες φορές καλύτερα και από τους βλέποντες, όσον αφορά το πληκτρολόγιο. Διότι για ποντίκι, ούτε λόγος να γίνεται.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα:

Όταν ανοίξουμε ένα score και επιλέξουμε το πρώτο μέτρο του κομματιού μας, πατάμε Control+f5. Με αυτή την διαδικασία φορτώνουμε στη μνήμη του Jaws όλες τις ρυθμίσεις που έχουμε επιλέξει για το score μας. Τότε έχουμε την εξής δυνατότητα:

Αν γράφουμε π.χ. στη φωνή της Σοπράνο και θέλουμε να πάμε στο κάτω πεντάγραμμο, πατάμε 2 φορές γρήγορα το F5 και μας ανοίγει ένα combo box. Εκεί επιλεγούμε το κάτω πενταγραμμο-2 staff και πατάμε enter. Αμέσως μεταφερόμαστε στο κάτω πεντάγραμμο και με Alt+3 ή Alt+4, επιλεγούμε τη φωνή του τενόρου και του μπάσου αντίστοιχα. Έτσι συνεχίζουμε να γράφουμε την παρτιτούρα μας, χωρίς ωστόσο να χρειάζεται να βγούμε από το score, όπως κάνουν οι βλέποντες.

Ένα άλλο παράδειγμα:

Αν είμαστε στο πρώτο μέτρο και θέλουμε να πάμε στο μέτρο 5, 8, ή στο 20, τότε πατάμε μια φορά το F5 και γράφουμε στο κουτάκι τον αριθμό του μέτρου που θέλουμε να πάμε, δηλαδή το 5, το 8, ή το 20 και πατάμε enter. Αυτόματα μας πάει στο αντίστοιχο μέτρο που επιλέξαμε.

Σημείωση για την περίπτωση που κάνουμε κάποιο Format, ή απεγκαταστήσουμε το Sibelius speaking:

Ανοίγουμε το μενού έναρξης, πάμε στα προγράμματα και μπαίνουμε στο Jaws, όπου βρίσκουμε το υπομενού explore Jaws. Στην συνέχεια ανοίγουμε τον φάκελο explore my settings και βρίσκουμε το script Sibelius.jgf, το οποίο δημιουργήθηκε όταν εκτελέσαμε τα 99 tasks. Αντιγράφουμε αυτό το αρχείο σε ασφαλές μέρος, ώστε αν πάθουμε κάτι να ξαναφτιάξουμε το πρόγραμμα όπως ήταν πριν.

Αυτή είναι η διαδικασία που απαιτείται για να δουλέψει κανείς με το Sibelius speaking. Με όλες τις παραπάνω αναλυτικές λεπτομέρειες, ίσως να έγινε κατανοητό αυτό το κείμενο. Εκείνο που πρέπει να τονιστεί είναι ότι χρειάζεται προσοχή στον τρόπο λειτουργίας του προγράμματος και να τηρούνται όλα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω για την αποφυγή σφαλμάτων.

8.4. Χρήσιμες συντομεύσεις του Sibelius:

Στο κείμενο που ακολουθεί θα γίνει προσπάθεια να εξηγηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την κάθε λειτουργία του Sibelius.

Πως εισάγονται νότες, παύσεις αλλοιώσεις και άλλα μουσικά σύμβολα;

Πως σώζεται ένα score;

Πως γίνεται πλοήγηση και επεξεργασία;

Πως γίνεται η εναλλαγή των φθόγγων;

Αυτά και άλλα πολλά βήματα θα αναλυθούν παρακάτω, έτσι ώστε ο τυφλός χρήστης του Sibelius, να γνωρίζει την κάθε λεπτομέρεια και να έχει την πιο σαφή εικόνα, όταν λειτουργεί το πρόγραμμα.

Για το πώς δημιουργείται ένα καινούριο score ή το πώς ανοίγει ένα υπάρχων, αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφαλαίο. Εδώ θα σημειωθεί όμως πως όταν δημιουργείται καινούριο score, θα πρέπει πάντα να ρυθμίζεται το μέτρο, η κλίμακα και τα πόσα όργανα ή πεντάγραμμα θα έχει το κομμάτι.

Εισαγωγή μουσικών φθόγγων:

Για να εισάγει ο χρήστης φθόγγους στην παρτιτούρα του, υπάρχουν 2 επιλογές:

A. Μέσω Midi keyboard. Πρόκειται για ένα πληκτρολόγιο που στο κάτω μέρος του διαθέτει κλαβιέ όπως ένα μικρό πιάνο. Έτσι μας δίνεται η δυνατότητα να εισάγουμε νότες, εύκολα και γρήγορα, ενώ τη διάρκεια των φθόγγων, τις παύσεις, τα παρεστιγμένα και τη σύζευξη διαρκείας τα ρυθμίζουμε μέσω του αριθμητικού πληκτρολογίου που βρίσκεται δεξιά, όπως κάθε γνωστό πληκτρολόγιο υπολογιστή. Ένα βασικό πλεονέκτημα του Midi keyboard είναι ότι δίνεται η δυνατότητα να

εισαχθούν πολλές νότες ταυτόχρονα, ενώ με το απλό πληκτρολόγιο που θα περιγραφεί παρακάτω, οι φθόγγοι εισάγονται ένας-ένας.

Β. Νότες μπορούν να εισαχθούν και χωρίς να διαθέτει κάποιος Midi keyboard, αφού και το απλό πληκτρολόγιο μπορεί να εξυπηρετήσει. Σε αυτό το σημείο παρατίθενται ορισμένοι βασικοί πίνακες με τα μουσικά σύμβολα και το αντίστοιχο πλήκτρο συντόμευσης:

Νότες:

Λα=a.

Σι=b.

Ντο=c.

Ρε=d.

Μι=e.

Φα=f.

Σολ=g.

Έτσι λοιπόν όταν ο χρήστης πατάει κάποιο πλήκτρο που αντιστοιχεί σε νότα, το Jaws αναγγέλλει τα γράμματα a, b, c, d, e, f, g, αντίστοιχα με τις νότες Λα, σι, ντο, ρε, μι, φα, σολ, ενώ ταυτόχρονα ακούγεται το τονικό ύψος της κάθε νότας ηχητικά μέσω των ηχείων του υπολογιστή. Θα πρέπει να ξανατονιστεί εδώ, πως όσοι διαθέτουν φορητό υπολογιστή, θα πρέπει να διαθέτουν εξωτερικό πληκτρολόγιο, διότι αυτό που έχει ο φορητός δεν μπορεί να εξυπηρετήσει έναν τυφλό χρήστη, στην τοποθέτηση των αξιών, των αλλοιώσεων, των παύσεων και των παρεστιγμένων, λόγω του ότι όλοι οι καινούριοι φορητοί υπολογιστές, δε διαθέτουν ξεχωριστό τμήμα αριθμομηχανής.

Ρύθμιση των αξιών, παύσεων, παρεστιγμένων, σύζευξη διαρκείας και αλλοιώσεων, (Διέσεις, υφέσεις και αναιρέσεις), καθώς επίσης και άλλα μουσικά σύμβολα:

1. Στη μουσική υπάρχουν 7 αξίες, ολόκληρο, μισό, τέταρτο, όγδοο, δέκατο έκτο, τριακοστό δεύτερο και εξηκοστό τέταρτο.

Όταν πρόκειται να τοποθετήσει κάποιος αξίες στην παρτιτούρα του, χρησιμοποιεί τα πλήκτρα της αριθμομηχανής. Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι όταν ανοίξει κάποιος ένα Score, πρέπει να ενεργοποιήσει το nun lock και με το πλήκτρο Σιν,(+) της αριθμομηχανής να επιλέξει Common notes templates, ενώ πατώντας το ίδιο πλήκτρο ξανά και ξανά, μετακινείται κυκλικά και στα άλλα layout templates, όπως More notes templates, tremolos, articulations και More accident tools templates. Οι μαθητές της αρμονίας και της αντίστιξης, χρησιμοποιούν μόνο το Common notes templates και πολύ σπάνια, το More notes templates.

Αξίες:

Ολόκληρο = πλήκτρο 6 της αριθμομηχανής.

Μισό = πλήκτρο 5.

Τέταρτο = πλήκτρο 4.

Όγδοο = πλήκτρο 3.

Δέκατο έκτο = πλήκτρο 2.

Τριακοστό δεύτερο = πλήκτρο 1. Για να τοποθετηθεί ένα εξηκοστό τέταρτο, θα πρέπει ο χρήστης να πατήσει μια φορά το πλήκτρο Σιν της αριθμομηχανής και έπειτα το πλήκτρο 4. Στη συνέχεια τοποθετείται η νότα.

Εάν χρειάζεται να επιστρέψει ο χρήστης ξανά στο Common notes templates, πατάει το πλήκτρο Σιν, μέχρι να του πει το Jaws, Common notes templates.

Π.χ. Αν πρέπει να γραφθεί ένα Ντο ολόκληρο, πληκτρολογούμε τον αριθμό 6 της αριθμομηχανής και στη συνέχεια το γράμμα C, που αντιστοιχεί στη νότα Ντο.

2. Παύσεις:

Με το πλήκτρο μηδέν της αριθμομηχανής ενεργοποιούνται οι παύσεις. Για να καθοριστεί η διάρκεια τους επιλέγουμε την αξία από τα παραπάνω νούμερα των αξιών. Π.χ. Αν θέλουμε παύση ολόκληρου, πατάμε το πλήκτρο 6 και στη συνέχεια το πλήκτρο μηδέν.

Αν πρέπει να επιλεγεί παύση μισού επιλέγουμε το πλήκτρο 5 και μετά το μηδέν κ.λπ.

Μετά από κάθε παύση που εισάγουμε, πατάμε το πλήκτρο Space και συνεχίζουμε να γράφουμε κανονικά νότες.

3. Σύζευξη διάρκειας:

Η σύζευξη διάρκειας ενεργοποιείται όταν πατάμε το πλήκτρο enter της αριθμομηχανής.

Π.χ. Αν θέλουμε να γράψουμε τη νότα Ντο, που αντιστοιχεί στο γράμμα C, με αξία μισού και θέλουμε να την ενώσουμε με ένα ντο τέταρτου, τότε πατάμε το πλήκτρο 5 που αντιστοιχεί στην αξία του μισού, μετά το γράμμα c και τέλος το enter της αριθμομηχανής για να τοποθετηθεί η σύζευξη διάρκειας. Στη συνέχεια πατάμε το πλήκτρο 4 που αντιστοιχεί στην αξία του τέταρτου και ξανά το γράμμα C.

4. Παρεστιγμένα:

Για να γράψουμε μια νότα παρεστιγμένη, χρησιμοποιούμε το πλήκτρο της υποδιαστολής που βρίσκεται δεξιά από το μηδέν της αριθμομηχανής.

Π.χ. Αν θέλουμε να γράψουμε ένα Ντο τέταρτο παρεστιγμένο και στη συνέχεια ένα Ρε όγδοο, πληκτρολογούμε τον αριθμό 4 από την αριθμομηχανή που αντιστοιχεί στην αξία του τέταρτου, στη συνέχεια το πλήκτρο της υποδιαστολής, έπειτα το γράμμα C που αντιστοιχεί στη νότα Ντο, μετά τον αριθμό 3 που αντιστοιχεί στην αξία του ογδού και τέλος το γράμμα D που αντιστοιχεί στη νότα Ρε. Έτσι έχουμε ένα Ντο τέταρτο παρεστιγμένο και ένα Ρε όγδοο.

5. Διέσεις , υφέσεις και αναιρέσεις:

Για να τοποθετήσουμε μια αλλοίωση στην παρτιτούρα μας, χρησιμοποιούμε τα πλήκτρα 7, 8 και 9 της αριθμομηχανής. Το πλήκτρο 8 αντιστοιχεί στη διέση, το πλήκτρο 9 στην ύφεση και το πλήκτρο 7 στην αναίρεση.

Π.χ. Αν γράψουμε ένα Ντο διέση ολόκληρο, πατάμε το πλήκτρο 6, μετά το πλήκτρο 8 και τέλος το γράμμα C. Τότε θα ακούσουμε από τα ηχεία μας το ντο αλλοιωμένο, ενώ το Jaws μας λέει κάθε φορά το πλήκτρο που πατάμε. Για παράδειγμα, όταν πατάμε διέση, το Jaws μας λέει Sharp, όταν πατάμε ύφεση, τότε μας λέει Flat και την αναίρεση μας τη λέει Natural.

Σημείωση:

Όταν γράφουμε την παρτιτούρα μας και θέλουμε να προχωρήσουμε στο επόμενο μέτρο, δεν χρειάζεται να κάνουμε καμία διαδικασία, διότι το κάνει από μόνο του το πρόγραμμα. Εκείνο που θα πρέπει να προσέξουμε είναι όχι βιαστικές κινήσεις και πάντα να έχουμε στο νου μας την σειρά των λειτουργιών, όπως αναφέρθηκαν παραπάνω.

Άλλες συντομεύσεις και σύμβολα του key pad:

Common notes templates:

Με το πλήκτρο πάνω από το 8 και με το πλήκτρο μείων της αριθμομηχανής, βάζουμε τονισμό.

Με το πλήκτρο 9 της αριθμομηχανής, βάζουμε στακάτο.

Ταμπλό δεύτερο, More notes templates:

Με το πλήκτρο πάνω από το 8, βάζουμε ποίκιλμα (Αποτζιατούρα), ότι αξία έχει η πρώτη νότα, ίδια θα έχει και η δεύτερη.

Με το πλήκτρο πάνω από το 9, βάζουμε ποίκιλμα (Μικρή νότα με λοξή γραμμή, παίζεται πριν το χρόνο).

Με το πλήκτρο μειών, βάζουμε μικρή νότα σε παρένθεση, όπως ακριβώς στις εναρμόνιες μετατροπίες.

Στο 7 της αριθμομηχανής, μας εμφανίζει νότα με 7 γραμμές.

Με το 8 μας βγάζει το διπλό ολόκληρο, (νότα του Brevis). Χρησιμοποιείται κυρίως στην αντίστιξη.

Με το 9 μας εμφανίζει νότα με 4 ολόκληρα, (Longa). Χρησιμοποιείται και αυτό κυρίως στην αντίστιξη.

Με το πλήκτρο 4, έχουμε 128 έκτα, δηλαδή το εξηκοστό τέταρτο που αναφέρουμε και στον πίνακα των αξιών.

Με το 5 και το 6, έχουμε 252 έκτα και 504 έκτα αντίστοιχα, πλήκτρα τα οποία δε χρησιμοποιούνται από τους μαθητές της αρμονίας.

Με το πλήκτρο 1, εμφανίζεται η παρένθεση.

Με τα πλήκτρα 2 και 3, εμφανίζονται το διπλό και το τριπλό παρεστιγμένο αντίστοιχα.

Με το 0, έχουμε παύση ολόκληρου μέτρου.

Με την τελεία, έχουμε τη λοξή γραμμή.

Με το πλήκτρο enter, εμφανίζονται οι νότες σε μικρότερο μέγεθος.

Ταμπλό τρίτο, Tremolos and beens:

Με το πλήκτρο πάνω από το 8, έχουμε ενωτικό του δεκάτου έκτου με το όγδοο.

Με το πλήκτρο αστεράκι, δηλαδή πάνω από το 9, έχουμε μεμονωμένη νότα μικρής αξίας.

Με το 7, έχουμε ένωμα της νότας από δεξιά.

Με το 8, έχουμε ένωμα της νότας δεξιά και αριστερά.

Με το 9, ένωμα δεκάτων έκτων από αριστερά.

Με το 4, έχουμε τρέμολο εξηκοστών τετάρτων, αξίας τετάρτου.

Με το 5, έχουμε τρέμολο 128, αξίας τετάρτου.

Με το 6, έχουμε τρέμολο αξίας τετάρτου, ελεύθερο.

Με το 1, έχουμε τρέμολο τετάρτου με όγδοα.

Με το 2, έχουμε τρέμολο τετάρτου με δέκατα έκτα.

Με το 3, έχουμε τρέμολο τετάρτου με τριακοστά δεύτερα.

Με το Enter, έχουμε τρέμολο δεκάτων έκτων, ενωμένα 2 μισά με 2 γραμμές, διάρκειας ένα ολόκληρο μέτρο.

Στα πλήκτρα μειών, 0 και τελεία, δεν υπάρχει καμία συντόμευση, για αυτό το ταμπλό.

Ταμπλό τέταρτο, Articulations templates:

Στο συγκεκριμένο ταμπλό, υπάρχουν συντομεύσεις σχεδόν σε όλα τα πλήκτρα, ωστόσο δε σχετίζονται με μουσικά φθογγόσημα ή άλλα σημάδια τα οποία βοηθάνε στην παρτιτούρα. Τα σύμβολα τα οποία υπάρχουν χρησιμεύουν απλώς για το στολισμό ενός κομματιού, πράγμα που δε το χρειάζεται ένας μαθητής αρμονίας και αντίστιξης και πολύ περισσότερο, ένα άτομο με πρόβλημα όρασης. Το μόνο που αξίζει να σημειώσουμε από αυτό το ταμπλό, είναι ότι στο πλήκτρο 1 της αριθμομηχανής, εμφανίζεται η κορώνα.

Ταμπλό πέμπτο, More accident tools:

Με το πλήκτρο πάνω από το 8, έχουμε διπλή δίεση.

Με το πλήκτρο πάνω από το 9, δηλαδή με το αστεράκι, έχουμε διπλή ύφεση.

Τα πλήκτρα 7, 8 και 9, είναι ίδια ακριβώς, όπως και στο Common notes templates, δηλαδή αναίρεση, δίεση και ύφεση αντίστοιχα.

Με το 4, έχουμε αναίρεση και δίεση μαζί.

Με το 5, έχουμε ανάποδη δίεση.

Με το 6, έχουμε ανάποδη ύφεση.

Με το 1, έχουμε αναίρεση και ύφεση μαζί.

Με το πλήκτρο 2, έχουμε διπλή δίεση ζωγραφισμένη διαφορετικά, σε αντίθεση με το πλήκτρο πάνω από το 8, όπου έχουμε διπλή δίεση σε σχήμα X.

Με το πλήκτρο 3, έχουμε διπλή δίεση μια κανονική και μια ζωγραφισμένη ανάποδα.

Με το Enter, βάζουμε παρένθεση, όταν θέλουμε να εισάγουμε μια οποιαδήποτε αλλοίωση σε αυτήν.

Τα πλήκτρα μείων, 0 και τελεία, δε βγάζουν καμία συντόμευση στο συγκεκριμένο ταμπλό.

Σημαντικές διευκρινήσεις:

Από όλες τις συντομεύσεις που παραθέσαμε παραπάνω, υπάρχουν και ορισμένες που δε χρησιμοποιούνται καθόλου, επίσης υπάρχουν και μερικές που χρησιμοποιούνται είτε στην αρμονία μόνο, είτε στην αντίστιξη.

Για παράδειγμα, στο ταμπλό more notes templates, τα πλήκτρα πάνω από το 8 και πάνω από το 9, καθώς και το μείων, χρησιμοποιούνται και στην αρμονία, και στην αντίστιξη.

Τα πλήκτρα 7, 8 και 9, χρησιμοποιούνται μόνο στην αντίστιξη, ενώ τα πλήκτρα 5 και 6, δε χρησιμοποιούνται σχεδόν ποτέ.

Τα πλήκτρα 1, 2, 3, 0, τελεία και Enter, χρησιμοποιούνται σχεδόν σπάνια και μόνο στο μάθημα της αντίστιξης.

Οι συντομεύσεις από το ταμπλό Tremolos and beens, χρησιμοποιούνται αρκετά σπάνια και μόνο από εξειδικευμένους μουσικούς. Στην αρμονία και στην Αντίστιξη, δε χρησιμοποιούνται πουθενά. Η μία και μοναδική συντόμευση της

κορώνας, την οποία είδαμε στο ταμπλό Articulations templates, χρησιμοποιείται αρκετά σπάνια και μόνο στο μάθημα της αντίστιξης.

Τέλος διευκρινίζουμε ότι οι συντομεύσεις στο πέμπτο ταμπλό More accident tools templates, δε χρησιμοποιούνται πουθενά, ούτε στην αρμονία, ούτε στην αντίστιξη και κυρίως από τυφλούς χρήστες.

Πλήκτρα πλοήγησης, επεξεργασίας και αναπαραγωγής, μαρκάρισμα και ξεμαρκάρισμα συμβόλων, αποθήκευση και εκτύπωση μιας παρτιτούρας:

Στο σημείο αυτό θα παραθέσουμε όλες τις βασικές συντομεύσεις, οι οποίες αφορούν τα πλήκτρα πλοήγησης, καθώς επίσης το πώς αλλάζουμε φωνή, πώς μετακινούμαστε από πεντάγραμμο σε πεντάγραμμο, πώς μετακινούμαστε από μέτρο σε μέτρο, πώς αλλάζουμε αλλοιώσεις και άλλα μουσικά σύμβολα, πως αναπαράγουμε μια παρτιτούρα, ή και μεμονωμένες συγχορδίες, καθώς επίσης και το πώς αποθηκεύουμε, ή εκτυπώνουμε μια παρτιτούρα.

Παραθέτουμε επίσης και τον τρόπο με τον οποίο μαρκάρουμε, ή ξεμαρκάρουμε ένα-ένα τα μουσικά σύμβολά, ή και ολόκληρα μέτρα, καθώς επίσης σειρά-σειρά, ή και ολόκληρα πεντάγραμμα.

1. Με δεξί και αριστερό βελάκι μεταφερόμαστε πάνω σε κάθε νότα, ενώ ταυτόχρονα την ακούμε από τα ηχεία μας και το Jaws μας αναφέρει την αξία, το όνομα της, και τη θέση της στο μέτρο.
2. Με τα βελάκια πάνω και κάτω, ανεβοκατεβάζουμε το τονικό ύψος μιας νότας, στην οποία βρίσκεται ο κέρσορας μας.
3. Με τα πλήκτρα delete και back space διαγράφουμε τους φθόγγους που δεν θέλουμε.

4. Πατώντας το πλήκτρο `escape` μέχρι να ακούσουμε `exit score`, σημαίνει ότι βγήκαμε από το `score`.

5. Για να ξαναμπούμε στο `score`, πατάμε το `tab` μέχρι να επιλέξει το μέρος του μέτρου που βρισκόμαστε, ή αν θέλουμε να πάμε στην αρχή του κομματιού μας, πατάμε το `tab` μέχρι να βρούμε το πρώτο μας μέτρο. Στη συνέχεια πατάμε το γράμμα `N` και έπειτα το γράμμα `V`, για να επιλέξουμε φωνή. Με δεξί βελάκι, βρίσκουμε την τελευταία νότα της συγκεκριμένης φωνής όπου βρισκόμαστε και συνεχίζουμε το γράψιμο. Όπως εξηγούμε όμως και παρακάτω, δεν χρειάζεται να βγαίνουμε από το `Score`, όταν πρόκειται να αλλάξουμε φωνή, ή πεντάγραμμο.

6. Για να μεταβούμε σε κάποιο τυχαίο μέτρο, χωρίς να βγούμε από το `Score`, πατάμε το `F5` και στο κουτάκι γράφουμε τον αριθμό του μέτρου και πατάμε `okay`.

7. Για να αλλάξουμε τον ρυθμό του κομματιού, την ώρα που γράφουμε στο `score`, π.χ. από 3 τέταρτα να πάμε στα 4 τέταρτα, πατάμε το γράμμα `T`, (`Time signatures`) και μας ανοίγει η λίστα με τα διαθέσιμα μέτρα, επιλέγουμε αυτό που θέλουμε και πατάμε `okay`. Για να αλλάξουμε κλίμακα την ώρα που γράφουμε ένα `score`, πατάμε το γράμμα `K`, (`Key signatures`) μας εμφανίζει τη λίστα με τις κλίμακες, επιλέγουμε αυτήν που θέλουμε και πατάμε `okay`.

8. Για να αλλάξουμε τέμπο, χρησιμοποιούμε το συνδυασμό `Control+Alt+T`, ενώ για να ρυθμίσουμε το μετρονόμο μας, χρησιμοποιούμε το συνδυασμό `Control+Alt+M`.

9. Για να αλλάξουμε φωνή, ακολουθούμε την εξής διαδικασία:

Όταν ξεκινάμε να γράφουμε την παρτιτούρα μας και βρισκόμαστε στην αρχή του πρώτου μέτρου, χρησιμοποιούμε τον συνδυασμό `Alt+3` για τις φωνές Σοπράνο και Τενόρο, ή `alt+4` για άλτο και μπάσο. Αυτό σημαίνει πως όταν βρισκόμαστε στο πάνω πεντάγραμμο το `Alt+3` είναι για τη Σοπράνο και το `Alt+4` για την Άλτο. Ενώ όταν βρισκόμαστε στο κάτω πεντάγραμμο οι παραπάνω συνδυασμοί είναι αντίστοιχα για

τον Τενόρο και τον Μπάσο. Οι μαθητές της αντίστιξης, μπορούν να χρησιμοποιήσουν και τον συνδυασμό Alt+2, διότι χρησιμοποιούν 3 φωνές με διαφορετικό χρώμα.

10. Για την εναλλαγή πενταγράμμων χρησιμοποιούμε 2 τρόπους:

A. Όταν θέλουμε να βγούμε έξω από το Score, έχουμε κρατημένα το control και το Alt και με τα βελάκια πάνω και κάτω μετακινούμαστε αντίστοιχα στα πεντάγραμμο. Αυτό για να γίνει, πατάμε το escape μέχρι να μας πει exit score, στη συνέχεια, με το tab βρίσκουμε το πρώτο μέτρο του κομματιού μας, πατάμε Control+Alt+πάνω ή κάτω βελάκι, μετά το γράμμα N, έπειτα επιλέγουμε τη φωνή που θέλουμε και συνεχίζουμε το γράψιμο.

B. Ο δεύτερος τρόπος που είναι και ο πιο εύκολος, απλώς όταν ανοίγουμε ένα score επιλέγουμε με tab το πρώτο μέτρο, μετά πατάμε Control+F5 και μόλις ολοκληρωθεί η φόρτωση των ρυθμίσεων στη μνήμη του Jaws, είμαστε σε θέση να αλλάζουμε εύκολα πεντάγραμμο, πατώντας 2 φορές το F5 και στη λίστα που μας εμφανίζει επιλέγουμε το πεντάγραμμο που θέλουμε και πατάμε Enter. Αυτό γίνεται χωρίς να βγούμε από το score και χωρίς να μετακινηθούμε από το μέτρο που βρισκόμαστε.

11. Για την αλλαγή φωνής, υπάρχουν 2 συγκεκριμένες διαδικασίες. Η πρώτη αφορά στο ξεκίνημα της παρτιτούρας, όταν δεν υπάρχει τοποθετημένος ούτε ένας μουσικός φθόγγος. Η δεύτερη αφορά, όταν σε κάθε φωνή υπάρχει έστω και μία νότα.

A. Για να αλλάξουμε φωνή στο ίδιο πεντάγραμμο, π.χ. από τη Σοπράνο να πάμε στην Άλτο, πατάμε το πλήκτρο O, για να ξεμαρκαριστεί η σειρά στην οποία γράφαμε, μετά το γράμμα N και στη συνέχεια το Alt+4 και αμέσως μετά επιλέγουμε την αξία και γράφουμε τη νότα που θέλουμε χωρίς να κάνουμε τίποτε άλλο. Το ίδιο γίνεται και στην αντίθετη περίπτωση, δηλαδή από την Άλτο στη Σοπράνο και επίσης η ίδια διαδικασία γίνεται και στο κάτω πεντάγραμμο.

Για να αλλάξουμε φωνή μεταβαίνοντας σε άλλο πεντάγραμμο, πατάμε το γράμμα O, για να ξεμαρκαριστεί η σειρά στην οποία γράφαμε, μετά πατάμε 2 φορές το F5, επιλέγουμε το πεντάγραμμο που θέλουμε και πατάμε Enter. Έπειτα πατάμε το γράμμα N και τέλος το συνδυασμό Alt+3 ή Alt+4, ανάλογα με τη φωνή που θέλουμε. Η παραπάνω διαδικασία, γίνεται μόνο για την πρώτη συγχορδία, στο πρώτο μέτρο του κομματιού μας, διότι δεν μπορεί να λειτουργήσει η συντόμευση με το γράμμα V. Αυτό γίνεται, διότι όταν δεν υπάρχουν νότες σε κάποια φωνή, είτε στο πάνω, είτε στο κάτω πεντάγραμμο, το αντίστοιχο χρώμα της συγκεκριμένης φωνής δεν είναι ενεργό και επειδή το Sibelius speaking δεν βλέπει ενεργό το συγκεκριμένο χρώμα, δεν μπορεί να λειτουργήσει την αλλαγή φωνής με το γράμμα V.

B. Μια πιο γρήγορη και ευκολότερη διαδικασία αλλαγής φωνών, είναι όπως είπαμε και πιο πάνω με το γράμμα V:

Ας υποθέσουμε ότι είμαστε στο πάνω πεντάγραμμο, στη φωνή της σοπράνο και θέλουμε να μεταβούμε στη φωνή της άλτο. Τότε πατάμε το γράμμα V, όπου μας ανοίγει μια λίστα με τις φωνές. Με τα βελάκια, βρίσκουμε τη φωνή 4, όπου αντιστοιχεί στην άλτο και πατάμε Enter.

Αν είμαστε στη φωνή της σοπράνο και θέλουμε να πάμε στο κάτω πεντάγραμμο και στη φωνή της τενόρου, τότε πατάμε 2 φορές το F5 και επιλέγουμε από τη λίστα το κάτω πεντάγραμμο και πατάμε Enter.

Στη συνέχεια, πατάμε μια φορά το αριστερό βελάκι, για να επιλέξουμε το μέτρο όπου γράφαμε και ξαναπατάμε το γράμμα V, για να μας ανοίξει τη λίστα με τις φωνές. Επιλέγουμε με τα βελάκια τη φωνή 3, όπου αντιστοιχεί στην τενόρο και πατάμε Enter.

Σημείωση:

Κάθε φορά που επιλέγουμε φωνή με το γράμμα V, Μόλις πατάμε Enter εκεί που θέλουμε, αμέσως ψάχνουμε με δεξί βελάκι να βρούμε την τελευταία νότα της συγκεκριμένης φωνής. Αν η τελευταία νότα δεν βρίσκεται στο τέλος του μέτρου, τότε μας εμφανίζεται αμέσως μετά ένα κενό όπου εκεί επιλέγουμε την αξία και γράφουμε κανονικά τη νότα που θέλουμε. Αν ωστόσο η τελευταία νότα βρίσκεται στο τέλος του μέτρου, τότε όσο προχωράμε με δεξί βελάκι θα μας επαναλαμβάνει την τελευταία νότα. Εκεί απλώς, πατάμε το πλήκτρο Space, επιλέγουμε την αξία που θέλουμε και γράφουμε τη νότα κανονικά.

12. Για να ακούσουμε τη νότα που είμαστε 2 και 3 φορές, χωρίς να μετακινήσουμε τα βελάκια, πατάμε Control+R. Για να ακούσουμε την συγχορδία που έχουμε γράψει, πατάμε μια φορά το πλήκτρο F2 και τότε ακούμε την συγχορδία στην οποία βρίσκεται ο κέρσορας. Ενώ αν θέλουμε να ακούσουμε συγχορδίες που εμπεριέχονται σε 2 μέτρα πατάμε 2 φορές το F2. Τότε θα ακούσουμε την συγχορδία που βρίσκεται ο κέρσορας μας και τις επόμενες συγχορδίες που ακολουθούν στα επόμενα 2 μέτρα.

13. Πλήκτρα αναπαραγωγής:

Για να παίζουμε την παρτιτούρα που γράψαμε πατάμε το γράμμα P, για να σταματήσουμε την αναπαραγωγή και να συνεχίσουμε από το ίδιο σημείο πατάμε ξανά το P, ενώ για να σταματήσουμε εντελώς την αναπαραγωγή πατάμε το γράμμα O.

15. Μαρκάρισμα, αντιγραφή, αποκοπή και επικόλληση:

Ας υποθέσουμε ότι είμαστε στη φωνή της Σοπράνο, στο πρώτο μέτρο και θέλουμε να μαρκάρουμε 5 μέτρα. Έχουμε κρατημένο το Sift και με δεξί βελάκι μαρκάρουμε μια-μια τις νότες στις οποίες κινούμαστε, ενώ με Control+Sift και δεξί βελάκι μαρκάρουμε ένα-ένα τα μέτρα προς τα δεξιά. Αν επιλέξουμε παραπάνω στοιχεία από

αυτά που θέλουμε, τότε την ώρα που μαρκάρουμε πατάμε το Sift ή Control+sift και το αριστερό βελάκι και ξεμαρκάρεται η νότα ή το μέτρο αντίστοιχα.

Παρόμοια διαδικασία γίνεται και στο Microsoft Word, άλλα με άλλα πλήκτρα. Έχοντας κρατημένο το Sift και με πάνω ή κάτω βελάκι, μαρκάρουμε μια-μια σειρά, ενώ με Control+Sift και με βελάκια πάνω και κάτω, μαρκάρουμε ένα-ένα τα πεντάγραμμα που διαθέτει η παρτιτούρα μας.

Μόλις επιλέξουμε τα στοιχεία που θέλουμε, πατάμε το συνδυασμό Control+C και αφού πάμε στο σημείο που θα κάνουμε επικόλληση, πατάμε Control+V.

16. Αποθήκευση και εκτύπωση μιας παρτιτούρας:

Για να αποθηκεύσουμε μια παρτιτούρα πατάμε Control+S όπως και στο Word, γράφουμε το όνομα που θέλουμε και πατάμε enter. Η παρτιτούρα αποθηκεύεται στον φάκελο Scores που βρίσκεται στα έγγραφα μου στον σκληρό μας δίσκο.

Για να εκτυπώσουμε την παρτιτούρα μας πατάμε control+P όπως και σε άλλες εφαρμογές, π.χ. Microsoft Word.

Πως διορθώνουμε λάθη:

Τώρα που γνωρίζουμε τον τρόπο επεξεργασίας μιας παρτιτούρας, τα πλήκτρα πλοήγησης, καθώς και τα πλήκτρα γραφής, μπορούμε να μιλήσουμε για τον τρόπο που μπορούμε να εντοπίσουμε και να διορθώσουμε τυχόν λάθη μας.

Π.χ. Αν θέλαμε να τοποθετήσουμε αξία ολόκληρου και κατά λάθος πατήσαμε μια άλλη αξία, αμέσως πατάμε το πλήκτρο της σωστής αξίας χωρίς άλλη διαδικασία.

Αν θέλαμε να γράψουμε Ντο ολόκληρο, άλλα πατήσαμε Ντο μισό, τότε πάμε με δεξί και αριστερό βελάκι επάνω στο Ντο που θέλουμε, πατάμε το back space για να σβήσει η νότα ή το Delete, στη συνέχεια πατάμε τη σωστή αξία και μετά τη νότα που θέλουμε. Μπορούμε επίσης, αφού βρισκόμαστε επάνω στη νότα, να πατήσουμε

κατευθείαν την σωστή αξία. Η νότα θα διορθωθεί αυτόματα. Αν αντί για Ντο γράψουμε Ρε, τότε με δεξί και αριστερό βελάκι βρίσκουμε τη νότα που θέλουμε και με τα βελάκια πάνω-κάτω ανεβοκατεβάζουμε τη νότα, μέχρι να τη φέρουμε στο σωστό τόνο. Στη συνέχεια πατάμε το space για να μας πάει στο επόμενο βήμα και να συνεχίσουμε. Σημειώνεται εδώ ότι το Jaws μας αναγγέλλει κάθε φορά που πλοηγούμαστε με τα βελάκια, σε ποιο μέτρο είμαστε, αλλά και σε ποιο σημείο του μέτρου βρισκόμαστε.

Π.χ. Αν το μέτρο μας είναι 4 τέταρτα και αποτελείται από ένα Ντο μισό, ένα Ρε τέταρτο και 2 όγδοα Μι και Φα και πλοηγηθούμε στο συγκεκριμένο μέτρο, κάθε φορά που θα μετακινούμαστε με τα βελάκια δεξιά και αριστερά πάνω σε κάθε νότα, το Jaws θα μας λέει τη νότα, την αξία της, σε ποια θέση βρίσκεται στο πεντάγραμμο, σε ποιο χρόνο του μέτρου και τη θέση της. Ταυτόχρονα θα την ακούμε ηχητικά από τα ηχεία μας. Αν θέλουμε να γράψουμε μια νότα με δίσση και κατά λάθος πατήσουμε ύφεση, ή αναίρεση, τότε επιτόπου πατάμε τη σωστή αλλοίωση, χωρίς άλλη διαδικασία και έπειτα γράφουμε τη νότα. Αν κινούμαστε με τα βελάκια δεξιά και αριστερά και πέσουμε σε αλλοιωμένη νότα και θέλουμε να αλλάξουμε την αλλοίωση της, τότε επιτόπου πατάμε την αλλοίωση που θέλουμε να προσθέσουμε και μετά το πλήκτρο Space, για να πάμε στο επόμενο άδειο κουτάκι για να συνεχίσουμε την παρτιτούρα μας. Έτσι λοιπόν μπορούμε να καταλάβουμε αν η παρτιτούρα μας είναι σωστή ή περιέχει λάθη και είμαστε σε θέση να τα εντοπίσουμε και να τα διορθώσουμε.

Διαδικασία γραφής παρτιτούρας:

Για να ξεκινήσουμε να γράψουμε την παρτιτούρα μας ακολουθούμε την εξής

διαδικασία:

1. Ανοίγουμε ένα score και ενεργοποιούμε την αριθμομηχανή, πατώντας το πλήκτρο Nun lock. Στη συνέχεια, πατάμε το πλήκτρο Siv, για να μας πει το Jaws, Common notes template.

2. Έπειτα, με το αριστερό βελάκι, ή πατώντας μια φορά το πλήκτρο Tab, βρίσκουμε το πρώτο μέτρο και συγκεκριμένα το πρώτο χρόνο του μέτρου. Αυτό θα το καταλάβουμε, μόλις το Jaws μας πει, Bar rest, count1 of bar1. Σημειώνουμε εδώ, ότι εάν δεν ενεργοποιήσουμε την αριθμομηχανή και αν δεν επιλέξουμε ταμπλό, το Sibelius δεν θα μας επιτρέψει να πλοηγηθούμε με το Tab, ώστε να βρούμε το πρώτο μέτρο και μόλις κάνουμε μια τέτοια κίνηση, θα μας πει ότι πρώτα χρειάζεται να ενεργοποιήσουμε την αριθμομηχανή και να επιλέξουμε ταμπλό.

3. Ενώ βρισκόμαστε στην αρχή του Score, στο πρώτο μέτρο, πατάμε το συνδυασμό Control+f5, για να αποθηκευτούν στη μνήμη του Jaws τα δεδομένα της παρτιτούρας. Τότε μας λέει σε ποιο πεντάγραμμο βρισκόμαστε και ότι για να αλλάξουμε πεντάγραμμο, θα πρέπει να πατήσουμε 2 φορές γρήγορα το πλήκτρο F5, ώστε να επιλέξουμε πεντάγραμμο. Σημειώνουμε εδώ ότι εάν δεν μαρκάρουμε πρώτα το μέτρο που θέλουμε, δεν μας επιτρέπεται να πατήσουμε το συνδυασμό F5 και όταν το κάνουμε σε λάθος στιγμή, θα μας πει ότι θα πρέπει να πατήσουμε πρώτα το Tab, ή το Sift+tab, ώστε να μαρκάρουμε μέτρο. Σημειώνουμε επίσης, ότι εάν δεν αποθηκεύσουμε στη μνήμη του Jaws τα δεδομένα της παρτιτούρας, δεν θα μας επιτρέπεται να αλλάξουμε πεντάγραμμο, ή να μετακινηθούμε σε άλλο μέτρο, χρησιμοποιώντας το F5 και όταν θα επιχειρήσουμε να πατήσουμε το F5, θα μας πει ότι πρέπει πρώτα να πατήσουμε το συνδυασμό Control+f5.

4. Πατάμε το πλήκτρο με το γράμμα N, και στη συνέχεια το συνδυασμό Alt+3, ή το συνδυασμό Alt+4, ανάλογα με ποια φωνή θέλουμε να ξεκινήσουμε, δηλαδή

την άλτο, ή τη σοπράνο αντίστοιχα στο πάνω πεντάγραμμο και Τενόρο, ή μπάσο αντίστοιχα, για το κάτω πεντάγραμμο.

Σημειώνουμε εδώ ότι για τους παραπάνω συνδυασμούς, θα χρησιμοποιήσουμε τους αριθμούς που βρίσκονται πάνω από τα γράμματα, δηλαδή κάτω από τη σειρά των πλήκτρων F1, F2, F3, κ.λπ.

Συνήθως ξεκινάμε από το πάνω πεντάγραμμο, γράφοντας τη φωνή της Σοπράνο, ή άλτο.

5. Επιλέγουμε την αξία που θέλουμε, χρησιμοποιώντας τα πλήκτρα της αριθμομηχανής, όπως περιγράψαμε παραπάνω.

6. Γράφουμε τη νότα που θέλουμε, ενώ ο κέρσορας μας προχωράει αυτόματα στο επόμενο κουτάκι. Στην περίπτωση που θέλουμε να αλλάξουμε αξία, απλώς επιλέγουμε ξανά από την αριθμομηχανή την αξία που θέλουμε.

Γραφή συγχορδιών, αρχή παρτιτούρας:

Ας υποθέσουμε ότι έχουμε ένα θέμα αρμονίας, με δοσμένη τη φωνή του μπάσου.

Αφού ανοίξουμε την παρτιτούρα και κάνουμε όλα αυτά που περιγράψαμε παραπάνω, τότε κάνουμε τα εξής:

1. Μόλις γράψουμε την πρώτη νότα, για παράδειγμα στη φωνή της Σοπράνο, με το βελάκι αριστερά πηγαίνουμε επάνω της.

2. Πατάμε το γράμμα O, στη συνέχεια το γράμμα v, και αμέσως μετά, το συνδυασμό Alt+4, για να πάμε στη φωνή της Άλτο.

3. Επιλέγουμε την αξία που θέλουμε και γράφουμε τη νότα μας.

4. Πατάμε πάλι μια φορά το Γράμμα O, μετά πάλι πάμε με βελάκι αριστερά και στη συνέχεια, πατάμε 2 φορές το πλήκτρο F5 και στη λίστα που μας εμφανίζεται επιλέγουμε ρίανο B, το οποίο αντιστοιχεί στο κάτω πεντάγραμμο. Εκεί πατάμε Enter.

5. Πατάμε το γράμμα N, και έπειτα το συνδυασμό Alt+3, για να μεταβούμε στη φωνή του Τενόρου.

6. Επιλέγουμε την αξία που θέλουμε και έπειτα γράφουμε τη νότα μας.

Η πρώτη τετράφωνη συγχορδία μας έχει είδη ολοκληρωθεί, διότι όπως είπαμε και πριν η φωνή του μπάσου είναι δοσμένη και απλώς εμείς συμπληρώνουμε τις άλλες 3 φωνές. Τώρα πλέον, η διαδικασία γραφής συγχορδιών, γίνεται πιο εύκολη, διότι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ως συντόμευση και το πλήκτρο V, μιας και είναι ενεργοποιημένα όλα τα χρώματα των τεσσάρων φωνών, αφού η κάθε μία έχει και από μια νότα, άρα φαίνεται στην οθόνη ενεργοποιημένο το σημείο της κάθε φωνής.

Γραφή υπόλοιπων συγχορδιών, συνέχεια της παρτιτούρας:

Αφού βρισκόμαστε στη φωνή του τενόρου, άρα θα συνεχίσουμε στην ίδια φωνή, απλώς θα κινηθούμε τώρα προς τα πάνω.

1. Επιλέγουμε την αξία που θέλουμε και γράφουμε τη νότα μας, για τη φωνή του τενόρου.
2. Πατάμε 2 φορές το πλήκτρο F5 και στη λίστα που μας εμφανίζεται, επιλέγουμε Piano A, το οποίο αντιστοιχεί στο πάνω πεντάγραμμο.
3. Τώρα πλέον, πατάμε το πλήκτρο με το γράμμα V και στη λίστα που εμφανίζεται, βρίσκουμε με τα βελάκια τον αριθμό 4, το οποίο αντιστοιχεί στη φωνή της Άλτο και πατάμε Enter. Αυτόματα μετακινηθήκαμε στη φωνή της άλτο και στο σημείο που πρέπει να γράψουμε.
4. Επιλέγουμε την αξία μας και γράφουμε τη νότα που θέλουμε.
5. Ξαναπατάμε το γράμμα V, για να επιλέξουμε τον αριθμό 3, ο οποίος αντιστοιχεί στη φωνή της Σοπράνο και πατάμε Enter.
6. Επιλέγουμε την αξία που θέλουμε και γράφουμε τη νότα μας.

Συγχορδίες με αλλοιώσεις:

Για να γράψουμε συγχορδίες με αλλοιώσεις, απλώς κάνουμε την παραπάνω διαδικασία, απλώς όταν επιλέγουμε την αξία που θέλουμε, επιλέγουμε έπειτα και την αλλοίωση που πρέπει να προσθέσουμε. Π.Χ. με το πλήκτρο 8 της αριθμομηχανής, επιλέγουμε δίεση, με το 9 την ύφεση και με το 7 την αναίρεση. Στη συνέχεια γράφουμε τη νότα που θέλουμε. Το ίδιο κάνουμε και όταν θέλουμε να προσθέσουμε και άλλα σύμβολα, όπως παρεστιγμένο, ή σύζευξη διαρκείας.

Ανάγνωση παρτιτούρας:

Για την ανάγνωση παρτιτούρας, ακολουθούμε την εξής διαδικασία.

1. Ανοίγουμε το score που θέλουμε, ενεργοποιούμε την αριθμομηχανή πατώντας το nun lock, και έπειτα το πλήκτρο Συν, για να επιλέξουμε Common notes template.
2. Πατάμε μια φορά το πλήκτρο Tab, για να επιλέξουμε μέτρο και στη συνέχεια το συνδυασμό Control+F5, ώστε να φορτωθούν στη μνήμη του Jaws τα δεδομένα της παρτιτούρας μας και να μας δοθεί η δυνατότητα των πρόσθετων συντομεύσεων του Sibelius speaking.
3. Συνήθως, όταν ανοίγουμε ένα score, μας πηγαίνει πάντα στο πάνω πεντάγραμμο. Εάν το δοσμένο θέμα είναι γραμμένο στη φωνή της Σοπράνο, τότε πατάμε το πλήκτρο O, στη συνέχεια το πλήκτρο N και τέλος το συνδυασμό Alt+3, για να επιλέξουμε τη φωνή της Σοπράνο.
4. Στην περίπτωση που το θέμα είναι δοσμένο στη φωνή του Μπάσου, άρα στο κάτω πεντάγραμμο, τότε πατάμε 2 φορές το πλήκτρο F5 και στη λίστα που εμφανίζεται, επιλέγουμε το κάτω πεντάγραμμο και πατάμε Enter.

5. Συνήθως μας μεταφέρει στη φωνή του μπάσου, διότι αυτή είναι η μόνη ενεργή. Στην περίπτωση όμως που μας μεταφέρει αλλού, τότε κάνουμε την ίδια διαδικασία όπως και στο πάνω πεντάγραμμο, δηλαδή με το πλήκτρο O κ.λπ.
6. Αφού λοιπόν όλα είναι εντάξει, ξεκινάμε την ανάγνωση της παρτιτούρας μας, πατώντας το πλήκτρο Tab, με το οποίο μετακινούμαστε από νότα σε νότα. Μπορούμε επίσης να διαβάσουμε την παρτιτούρα μας, πατώντας τα βελάκια δεξιά και αριστερά. Ωστόσο υπάρχει πρόβλημα, όταν η παρτιτούρα μας διαθέτει αριθμούς και γράμματα κάτω από ορισμένους φθόγγους, πράγμα που συμβαίνει σε θέματα του τρίτου έτους, δηλαδή στις αλλοιωμένες συγχορδίες. Άρα λοιπόν, πατώντας το πλήκτρο Tab, μας διαβάζει την κάθε νότα, την αξία της και ταυτόχρονα ακούμε το τονικό ύψος από τα ηχεία μας.
7. Στην περίπτωση που εμφανιστεί ένα κενό κουτάκι και το Jaws μας πει, *Technic at count*, ή αλλιώς, *Lyric at count*, τότε πατάμε το πλήκτρο F1, για να μας διαβάσει το περιεχόμενο του κειμένου, που υπάρχει στο κουτάκι. Εάν θέλουμε να το επεξεργαστούμε, πατάμε το πλήκτρο Enter και με τα βελάκια, διαβάζουμε το περιεχόμενο.

Με τον ίδιο τρόπο συνεχίζουμε να διαβάζουμε και την υπόλοιπη παρτιτούρα.

Λύση παρτιτούρας:

Με τη μέθοδο ανάγνωσης παρτιτούρας που περιγράψαμε παραπάνω, μπορούμε να μεταφέρουμε τα δεδομένα μας στη γραφή Braille, χρησιμοποιώντας την ειδική γραφομηχανή.

Στη συνέχεια, λύνουμε την παρτιτούρα μας με το γνωστό κλασικό τρόπο, δηλαδή καταγράφοντας τη στη γραφομηχανή μας.

Έπειτα τη μεταφέρουμε στο Sibelius, με τον τρόπο που περιγράψαμε παραπάνω, στην παράγραφο Γραφή παρτιτούρας.

Αυτό πρέπει να γίνει διότι το ίδιο το Sibelius, δε μας δίνει τη δυνατότητα να πλοηγηθούμε κάθετα. Δηλαδή, δεν έχουμε τη δυνατότητα ενώ βρισκόμαστε στη φωνή της Σοπράνο, ή του μπάσου, να πλοηγηθούμε στην αμέσως κάτω νότα της Άλτο, ή στην αμέσως επάνω νότα, του τενόρου. Έτσι δε μπορούμε να θυμόμαστε κάθε φορά τη γράψαμε στις 4 φωνές της προηγούμενης συγχορδίας, ώστε να γράψουμε την επόμενη με βάση την προηγούμενη συγχορδία, όπως απαιτούν τα μαθήματα της Αρμονίας και της Αντίστιξης. Επιπλέον το Sibelius, δε μας δίνει τη δυνατότητα να ακούσουμε ξεχωριστά την κάθε νότα και κυρίως, δε μπορούμε να ακούμε τις νότες του δοσμένου θέματος, ώστε να μπορούμε ανάλογα να δουλέψουμε.

Άρα λοιπόν συμπεραίνουμε και τονίζουμε για άλλη μια φορά, ότι η γραφή Braille δε μπορεί να παραμεληθεί και να αφηθεί εντελώς, επειδή έχουμε στα χέρια μας το Sibelius speaking.

Λοιπές συντομεύσεις:

Στο κεφάλαιο αυτό εξηγούμε ορισμένες συντομεύσεις του Sibelius speaking, αρκετά σημαντικές για την άνετη και αποτελεσματική γραφή της παρτιτούρας μας.

1. Control+Alt+M, μας ανοίγει τη φόρμα εισαγωγής κειμένου στο μετρονόμο, στην οποία μπορούμε να εισάγουμε το τέμπο, δηλαδή το πόσο αργό ή γρήγορο θα είναι το κομμάτι μας.

Στην περίπτωση που θέλουμε να επιλέξουμε ένα στοιχείο από μια λίστα, μόλις πατήσουμε τον παραπάνω συνδυασμό, πατάμε Control και 2 φορές το γράμμα J,

ώστε να αλλάξει πλοήγηση το Jaws. Έπειτα, πατάμε το συνδυασμό Control+M, όπου και εμφανίζεται η λίστα, από την οποία επιλέγουμε το στοιχείο που θέλουμε, π.χ. Moderato, allegro, allegretto κ.λπ. Αφού επιλέξουμε αυτό που θέλουμε, πατάμε Enter. Στη συνέχεια, πατάμε Escape και μετά το πλήκτρο Tab, για να επιστρέψουμε στην παρτιτούρα μας.

2. Πατώντας το συνδυασμό Control+Alt+T, έχουμε τη δυνατότητα να εισάγουμε τέμπο, αλλά επιπλέον μας δίνεται η δυνατότητα να εισάγουμε και το πόσο σιγανά ή γρήγορα θα παιχτεί ένα κομμάτι, π.χ. εάν θέλουμε να παιχτεί σε τέμπο 60, 80, 120, κ.λπ.
3. Με το συνδυασμό Control+Alt+G, κάνουμε ακριβώς το ίδιο με τη συντόμευση του F5, δηλαδή γράφουμε τον αριθμό του μέτρου που θέλουμε και μετακινούμαστε σε αυτό.
4. Πατώντας το πλήκτρο F7, ενεργοποιούμε και απενεργοποιούμε το μετρονόμο, κατά τη διάρκεια αναπαραγωγής της παρτιτούρας μας, δηλαδή την ώρα που παίζει το κομμάτι μας, μπορούμε να επιλέξουμε, εάν θέλουμε να ακούγεται ή να μην ακούγεται ο μετρονόμος μας.
5. Πατώντας το συνδυασμό Control+Sift και αριστερό βελάκι, μας πηγαίνει στην αρχή του μέτρου στο οποίο βρισκόμαστε.
6. Πατώντας το συνδυασμό Control+Sift και αριστερό μας πάει στο τέλος του μέτρου στο οποίο βρισκόμαστε.
7. Με Control και δεξί ή αριστερό βελάκι, μας διαβάζει την πρώτη νότα, στην αρχή κάθε μέτρου.
8. Με το συνδυασμό Control+Z, κάνουμε Undo. Δηλαδή εάν γράψουμε κάτι λάθος, πατώντας το συνδυασμό αυτό σβήνουμε αυτό που κάναμε, ή επιπλέον μπορούμε να σβήσουμε πολλές κινήσεις μαζί. Ας υποθέσουμε ότι επιλέξαμε 4

τέταρτα, μετά τοποθετήσαμε μια αλλοίωση και τέλος βάλουμε τη νότα Ντο και όλο αυτό είναι λάθος. Πατώντας Control+Z, σβήνουμε όλο το παραπάνω.

9. Πατώντας το συνδυασμό Control+Sift+Z, μας ανοίγει το ιστορικό του Undo, δηλαδή μια λίστα από την οποία μπορούμε να επιλέξουμε πόσες κινήσεις θα πάμε πίσω.
- 10.2 συντομεύσεις που θα πρέπει να αναφέρουμε και αφορούν τον τύπο ακρόασης της παρτιτούρας που θέλουμε να επιλέξουμε, είναι Control+Sift+F και η δεύτερη είναι πατώντας το πλήκτρο F4. Οι 2 αυτές συντομεύσεις κάνουν την ίδια δουλειά, ωστόσο αφορούν τους χρήστες που έχουν εγκατεστημένα στο PC τους Midi κάρτα ήχου και Midi keyboard.
11. Για να μετονομάσουμε το πεντάγραμμο στο οποίο βρισκόμαστε, πατάμε το συνδυασμό Control+Sift+F5. Αυτό συμβαίνει μόνο όταν έχουμε 2, 3, ή και περισσότερα συστήματα στην παρτιτούρα μας. Στην περίπτωση ενός θέματος αρμονίας ή αντίστιξης, έχουμε μόνο 2 πεντάγραμμα, του Σολ και του Φα, δηλαδή ένα σύστημα μόνο. Εάν θέλουμε να μετονομάσουμε το ένα και μοναδικό σύστημα που έχουμε, πατάμε το συνδυασμό Control+Sift+F5 2 φορές και στο κουτάκι που εμφανίζεται, γράφουμε το όνομα που θέλουμε και πατάμε Enter.
12. Με το συνδυασμό Sift+F9, μαρκάρουμε τα μέτρα που θέλουμε. Μόλις πατήσουμε το συνδυασμό αυτό, μας ανοίγει μια φόρμα, στην οποία γράφουμε τον αριθμό των μέτρων που θέλουμε να μαρκάρουμε, από το σημείο που βρίσκεται ο κέρσορας μας και μετά. Εάν γράψουμε τον αριθμό 4, θα μας μαρκάρι 4 μέτρα, από το σημείο που βρίσκεται ο κέρσορας μας και μετά. Γράφουμε λοιπόν τον αριθμό που θέλουμε και πατάμε Enter. α δεξιά και αριστερά. Εάν θέλουμε να

μαρκάρουμε όλα τα μέτρα της παρτιτούρας, απλώς όταν μας ανοίγει η φόρμα, γράφουμε τη λέξη All και πατάμε Enter.

13 Εισαγωγή Expressions, δηλαδή Φόρτε, Μέντζο φόρτε, Πιάνο, πιανίσιμο, κ.λπ. Για να εισάγουμε expressions, πατάμε το συνδυασμό Control+E και στη φόρμα που εμφανίζεται, γράφουμε το σύμβολο που θέλουμε, δηλαδή MF για Μέντζο φόρτε, P για πιάνο, MP για Μέντζο πιάνο, κ.λπ. Στην περίπτωση που δε θυμόμαστε τα σύμβολα, ή επειδή θέλουμε να είμαστε σίγουροι για αυτό που εισάγουμε, τότε έχουμε τους 2 παρακάτω τρόπους:

Πατάμε το συνδυασμό Control+J 2 φορές και μετά το συνδυασμό Control+M, ώστε να μας ανοίξει η λίστα με τα σύμβολα.

Επίσης, την ώρα που πατάμε Control+E και μας ανοίγει η φόρμα για να γράψουμε, πατάμε το συνδυασμό Sift

+F10, όπου επίσης ανοίγει η ίδια λίστα. Επιλέγουμε το σύμβολο που θέλουμε και πατάμε Enter.

Έπειτα πατάμε Escape και το πλήκτρο Tab, ώστε να επιστρέψουμε στην παρτιτούρα μας.

14. Εισαγωγή Technic text, δηλαδή Solo, tutti, κ.λπ., πατάμε το συνδυασμό Control+T, όπου και μας ανοίγει η σχετική φόρμα για να γράψουμε. Εάν δε θυμόμαστε το σύμβολο, πατάμε το συνδυασμό Control και 2 φορές το πλήκτρο J και στη συνέχεια το συνδυασμό Control+M, για να μας ανοίξει η λίστα και να επιλέξουμε αυτό που θέλουμε. Αφού κάνουμε την επιλογή μας, πατάμε Enter.

Πατάμε Escape και το πλήκτρο Tab, για να επιστρέψουμε στην παρτιτούρα μας.

15. Με το συνδυασμό Sift+P, ανοίγουμε τη λίστα με τη διαμόρφωση της αναπαραγωγής της παρτιτούρας μας. Εκεί για παράδειγμα, έχουμε να επιλέξουμε Rocco, espressivo, κ.λπ. Αφού επιλέξουμε αυτό που θέλουμε, πατάμε Enter.

16. Για την εισαγωγή συμβόλων όπως Da capo, κορώνα, κ.λπ., πατάμε το συνδυασμό Alt+C, όπου και ανοίγουμε το Create menu. Με τα βελάκια, βρίσκουμε Text και ανοίγουμε το υπομενού με δεξί βελάκι.

Με 2 βελάκια προς τα πάνω, βρίσκουμε Repeat και πατάμε Enter.

17. Για να εισάγουμε Bar lines, δηλαδή γραμμές κάθετες ανάμεσα στα μέτρα, ανοίγουμε το μενού Create, με την ίδια διαδικασία όπως και παραπάνω.

Βρίσκουμε την επιλογή Bar line και με δεξί βελάκι ανοίγουμε το υπομενού.

Με τα βελάκια, βρίσκουμε Start bar line και End bar line και ανάλογα με αυτό που θέλουμε, πατάμε Enter στην αντίστοιχη επιλογή.

18. Για να εισάγουμε γράμματα στην αρχή κάθε μέτρου, πατάμε το πλήκτρο F10 και στη λίστα που εμφανίζεται, επιλέγουμε αυτό που θέλουμε και πατάμε Enter.

Η συγκεκριμένη διαδικασία, αφορά κυρίως τους μαθητές της Αντίστιξης.

19. Για να εισάγουμε βαθμίδες κάτω από μια νότα, ή διάφορους αριθμούς και σύμβολα τα οποία χρησιμεύουν για παρτιτούρες, οι οποίες περιέχουν δευτερεύουσες βαθμίδες, πατάμε το συνδυασμό Control+L, όπου και μας ανοίγει η σχετική φόρμα του Lyrics text και εκεί γράφουμε αυτό που θέλουμε. Εάν πατήσουμε το Space, μας μετακινεί αυτόματα στην επόμενη νότα, κ.ο.κ.

Την ίδια διαδικασία χρησιμοποιούμε, εάν θέλουμε να εισάγουμε συλλαβές σε κάθε νότα. Εάν μάλιστα θέλουμε να εισάγουμε μια συλλαβή σε 3 νότες, π.χ. τη συλλαβή Λα, πατάμε Control+L, γράφουμε τη συλλαβή Λα, πατάμε Space και μετά 2 παύλες. Η συλλαβή μας προστέθηκε σε 3 νότες.

Στην περίπτωση που δε θυμόμαστε τα σύμβολα που θέλουμε να βάλουμε, την ώρα που πατάμε Control+L, πατάμε Control+ 2 φορές το πλήκτρο J και τέλος το συνδυασμό Control+M. Στη λίστα που εμφανίζεται, επιλέγουμε αυτό που θέλουμε και πατάμε Enter.

Αφού τελειώσουμε την εισαγωγή όλων των πληροφοριών, πατάμε Escape και έπειτα το πλήκτρο Tab, ώστε να επιστρέψουμε στην παρτιτούρα.

20. Για την τοποθέτηση βαθμίδων, δηλαδή αριθμούς κάτω από νότες οι οποίοι να δηλώνουν τη θέση τους στην κλίμακα, πατάμε το συνδυασμό Control+K. Στη σχετική φόρμα που εμφανίζεται, γράφουμε τα σύμβολα που θέλουμε, ενώ εάν θέλουμε να επιλέξουμε μέσα από λίστα, πατάμε το συνδυασμό Control+ 2 φορές το πλήκτρο J και μετά το συνδυασμό Control+M, ώστε να μας εμφανιστεί η λίστα με τα σύμβολα. Επιλέγουμε αυτό που θέλουμε και πατάμε Enter. Μετά από κάθε σύμβολο, εάν αφήσουμε διάστημα, μας πηγαίνει στην επόμενη νότα. Αφού ολοκληρώσουμε το κείμενο μας, πατάμε Escape και μετά το πλήκτρο Tab, για να ξαναεπιστρέψουμε στην παρτιτούρα μας.

Ανάγνωση μηνυμάτων του Sibelius με το Jaws:

Για να διαβάσουμε ένα οποιοδήποτε μήνυμα στο Sibelius με τον αναγνώστη οθόνης Jaws, ακολουθούμε την εξής διαδικασία:

1. Πατάμε το συνδυασμό Control+ 2 φορές το πλήκτρο J.
2. Πηγαίνουμε στην αρχή του μηνύματος, χρησιμοποιώντας το Page up.
3. Για να διαβάσουμε τη λέξη στην οποία βρίσκεται ο κέρσορας μας, πατάμε το πλήκτρο F1.
4. Για να διαβάσουμε όλη τη γραμμή, πατάμε 2 φορές το πλήκτρο F1.
5. Για να διαβάσουμε από το σημείο που βρίσκεται ο κέρσορας μας, μέχρι και το τέλος του μηνύματος, πατάμε 3 φορές το πλήκτρο F1.
6. Επίσης, μπορούμε να διαβάσουμε τα μηνύματα του Jaws, χρησιμοποιώντας τα βελάκια πάνω και κάτω.

7. Για να κλείσουμε το μήνυμα, πατάμε Escape, ενώ για να φέρουμε το Jaws σε κανονική πλοήγηση, πατάμε το συνδυασμό Sift+J.

User preferences, Προτιμήσεις χρήστη:

Πρόκειται για ένα θα λέγαμε πίνακα ελέγχου του Sibelius speaking, μέσα από τον οποίο έχουμε τη δυνατότητα να ρυθμίσουμε ορισμένες παραμέτρους του προγράμματος, ώστε να μπορούμε να διατηρούμε τις ρυθμίσεις στα μέτρα μας.

Το συγκεκριμένο μενού εμφανίζεται, αφού πατήσουμε το συνδυασμό Control+U. Σημειώνουμε επίσης ότι η συντόμευση αυτή, αφορά μόνο τους χρήστες του Sibelius speaking, δηλαδή τους τυφλούς και όχι αυτούς που χρησιμοποιούν μόνο το Sibelius, δηλαδή βλέποντες.

Ανοίγοντας το User preferences, έχουμε στη διάθεση μας μια λίστα με 35 επιλογές, τις οποίες αναλύουμε μία προς μία παρακάτω.

1. Η πρώτη επιλογή αφορά την αποθήκευση των αλλαγών ενός Score, οι οποίες θα αφορούν μόνον έναν χρήστη, δηλαδή μόνο στο συγκεκριμένο Score που δουλεύουμε αυτή τη στιγμή. Έτσι όταν θα ξαναοίξουμε το Sibelius και το συγκεκριμένο Score, δε θα χρειαστεί να κάνουμε τις ίδιες ρυθμίσεις.
2. Η αμέσως επόμενη επιλογή, αφορά την αποθήκευση των παραπάνω ρυθμίσεων, αλλά για όλους τους χρήστες, δηλαδή για οποιοδήποτε Score και να ανοίξουμε, το Sibelius θα θυμάται ότι του κάναμε συγκεκριμένες ρυθμίσεις.
3. Η Τρίτη επιλογή αφορά την επαναφορά των αρχικών ρυθμίσεων, μόνο για το συγκεκριμένο Score, ώστε μας δίνεται η δυνατότητα να δημιουργήσουμε καινούριες ρυθμίσεις.

4. Η τέταρτη επιλογή αφορά πάλι την επαναφορά των αρχικών ρυθμίσεων του Sibelius, ωστόσο είναι για όλα τα Scores, δηλαδή για όλο το Sibelius γενικότερα.
5. Η επόμενη επιλογή, αφορά την αποθήκευση των δεδομένων στη μνήμη του Jaws, δηλαδή το Staff lay out. Ωστόσο η ρύθμιση αυτή, αφορά μόνο για το συγκεκριμένο score, το οποίο έχουμε αυτή τη στιγμή ανοιχτό.
6. Η επόμενη επιλογή αφορά την αποθήκευση των μαρκαρισμένων θέσεων, δηλαδή όταν τοποθετούμε γράμματα στην αρχή κάθε μέτρου, τα plays markers positions. Η ρύθμιση αυτή, αφορά μόνο το score, το οποίο δουλεύουμε αυτή τη στιγμή.
7. Η επόμενη επιλογή, αφορά την αποθήκευση των ρυθμίσεων του μετρονόμου, στο συγκεκριμένο Score το οποίο δουλεύουμε.
8. Οι επόμενες 4 επιλογές, αφορούν το πόση καθυστέρηση θα υπάρξει, κατά την πλοήγηση μας στην παρτιτούρα και συγκεκριμένα,, μπορούμε να επιλέξουμε εάν κατά την ώρα που θα πλοηγούμαστε με τα βελάκια, θα υπάρχει μηδενική καθυστέρηση, δηλαδή με το πάτημα του βέλους θα ακούγεται και η νότα, μικρή καθυστέρηση, δηλαδή θα ακούγεται η νότα μετά από μικρή καθυστέρηση, αρκετή καθυστέρηση και τέλος η νότα δε θα ακούγεται καθόλου.
9. Οι επόμενες 3 επιλογές, αφορούν την αναπαραγωγή μιας συγχορδίας, πατώντας το πλήκτρο F2. Η πρώτη επιλογή είναι εάν θα ακούγεται η συγχορδία, ταυτόχρονα με το πάτημα του πλήκτρου. Η δεύτερη επιλογή αφορά εάν θα ακούγεται η συγχορδία με μικρή καθυστέρηση και η Τρίτη επιλογή αφορά εάν θα ακούγεται η συγχορδία πολύ σύντομα, ίσα-ίσα να ακουστεί.
10. Οι επόμενες 2 επιλογές αφορούν εάν θέλουμε να μας εκφωνεί το Jaws τους φθόγγους, όταν πατάμε δεξί και αριστερό βελάκι και μετακινούμαστε πάνω στην

παρτιτούρα. Η πρώτη επιλογή είναι η ενεργοποίηση, η οποία είναι και προεπιλεγμένη, ενώ η δεύτερη είναι η απενεργοποίηση.

11. Οι επόμενες 2 επιλογές αφορούν το αν θέλουμε το Jaws να μας εκφωνεί σε ποιο μέρος του μέτρου βρισκόμαστε, καθώς και την αξία του φθόγγου, όταν πλοηγούμαστε στην παρτιτούρα μας με δεξί και αριστερό βελάκι. Η πρώτη επιλογή είναι η ενεργοποίηση και η δεύτερη η απενεργοποίηση.

12. Οι επόμενες 2 επιλογές αφορούν εάν θέλουμε το Jaws να μας εκφωνεί σε ποια φωνή βρίσκεται ο κέρσορας μας, δηλαδή το τονικό ύψος του κάθε φθόγγου. Πάλι η πρώτη είναι η ενεργοποίηση της συγκεκριμένης ρύθμισης και η δεύτερη η απενεργοποίηση.

13. Η επόμενη επιλογή αφορά τη μετακίνηση μας σε άλλο μέτρο, χωρίς όμως να μας λέει το Jaws και άλλα δεδομένα της παρτιτούρας μας. Απλώς, όταν θα πατάμε το πλήκτρο F5 και θα επιλέγουμε μέτρο, όταν θα μετακινούμαστε πάνω του, το Jaws θα μας λέει ότι πήγαμε στο μέτρο που επιλέξαμε και ότι βρισκόμαστε στο πρώτο μέρος του. Δε θα μας λέει σε ποιο πεντάγραμμο και σε ποια φωνή βρισκόμαστε. Ενώ η αμέσως επόμενη επιλογή, την ώρα που πατάμε το F5 και επιλέγουμε το μέτρο, το Jaws μας λέει ότι βρισκόμαστε στο μέτρο που επιλέξαμε και έπειτα μας λέει τη θέση μας στο πεντάγραμμο και τη φωνή στην οποία βρισκόμαστε.

14. Οι επόμενες 2 επιλογές, μας δίνουν τη δυνατότητα να επιλέξουμε εάν θέλουμε να εμφανίζεται το Key pad στην οθόνη μας, ή όχι.

15. Οι επόμενες 2 επιλογές, μας δίνουν τη δυνατότητα την ώρα που ανοίγουμε το Sibelius, εάν θέλουμε να μας υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να επιλέξουμε template και να ενεργοποιήσουμε το nun lock.

16. Οι επόμενες 2 επιλογές, μας δίνουν τη δυνατότητα να επιλέξουμε εάν θέλουμε το Jaws να μας εμφανίζει τα μηνύματα των Windows, τα οποία εμφανίζονται την ώρα που δουλεύουμε το Sibelius.

17. Οι επόμενες 2 επιλογές, μας δίνουν τη δυνατότητα εάν θέλουμε την ώρα που διαβάζουμε τα μηνύματα που εμφανίζονται πατώντας το πλήκτρο F1, εάν θέλουμε το Jaws να μας διαβάζει με νορμάλ ανάγνωση, ή με αργή.

18. Η επόμενη επιλογή μας δίνει τη δυνατότητα, πατώντας Enter επάνω της, να ρυθμίσουμε το μετρονόμο μας.

19. Οι επόμενες 2 επιλογές δίνουν τη δυνατότητα εάν θέλουμε το Jaws να διαβάζει, ή να αγνοεί παντελώς, το Keypad graphics recognition, δηλαδή την αναγνώριση των γραφικών του key pad από το Jaws.

20. Οι επόμενες 2 επιλογές μας δίνουν τη δυνατότητα, εάν θέλουμε το Jaws να μας διαβάζει, ή να μη μας διαβάζει τη διάρκεια του κάθε φθόγγου, όταν πλοηγούμαστε με δεξί και αριστερό βελάκι στην παρτιτούρα μας.

21. Οι επόμενες 2 επιλογές μας δίνουν τη δυνατότητα εάν θέλουμε το Jaws να μας διαβάζει, ή να αγνοεί παντελώς, όταν μετακινούμαστε στα διάφορα ταμπλό.

Πατώντας το συνδυασμό Control+U και αφού μας εμφανιστεί το μενού User preferences, μετακινούμαστε με τα βελάκια πάνω και κάτω στις παραπάνω επιλογές τις οποίες περιγράψαμε. Αφού επιλέξουμε αυτή που θέλουμε, πατάμε Enter.

Αμέσως μας ξαναεπιφέρει στην παρτιτούρα μας και στο σημείο που βρίσκεται ο κέρσορας μας αυτή τη στιγμή.

Βιβλιογραφία

Βιογραφία του Λουδοβίκου Μπράϊγ και η εφεύρεση της γραφής Braille:
<http://dim-eid-keat.att.sch.gr/yliko/braillebio.html>

Η μουσική εκπαίδευση των τυφλών στο εξωτερικό:
Αμερικανική κοινότητα τυφλών μουσικών Midi mag:
www.midimag.org

Αμερικανική κοινότητα Dancingdots:
www.dancingdots.com

Αμερικανική κοινότητα τυφλών μουσικών:
www.nfbnet.org.

Πολιτιστικές δραστηριότητες Πανελληνίου συνδέσμου τυφλών, μουσικό σχήμα:
www.pst.gr

Βράβευση Παναγιώτη Μαρκοστάμου:
www.maty.gr

Ιστορική αναδρομή του Κέντρου Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών
Καλλιθέας:
www.keat.gr

Δραστηριότητες Φάρου Τυφλών Ελλάδος:
www.fte.org.gr

Αναγνώστης οθόνης Jaws:
www.freedomscientific.com

Ελληνική αντιπροσωπία Jaws Igi-group:
www.igi-group.com

Συνθέτης φωνής E-rhetor Phonaisthisia:
www.e-rhetor.com

Ελληνική αντιπροσωπία Enlogic:
www.enlogic.gr

Αποσπάσματα από το εγχειρίδιο χρήσης Του Δημήτριου Τσακιρίδη, ρύθμιση ενός υπολογιστή μετά από Format, το οποίο βρίσκεται δημοσιευμένο στην ακόλουθη ιστοσελίδα:
www.maty.gr

Πακέτο λογισμικών Sibelius Software:
www.sibelius.com

Ειδικό Script, Sibelius speaking: www.dancingdots.com

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι μάγκες του Ψιρί:

<http://www.magkespsiri.gr/main.php?articleid=37&PHPSESSID=03bdc6fd81d5dd0077c968a80ed48bc4>

Συνάντηση με το γενικό γραμματέα του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών στην Αθήνα κύριο Γιάννη Λεοτσάκο, ο οποίος μας περιέγραψε την εμπειρία του από τα μαθητικά του χρόνια στο Κ.Ε.Α.Τ ως μουσικός, αλλά και αργότερα ως αυτοδίδακτος δάσκαλος στο μπουζούκι. Επίσης μας περιέγραψε τον τρόπο με τον οποίο διδάσκονταν οι τυφλοί μουσική εκείνα τα χρόνια.

Συνάντηση με τον κύριο Μανώλη Μπασιά, στο Φάρο τυφλών Καλλιθέας, ο οποίος μας περιέγραψε την εξέλιξη της Βυζαντινής μουσικής στο χώρο των τυφλών.

Συνάντηση με το δάσκαλο μουσικής του Κέντρου Εκπαίδευσης Και Αποκατάστασης Τυφλών Καλλιθέας κύριο Κωνσταντίνο Τσιμπίδα, ο οποίος μας περιέγραψε όλη τη σημερινή εικόνα της μουσικής εκπαίδευσης των τυφλών σήμερα, τα προβλήματα που υπάρχουν, καθώς επίσης και όλη την εξέλιξη της μουσικής εκπαίδευσης γενικότερα, από τα παλιά χρόνια μέχρι και σήμερα.

Ομιλία με τον πρόεδρο της Διοικούσας επιτροπής του Πανελληνίου συνδέσμου Τυφλών, περιφερειακή ένωση κεντρικής Μακεδονίας κύριο Γεώργιο Μητρόπουλο, ο οποίος μας περιέγραψε την εμπειρία που έζησε στη Σουηδία, γνωρίζοντας από κοντά τη μουσική τεχνολογία που υπάρχει εκεί.

Ομιλία με τον τυπογράφο της Σχολής Τυφλών Βορείου Ελλάδος Ο Ήλιος και μουσικό κύριο Θεόδωρο Σγούρο, ο οποίος μας μίλησε για τη μουσική εκπαίδευση των τυφλών στη Θεσσαλονίκη.

Με τα μάτια της μουσικής

Μόνιμη συνεργάτιδα του θεάτρου της Δώρας Στράτου, η τυφλή τραγουδίστρια Γιώτα Πανταζή «μετράει» στο ενεργητικό της αναρίθμητες εμφανίσεις σε Ελλάδα και εξωτερικό. Ο τυφλός μουσικός Παναγιώτης Καλακώνης έχει στο ενεργητικό του χιλιάδες μεροκάματα σε Βέλγιο και Γερμανία και συνεργασίες με

κάμποσους μεγάλους λαϊκούς (Γκρέυ, Αγγελόπουλο, Περπινιάδη, Ζαγοραίο) εντός συνόρων. Φύση περισσότερο «διδασκαλική» ο Κώστας Τσιμπίδας, είναι καθηγητής μουσικής στο Κέντρο Εκπαίδευσης Αποκατάστασης Τυφλών και καλλιτεχνικός υπεύθυνος του συγκροτήματος του Πανελληνίου Συλλόγου Τυφλών.

Όλοι αυτοί που αναφέρονται παραπάνω, συμμετείχαν στο καλλιτεχνικό σχήμα με την επωνυμία οι μάγκες του Ψυρρί, το οποίο περιγράφεται παρακάτω.

Κομπανία για πρώτη φορά φέτος, γεμάτου μεσημεριανού 4ωρου (2-6), πρωταγωνιστές «Στου Κορρέ», στην καρδιά του Ψυρρή (Αγ. Αναργύρων 20-22, τηλ.: 210-3215291) κάθε Κυριακή συνθέτουν σε κοινό πάλκο τη χρόνια εμπειρία τους, όλοι μαζί ως «Μάγκες του Ψυρρή». Μαζί τους έχουν έναν μόνο βλέποντα: τον «μάστορα» του μουζουκιού Περικλή Τασούλα, κομμάτι αναπόσπαστο ενός μουσικού συνόλου που ξεχειλίζει πληρότητας...

Υπερπλήρες κάθε κυριακάτικο μεσημέρι και το φιλόξενο μαγαζί, αντανακλά μοναδικά τα του πάλκου μουσικά (και όχι μόνο) σημαίνοντα. «Φεύγουν παρέες. Δεν έχουν να καθίσουν», το τεκμήριο της επιτυχίας διά στόματος Γιώτας. Το «κλειδί» της αποκωδικοποιεί ο Παναγιώτης:

«Ζήτημα αισθητικής! Όταν το μουσικό άκουσμα καταλύει χώρο και αισθήσεις, η τυφλότητα των πρωταγωνιστών είναι αόρατη».

Επιλογή, εντέλει, της ματιάς η εστίαση και η οπτική γωνία, είτε συνθέτει, είτε διαχωρίζει. Με τους «Μάγκες του Ψυρρή» να έχουν επιλέξει μια στάση ζωής και να μην αρκούνται στο εβδομαδιαίο τελετουργικό του πάλκου. Το πρώτο τους cd με 17 τραγούδια-επιτυχίες τους (στίχοι-μουσική Βελισάριος Καπότσι), σε συνεργασία με τη μη κερδοσκοπική εταιρεία No Profit (εκπαιδεύει άτομα με προβλήματα όρασης με τη στήριξη του Φάρου Τυφλών) αποτελεί, εδώ και ενάμιση χρόνο, γεγονός. Και αξιώνει κι αυτά τη διάχυση του «Όλοι μαζί» που το πάλκο «Στου Κορρέ» κάθε εβδομάδα «ορίζει» για όλους τους, ανά την Ελλάδα, αποδέκτες. Ποιος είπε ότι οι μάγκες δεν υπάρχουν πια;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΟΡΔΙΛΗΣ

Πηγή πληροφοριών:

<http://www.magkespsiri.gr/main.php?articleid=37&PHPSESSID=03bdc6fd81d5dd0077c968a80ed48bc4>

Δημοσίευμα Ελευθεροτυπίας 11/12/06

Παναγιώτης Μαρκοστάμος:

Χθες βράδυ, δωδεκάμισι ώρα Ελλάδος, το παγκόσμιο φεστιβάλ παραδοσιακού χορού και τραγουδιού που διοργανώθηκε φέτος στη Σερβία λάμβανε τέλος...ελληνικό.

Ο συνάδελφος και φίλος Παναγιώτης Μαρκοστάμος, πήρε το βραβείο του καλύτερου τραγουδιστή, διαγωνιζόμενος μαζί με το χορευτικό τμήμα του πολιτιστικού συλλόγου Αρκίτσας «ο Κλείδωνας». Το χορευτικό υπό την καθοδήγηση του καθηγητή φυσικής αγωγής και χοροδιδασκάλου Δημήτρη Στεργίου πήρε την Τρίτη θέση, πίσω από Τουρκία και Σκόπια, κάνοντας τον χορό και το τραγούδι βαλκανική υπόθεση. Τραγουδώντας παραδοσιακά τραγούδια της Ρούμελης και γνωστά νησιώτικα, «ο βλάχος» του χώρου ξεσήκωσε από τον πρώτο προκριματικό γύρο κοινό και συναγωνιζόμενους, βάφοντας με ελληνικό χρώμα το Βερσακ, που επί δέκα χρόνια διοργανώνει το μεγαλύτερο διεθνές φολκλορικό φεστιβάλ της Σερβίας. Ένα σκαλί πάνω από την καλή παρουσία του χορευτικού, το τραγουδιστικό σόλο του Παναγιώτη που έκλεισε το πρόγραμμα με το «τζιβαέρι» και ένα πέπλο ποιοτικής μουσικής και ελληνικού με νόημα στίχου σκέπασε της καρδιές των παρευρισκομένων. Η ερμηνευμένη με γνώση και πάθος παγκόσμια γλώσσα της μουσικής, φτάνει ως διαχρονικά αποδεκτός διάυλος επικοινωνίας, να μεταδώσει πόθους, καημούς και συναισθήματα, ακτινοβολώντας ενότητα και καταργώντας διακρίσεις, πολιτικές, συμφέροντα.

Στο ανομοιογενές αυτό μείγμα μουσικοχορευτικών παραδόσεων, ήρθε να κάτσει στην επιφάνεια το «σιγανά, σιγανά, σιγανά και ταπεινά», καθρεφτίζοντας το ντέρτι του λαού μιας χούφτας που έχει αντρίκια μάθει να επιβιώνει στην ιστορία, τον μερακλίδικο πόνο των Ελλήνων στιχουργών που κάνει τη ζωή τραγούδι!

Στη μουσική δε χρειάζεται να βλέπεις, χρειάζεται να νιώθεις και αυτό το απέδειξε χθες και ο Παναγιώτης. Εύχομαι ο τίτλος αυτός να είναι μόνο η αρχή, μιας και επαγγελματικά το τραγούδι είναι αυτό που έχει επιλέξει να κάνει. Καλή επιστροφή στην Αθήνα, Άντε και στο μέλλον Eurovision, μπορεί το κλαρίνο να σταθεί αρκετό να ξανασηκώσουμε σημαίες!!!

16/07/2007

Πηγή πληροφοριών: www.maty.gr

Δημήτρης Τσακιρίδης

Με οδηγό τη μουσική...

Μια μέρα σαν όλες τις άλλες φτάνει στον υπολογιστή μου ένα e-mail για μια συναυλία στα Γιαννιτσή προς τιμήν ενός τυφλού φοιτητή, του Δημήτρη Τσακιρίδη. Σπουδάζει, λέει, στο Πα.Μακ. στο τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης. Έχει κάνει υπερήφανους τους συντοπίτες του για τις διακρίσεις του στο χώρο της επιστήμης και της τεχνολογίας. Μια σημαντική ανακάλυψη τον έφερε μέχρι το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών όπου τιμήθηκε με μια μεγάλη υποτροφία στα πλαίσια της συναυλίας του Γούντι Άλεν τον περασμένο Δεκέμβριο. Τελικά μας κάνει όλους υπερήφανους. Έπρεπε να τον γνωρίσω...

Ο Δημήτρης μέχρι τα 5 του ξεχώριζε σχήματα και χρώματα. Το πρόβλημα στα μάτια του προκλήθηκε στη θερμοκοιτίδα όπου χρειάστηκε να μείνει μετά τη γέννησή του. Σήμερα «βλέπει» με όλες τις υπόλοιπες αισθήσεις. Μυρωδιές, ήχοι, σχήματα και φαντασία απαρτίζουν τις δικές του εικόνες. Ξεκίνησε το σχολείο σε ηλικία 15 ετών όταν από τα Γιαννιτσή μετακόμισε στη Θεσσαλονίκη και στη σχολή τυφλών. Σε τέσσερα χρόνια έβγαλε το δημοτικό και σήμερα στα 27 του είναι δευτεροετής φοιτητής στο τμήμα μουσικής επιστήμης και τέχνης.

Η μουσική

Τη μουσική την αγαπούσε από μικρός και όταν στα σχολικά του χρόνια τη διδάχθηκε καταστάλαξε ότι με αυτό θέλει να ασχοληθεί. Σήμερα παίζει πιάνο και μπουζούκι. Το πιάνο γιατί είναι στα υποχρεωτικά και «το μπουζουκάκι» χάρη στη μεγάλη του αγάπη για τα παλιά λαϊκά τραγούδια. Θα αναρωτιέστε πως τα βγάζει πέρα με τα μαθήματα ένας φοιτητής που δε βλέπει. Σε αυτό θα πρέπει να ευχαριστήσουμε την τεχνολογία και τα προγράμματα ομιλίας για υπολογιστές που σου διαβάζουν ό,τι κείμενο φορτώσεις. *«Για εμάς η τεχνολογία δεν είναι πολυτέλεια είναι ανάγκη. Μόλις βγήκε το πρώτο κινητό που μιλάει κάναμε όλοι σαν μικρά παιδάκια. Ήταν ένα όνειρο, αυτό που για τους υπόλοιπους φαίνεται αυτονόητο».*

Η Ευρεσιτεχνία

Σπουδάζει και στο Ωδείο στο 2^ο ειδικό Αρμονίας (ανώτερα θεωρητικά μαθήματα μουσικής) και με την καθηγήτριά του θέλανε να βρουν τρόπο να γράφει τις παρτιτούρες του από Braille σε βλεπόντων, γιατί αλλιώς έπρεπε έναν – έναν να εξηγεί τον κάθε μουσικό φθόγγο να τους γράφει η καθηγήτρια, να γίνουν οι διορθώσεις και την τελική σύνθεση να του τη γράφει σε cd για να μπορέσει να ακούσει ο ίδιος τι σύνθεσε. Ήταν μια περίπλοκη διαδικασία, την οποία ένα βλέπων την παρακάμπτει χρησιμοποιώντας ένα και μόνο πρόγραμμα. Το Sibelius. Αυτό δίνει τη δυνατότητα να γράφεις και να επεξεργάζεσαι παρτιτούρες, να κάνεις τις ασκήσεις αλλά και σκανάροντας μια παρτιτούρα να την ψηφιοποιείς. Το ίδιο κάνει και αναπαραγωγή. Δεν μπορούσε όμως ως τώρα να χρησιμοποιηθεί από τυφλούς. *«Οι μη βλέποντες έπρεπε να βρούμε ένα σύστημα ομιλίας για να έχουμε πρόσβαση στο πρόγραμμα».* Έτσι ο Δημήτρης μαζί με την καθηγήτριά του Μαρία Γεωργιάδου και έναν ακόμη καθηγητή από το Μακεδονικό Ωδείο, τον Κωνσταντίνο Πατρίκα ξεκίνησε την επίπονη έρευνα και μετά από πολλές δυσκολίες και εμπόδια κατάφερε να παντρέψει τρία διαφορετικά προγράμματα, το Sibelius, το Sibelius Speaking (Sibelius με ομιλία) και το Jaws που «διαβάζει» ό,τι γράφει η οθόνη. Έτσι δημιούργησε ένα πολυδιάστατο μουσικό τετράδιο στον υπολογιστή του που, όπως μας λέει, του έλυσε τα χέρια και μπορεί πλέον να μελετά άνετα και απλά τη μουσική του, όχι μόνο αυτός αλλά και όλοι όσοι αντιμετωπίζουν προβλήματα όρασης.

Η αναγνώριση

Στην αναζήτηση επιδότησης από το Υπουργείο Παιδείας για την έρευνά του δεν υπήρξε ανταπόκριση. Ωστόσο, το πανεπιστήμιό του αναγνώρισε την προσπάθειά του και ομόφωνα, τόσο η γενική συνέλευση του τμήματός του, όσο αργότερα και το πρυτανικό συμβούλιο, ενέκριναν την αγορά του προγράμματος. Έτσι, σε ένα μήνα περίπου, οι τυφλοί φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να δουλεύουν το ελληνοποιημένο πια Sibelius Speaking στο εργαστήριο της σχολής του. Μια μεγάλη κατάκτηση που δικαιώνει την επιθυμία του Δημήτρη «να έχουμε ισότιμη εκπαίδευση, ίσες ευκαιρίες, να ανταγωνιζόμαστε ίσα με τους άλλους, τίποτα να μη μας δίνεται χαριστικά».

Η Επιβράβευση

Μια σημαντική στιγμή στη ζωή του ήταν τον περασμένο Δεκέμβριο στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών η συναυλία του Γούντι Άλεν. «Ήταν μια συναυλία υπό την αιγίδα της μη κερδοσκοπικής εταιρείας «Ανέμη» όπου με πρότειναν για βράβευση ένας καθηγητής από το τμήμα Βαλκανικών σπουδών και ένας φίλος μου που ήξεραν για την έρευνά μου, αλλά και γιατί είχα 9,8 γενικό στο πρώτο έτος. Από εκεί πήρα 18.600 ευρώ επιχορήγηση για σπουδές στο εξωτερικό και για να συνεχίσω το πρόγραμμα. Με αυτά τα λεφτά έκανα όλες τις υποδομές για την έρευνα».

Μια άλλη τιμητική συναυλία διοργανώθηκε στη γενέτειρά του τα Γιαννιτσά από τη Δημοτική επιχείρηση ανάπτυξης, από όπου πήρε μια ακόμη επιχορήγηση 1.500 €.

«Όλα αυτά είναι μια καταξίωση, αλλά το θέμα είναι τι πρέπει να κάνουμε για τους άλλους. Σε εμένα έτυχε η «Ανέμη» και μου έδωσε μια επιχορήγηση. Σε έναν καλό μαθητή μπορεί η ειδική αγωγή κάτι να του δώσει. Από κει και πέρα πρέπει το κράτος να αρχίσει να δίνει βοηθήματα και προγράμματα για τυφλούς όπως γίνεται και στο εξωτερικό, γιατί αλλιώς υπάρχει πρόβλημα».

Το μέλλον

Στην προσωπική του ζωή ο Δημήτρης είναι πολύ κοινωνικός. Έχει πολλούς φίλους και βγαίνει αρκετά συχνά. Δε σταματά να κάνει όνειρα για το μέλλον. Θέλει να ολοκληρώσει τις σπουδές του, να ψάξει στο εξωτερικό τα δεδομένα για την εκπαίδευση μουσικής σε άτομα με αναπηρίες και κάποια στιγμή να γίνει δάσκαλος μουσικής για τυφλούς. «Πρέπει εμείς οι ίδιοι να ενεργοποιηθούμε, γιατί πολλοί άνθρωποι δουλεύουν για εμάς χωρίς εμάς. Αν δε μπορείς να ξυθείς μην περιμένεις να σε ξύσει κανένας».

Κατερίνα Ευσταθιάδου

: χρήσιμα

Υ

Ευχαριστήριο σημείωμα

Τελειώνοντας, είναι απαραίτητο να αποδοθούν θερμές ευχαριστίες, σε όλους όσους βοήθησαν όλα αυτά τα χρόνια, ώστε να επέλθει όλη αυτή η εξέλιξη μέχρι σήμερα.

Πρώτα από όλα, ένα μεγάλο ευχαριστώ στη σχολή τυφλών βορείου Ελλάδος ο Ήλιος, για την υλική και ηθική στήριξη που προσέφερε τα 14 χρόνια, όσο δηλαδή διαρκεί η φοίτηση στο χώρο αυτό. Ιδιαίτερα ένα μεγάλο ευχαριστώ, στο δάσκαλο μουσικής κύριο Θεόδωρο Σγούρο, ο οποίος δίδαξε μουσική τα πρώτα 7 χρόνια φοίτησης στη σχολή τυφλών, τόσο στο πιάνο, όσο και στα θεωρητικά και τη Βυζαντινή μουσική. Επιπλέον δε σταμάτησε να στηρίζει με συμβουλές, αλλά και υλικοτεχνική υποστήριξη, ακόμα και τώρα στο Πανεπιστήμιο. Ήταν αυτός που βοήθησε σε μια σημαντική εργασία με θέμα τα Επτάνησα, λόγω του ότι και αυτός είναι επτανήσιος και συγκεκριμένα από την Κέρκυρα. Ήταν επίσης αυτός, που κατέγραψε όλο το απαραίτητο υλικό, δηλαδή τα μουσικά σύμβολα και τους πενταγραμμικούς πίνακες, σε γραφή Braille, αλλά και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη μουσική εκπαίδευση των τυφλών στη Θεσσαλονίκη, ώστε να χρησιμοποιηθούν κατάλληλα στο παρόν κείμενο.

Επιπλέον θερμές ευχαριστίες στον αγαπητό συνάδελφο και φίλο, δάσκαλο μουσικής του Κ.Ε.Α.Τ., κύριο Κωνσταντίνο Τσιμπίδα, διότι ήταν εκείνος που βοήθησε στην εύρεση πληροφοριών για το παρόν κείμενο. Επιπλέον βοήθησε και για άλλες εργασίες που χρειάστηκαν να γίνουν για το Πανεπιστήμιο και συγκεκριμένα για τα μαθήματα μουσική Παιδαγωγική και πρακτική διδακτική, δίνοντας την ευκαιρία της παρακολούθησης των μαθημάτων μουσικής, που ο ίδιος διδάσκει. Ήταν αυτός ο οποίος περιέγραψε με κάθε λεπτομέρεια, τη σημερινή εικόνα που επικρατεί στην Αθήνα και συγκεκριμένα στο Κ.Ε.Α.Τ., για τη μουσική εκπαίδευση των τυφλών σήμερα, τα προβλήματα που υπάρχουν, αλλά και τη μουσική εκπαίδευση στο παρελθόν.

Θερμές ευχαριστίες και για τον πολύ καλό συνάδελφο και φίλο κύριο Γεώργιο Μητρόπουλο, ο οποίος περιέγραψε τις εμπειρίες που έζησε στη Σουηδία και συγκεκριμένα, τα όσα είδε σχετικά με τη μουσική τεχνολογία που υπάρχει εκεί.

Ένα ακόμα μεγάλο ευχαριστώ απευθύνεται στον πολύ καλό φίλο και συνάδελφο κύριο Μανώλη Μπασιά, αντιπρόεδρο του Φάρου Τυφλών Καλλιθέας και χοράρχη της Βυζαντινής χορωδίας, για την άριστη φιλοξενία

που προσέφερε στις εγκαταστάσεις του φορέα και για όλες τις πληροφορίες που έδωσε για την εξέλιξη της Βυζαντινής μουσικής στο χώρο των τυφλών, καθώς επίσης και για το σχετικό υλικό που προσέφερε, σε γραφή Braille και συγκεκριμένα, το σύστημα Βυζαντινής μουσικής, του Πατέρα Δοσιθέου.

Ένα θερμό ευχαριστώ θα πρέπει να ειπωθεί και για τον πολύ καλό συνάδελφο και φίλο κύριο Γιάννη Λεωτσάκο, γενικό γραμματέα του Πανελληνίου συνδέσμου τυφλών, ο οποίος περιέγραψε όλη την ιστορική εξέλιξη της μουσικής εκπαίδευσης των τυφλών στην Αθήνα, και επιπλέον κατέθεσε την προσωπική του εμπειρία ως αυτοδίδακτος δάσκαλος στο μπουζούκι, για τη σχολή μπουζουκιού που είχε στο παρελθόν, αλλά και την εμπειρία του ως ιεροψάλτης.

Ένα μεγάλο θερμό ευχαριστώ και στον πολύ καλό φίλο και συνάδελφο κύριο Νεκτάριο Μαλλά, ο οποίος βοήθησε στο να βρεθούν πληροφορίες για τη μουσική εκπαίδευση των τυφλών στο εξωτερικό, δίνοντας πληροφορίες για της μουσικές κοινότητες των τυφλών που υπάρχουν στην Αμερική. Ήταν αυτός που παρείχε όλες εκείνες τις πληροφορίες για τα τεχνικά βοηθήματα και για τα μουσικά προγράμματα που υπάρχουν στο εξωτερικό.

Θερμές ευχαριστίες επίσης τις 2 αμερικανικές κοινότητες των τυφλών μουσικών, τη Midi Mag και τη Dancing Dots, για τις πληροφορίες που δόθηκαν για την εξέλιξη της μουσικής εκπαίδευσης των τυφλών στο εξωτερικό.

Ένα μεγάλο θερμό ευχαριστώ στους φίλους και καθηγητές του Ωδείου Συμφωνία Θεσσαλονίκης, στη διευθύντρια του ωδείου κυρία Χριστίνα Χαλκιά, στην καθηγήτρια κλασικής φωνητικής κυρία Ροζαλία Βενετικίδου, στον καθηγητή στο μπουζούκι κύριο Ηλία Παπαδόπουλο και στην καθηγήτρια Αρμονίας και πιάνου, κυρία Μαρία Γεωργιάδου. Ευχαριστώ λοιπόν σε όλους αυτούς που στήριξαν και στηρίζουν στα 6 χρόνια φοίτησης στο ωδείο.

Ιδιαίτερα, θερμό ευχαριστώ στην κυρία Μαρία Γεωργιάδου, για την επιπλέον στήριξη που παρείχε όλα αυτά τα χρόνια, για τη διεκπεραίωση Πανεπιστημιακών εργασιών, για τη μεγάλη και σημαντική βοήθεια που προσέφερε, στην εξεύρεση τρόπου ώστε να λύνουμε τις ασκήσεις Αρμονίας και Αντίστιξης μέσω ΗΥ και για την καθοριστική βοήθεια που παρείχε πάνω σε μαθήματα του Πανεπιστημίου, όπως Αντίστιξη, Θεωρία και ανάλυση ατονικής μουσικής, Μορφολογία της μουσικής κ.λπ.

Ιδιαίτερα θερμά ευχαριστώ και στον κύριο Κωνσταντίνο Πατρίκα, καθηγητή στο Μακεδονικό ωδείο Θεσσαλονίκης, ο οποίος δίδαξε τα πρώτα μαθήματα πάνω στο μουσικό πρόγραμμα Sibelius.

Θερμά ευχαριστώ σε όλους τους καθηγητές του τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, για την άριστη συνεργασία που αναπτύχθηκε, για τη σημαντική βοήθεια που παρείχαν όλα αυτά τα χρόνια, διότι αντιμετώπισαν τα άτομα με πρόβλημα όρασης, όχι ως άτομα για λύπηση και οίκτο, αλλά ως άτομα με κάποια ιδιαιτερότητα. Επίσης, για την πολύτιμη στήριξη που λαμβάνουν τα άτομα με πρόβλημα όρασης στα πλαίσια των μαθημάτων, για την παράδοση του εκπαιδευτικού υλικού σε ψηφιακή μορφή, αλλά και για τον τρόπο που αντιμετώπισαν όλα αυτά τα χρόνια τους τυφλούς, παρ' όλο που δεν είχαν δουλέψει ποτέ με τέτοια άτομα. Ιδιαίτερα θερμά ευχαριστώ: στους καθηγητές Αθανάσιο Ζέρβα, καθηγητής θεωρητικών μαθημάτων, την κυρία Άννα-Μαρία Ρεντζεπέρη καθηγήτρια ιστορίας της μουσικής, τον Πατέρα Νεκτάριο-Κυριάκο Πάρη, καθηγητή μαθημάτων Βυζαντινής μουσικής και συνεπιβλέποντα του παρόντος κειμένου, τον κύριο Πολύβιο Ανδρούτσο, καθηγητή μαθημάτων μουσικής παιδαγωγικής και επιβλέποντα του παρόντος κειμένου και τέλος την κυρία Δήμητρα Κόνιαρη, καθηγήτρια μαθημάτων ψυχολογίας της μουσικής. Επίσης θερμά ευχαριστώ σε όλους τους συμφοιτητές του τμήματος Μουσικής Επιστήμης Και Τέχνης, οι οποίοι στήριξαν όλα αυτά τα χρόνια στο Πανεπιστήμιο, για την άριστη φιλία και συνεργασία που αναπτύχθηκε, για την υλική και ηθική στήριξη που προσέφεραν και για την προθυμία που δείχνουν ακόμα και σήμερα σε όποια βοήθεια χρειαστούν τα άτομα με προβλήματα όρασης που φοιτούν σε αυτό το τμήμα.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ και στη μη κερδοσκοπική εταιρεία Ανέμη και στην πρόεδρο της κυρία Μαριάννα Βιλδιρίδη, για τη συναυλία που διοργανώθηκε το Δεκέμβριο του 2005 και για τη βράβευση με το ποσό των 18600 ευρώ, για τη συνέχιση της έρευνας στα μουσικά προγράμματα για τυφλούς και για σπουδές στο εξωτερικό. Για αυτό απευθύνονται θερμές ευχαριστίες στον πολύ καλό φίλο κύριο Γιάννη Τζεβελέκο και τον καθηγητή του τμήματος Βαλκανικών σπουδών κύριο Χάρη Παπαπανάγο, για το ότι ήταν αυτή που πρότειναν τον γράφοντα το παρόν κείμενο στην Ανέμη ώστε να λάβει τιμητική διάκριση.

Επίσης, θερμά ευχαριστώ και στη Νομαρχία Θεσσαλονίκης και στο Νομάρχη κύριο Παναγιώτη Ψωμιάδη, για την τιμητική πλακέτα που έλαβε ο γράφον το παρόν κείμενο, το Δεκέμβριο του 2005, για την πορεία και

άριστη κατάρτιση που έχει στις νέες τεχνολογίες.

Επιπλέον, θερμά ευχαριστώ και στη Δημοτική επιχείρηση πολύπλευρης ανάπτυξης του Δήμου Γιαννιτσών, για τη συναυλία που διοργανώθηκε προς τιμήν του γράφον το παρόν κείμενο, το Μάιο του 2006 και για τη βράβευση με το ποσό των 1500 ευρώ.

Τέλος θερμά ευχαριστώ στην οικογένεια, στους γονείς, σε όλους τους συγγενείς και στους φίλους που βρίσκονται καθημερινά στην παρέα, σε καλές αλλά και σε κακές στιγμές.